

Budapest 62
T. c.

Postafiók 282.

Cs. p.

„Ujság” szerkesztősége

eli Ujság

15. évfolyam

Noviszád, 1934 február 25, vasárnap

47. szám

„Honnan és miből?”

Irta: ORBAN IGNÁC

Vége felé jár a tél. A válságos esztendő legválságosabb korszaka. Új remények fakadnak a nyomán. Megindul a munka. Lesz kereset. Föllendül az élet. Gyárosok és munkások városi közmunkák megindítását várják. Földbirtokosok viszont utak, hajócsatornák, kikötők, öntöző berendezések és vízerőművek építését. Ezekről a munkáktól a kulturigények kielégítése mellett a fogyasztóképesség emelkedése is várható, ami bőven kárpótolná a termelőket a kivétel csökkentéséért. De mihelyt a közvélemény sürgetőleg lép föl, a realpolitikuskok rögtön lecsapnak ellenvetéseikkel. De honnan vegyük a töméntelen pénzt, amikor a külföldi nagytőke még a régi hitelkereteket is megszorítja és miből törleszteni a kölcsönöket, amikor a régi közterhek is elviselhetetlenek már?

Érthető a kérdés, mert a nagytőke jövedelmező közmunkákra tényleg nem ad kölcsönt, hanem azokat inkább saját számlára hajtja végre. Természetesen nem altruista alapon, hanem zsiros koncessziók ellenében. Nem jövedelmező munkákra pedig szintén nem ad kölcsönt, mert az állam és a községek még régi tartozásait sem tudják már törleszteni. De a helyzet még sem vigasztalan. A kérdés megoldható. Csak akarni kell. Van rá példa is.

A német jegybank pl. közmunka kötvények ellenében bankjegyeket bocsáthat ki. Ezt a példát minden jegybank követhetné. Nem probléma tehát, hogy honnan szerezzünk közmunkákra kölcsönt. A másik kérdést a legmodernebb módon Jugoszlávia törvényhozása oldotta meg, amideg legújabb építési törvényébe fölvetett egy rendelkezést, mely szerint a közmunkák költségeihez az üres telkek tulajdonosai is hozzájárulni tartoznak. A törvény nem mondja ugyan meg, mily arányban, de ha a községek keresni fogják a hozzájárulás kulcsát, nem jöhetnek más eredményre, mint arra, hogy a közmunkák költségeit a telektulajdonosok érdekeltségük arányában viseljék.

Nagyjelentőségű a jugoszláv építésügyi törvény pénzügyi rendelkezése főleg azért, mert hatalmast rést üt a fizetőképesség elavult elvén. Az üres telkek nem jövedelmez. Az üres telkek birtoklása nem jelent közvetlen fizetőképességet. És mégis viselni kell a közmunka költségeit, mert ha az üres telkek nem is jövedelmez, értéke a közmunka következtében épen úgy emelkedik, mint a beépített teleké és nem forog fönn semmi ok arra, hogy az üres telkek tulajdonosa ehhez az értéknövekedéshez ingyen jusson. Szomszédai rovására.

Különös figyelmet érdemel az, hogy földbirtokjelzálogkötvények ellenében is kibocsáthatók bankjegyek, ha azok a gazdasági front átcsoportosításának céljaira szolgálnak. Vagy a régi telket kölcsönök konvertálására. Amint az Magyarországon történt. Tekintettel azonban arra, hogy az így kibocsátott bankjegyért nem a jegybank arany és valuta készlete szavatol, hanem maga a földbirtok, mint száz százalékos jelzálogbiztosíték: az ily kötvénykölcsönök kamatlábát nem négy, hanem, legfeljebb két százalékban kellene megállapítani, annál is inkább,

mert a száz százalékos jelzálogfedezet a jegybank aranyfedezetét is alá támasztja.

Nagy jelentősége van a magyar és német példának, mert eleven tanubizonyosságot tesznek amellett, hogy függetleníthetjük magunkat a külföldi nagytőkétől, mert a modern gazdasági élet nem bírja el, hogy továbbra is véres áldozatokat hozunk az aranybálvány oltárán. Nagy jelentősége van ennek a megoldásnak, mert lehetővé tenné, hogy Jugoszláviában pl. évenként tízmillió dinárt fordítanak hasznos közmunkákra és ugyanannyit vagy még többet az agrárfront átcsoportosítására. Olcsó lenne a pénz, de tizszer annyit a termelés és tizszer akora a kereskedelmi forgalom, mint ma és en-

nek lebonyolítása, mely továbbra is a tőke feladata maradna, többet jövedelmezne, mint a csekély forgalom uszora kamatok mellett. És inflációtól sem kell tartani, mert a visszafizetett kölcsöntörlesztési részletek összegének megfelelő összegű bankjegyek a forgalomból mindenkor kikerülnének.

Különös jelentősége van a jugoszláv építési törvény pénzügyi rendelkezésének azért is, mert annak érvényesülése után a világítás, villanyellátás, szállítás stb. költségeit tisztán az üzemi kiadások fogják meghatározni és ezek a költségek ennél fogva oly alacsonyok lesznek, hogy a közös intézmények előnyeiket mindenki könnyen kihasználhatja.

Ne kérdezzük tehát, hogy honnan szerezzünk beruházási kölcsönöket és hogy miből törlesszük azokat, hanem kövessük a jugoszláv, a magyar és német példát és új korszak nyílik a gazdasági élet történetében.

A Népszövetség hivatalos lapja a Habsburg restaurációról és annak veszélyeiről

A Journal de Nation határozottan ellenzi a Habsburg restaurációt

A beogradi Pravda tegnap délutáni számában a Népszövetség hivatalos lapjának a Journal de Nation-nak egy érdekes cikkét hozza. A Journal de Nation a londoni Daily Herald egy cikkével foglalkozik. Az angol lap ugyanis azt írja, hogy a francia kormány diszkrétan a Habsburg dinasztia ausztriai és magyarországi restaurációján dolgozik. Ezen angol államtitkárt párizsi tanácskozásai alkalmával szintén megakarták nyerni ennek a tervnek, de a főpecsétör kijelentette, hogy nincs felhatalmazása ennek a kérdésnek a tárgyalására. Francia vélemény szerint a restaurációval Németország és Olaszország között lehetne akadályt emelni.

A Journal de Nation a Daily Herald cikkéről azt írja, hogy az igazságot a legfantasztikusabb lehetőségekkel keveri össze.

Valami igazság van a restaurációról szóló hírekben, amit Fey kancellárnak, Stahrenberg hercegnek és Rómának lehet köszönni. Tény az is, hogy a francia sajtó egy része szerint Ottó trónralépése még mindig kevésbé rossz mint Ausztria csatlakozása Németországhoz.

Szerencsére — folytatja a Népszövetség lapja —

nincsen semmi olyan feltevés, ami a mellett szólna, hogy Franciaország támogatná ezt a tervet.

Az olasz befolyás alatt álló osztrák Heimwehr, de a katolikus Dollfuss nem ellenezné Ottó trónralépését. Figyelembe kell venni azt is, hogy Dollfuss és Gömbös hivatalosak Rómába és,

hogy Mussolini a két állam között szoros együttműködést akar teremteni. Magyarország királyság, ahol a királyi hatalmat Horthy kormányzó gyakorolja. Mussolini azon terve tehát, hogy az osztrák—magyar monarchia restaurációja révén akadályozza meg az Anschluss-t és a monarchiát gazdaságilag és politikailag olasz befolyás alá helyezze nem fog ellentállásra találni sem Ausztriában sem Magyarországon. Csak hogy — írja tovább a lap — a Habsburg restauráció nagyon közelről érinti Franciaországot és a kisantantot is, amely államokat Olaszországgal együtt köt a habsburgellenes konvenció.

Sokat hallani arról, hogy

az olasz—magyar—osztrák blokk a kisantant ellen irányul

és a meghiusult olasz—albán—görög—török blokkot van hivatva helyettesíteni. Az olasz—magyar—osztrák blokk nyíltan a kisantant ellen irányul,

mert az Olaszországra támaszkodó magyar revízió nagyon belevág Csehszlovákia, Románia és Jugoszlávia husába.

A Habsburgok visszatérése Bécsbe nemcsak az Anschluss meghiusulását jelenti, hanem a katolikus Délnémetország számára is vonzó hatást gyakorolna. A katolikus faszizmus apostoli felleggel sokkal jobban megfelelne Délnémetországnak, mint a katolikusellenes Hitler rezsim.

Az olasz protektorátus alatt álló osztrák—magyar blokkal szemben a jugoszláv—román—német blokk alakulna ki. A francia—kisantant szövetség azon a napon megbukna, amikor Fran-

ciaország hozzájárulna a Habsburgok restaurációjához. A szövetségeseknek ez az esetlegessége a legnagyobb veszély lenne európai szempontból, mert súlyos háborus veszélyt jelentene. Habicht tiznapos fegyverszünetet ajánlott fel Dollfuss kormányának. Kétségtelen, hogy Ottó visszatérése esetén nacionalista puccs törne ki Ausztriában, mire az olasz csapatok intervenciálnának a puccs megakadályozása céljából. Ezt azonban Németország és Jugoszlávia mozgósítá-

sa követné.

A Journal de Nation így fejezi be cikkét, hogy

minden veszedelmet el lehet kerülni, ha Anglia és Franciaország Ausztria függetlensége mellett nyíltan állást foglalnak és azt mondják »Sem Anschluss, sem az osztrák — magyar egyesülés, sem Habsburg Ottó«.

Boris bolgár király több órán át tárgyalta a francia kormány tagjaival

Bulgária számára nyitva áll a Balkán-paktumhoz való csatlakozás lehetősége

Párisból jelentik: Albert belga király temetéséről visszatérőben Boris bolgár király kiszállt Párisban és többórán át beható tárgyalásokat folytatott a francia kormány tagjaival. Berthou külügyminiszter a Boris királlyal folytatott tárgyalás után kijelentette, hogy a megbeszélés eredményével nagyon meg van elégedve.

— Természetesen — mondotta Barthou — hogy Ausztriáról és a balkán szerződésről is tárgyalunk.

Bulgária nem csatlakozott az egyezményhez, de a csatlakozás nyitva áll számára

Az idő oldja meg a kérdést. Boris király tisztánlátása csak megkönnyíti a helyzet kialakulását. Már az is nagy dolog hogy Szófiában intelligens uralkodó ül a trónon, fiatal, és cselek-vőképes. Boris király ereiben francia vér folyik és a bolgár király rokonszenvez a franciákkal.

Stahrenberg herceg találkozott Habsburg Ottóval

A budapesti »Függetlenség« szenzációs cikke

Budapestről jelentik: A »Függetlenség« című lap, amely Gömbös miniszterelnökhöz nagyon közel áll, tegnapi számában azt írja, hogy Stahrenberg herceg az osztrák Heimwehr parancsnoka felkereste Ottót a belgiumi Steenocker zeelben és hosszasan tárgyalta vele a Habsburgok ausztriai visszatérése ügyében.

A belga hatóságok most szigorúan ellenör-

zik a steenockerzeeli kastélyt, hogy senki sem látogathassa meg a Habsburg családot. Szigorúan megtiltották, hogy a kastély közelében repülőgép leszálljon. A belga kormány így akarja elejét venni annak, hogy Ottó esetleg titokban elhagyja Steenockerzelt és valamilyen politikai akcióba fogjon, amely európai konfliktust idézhetne elő.

Újabb bonyodalmak Prince párisi bíró meggyilkolása ügyében

Párisból jelentik: A Prince törvényszéki tanácsos ügyében megindult rendőri vizsgálat eddig semmiféle pozitív eredményt nem produkált. A holttest megvizsgálása sem nyújtott támpontot arra nézve, hogy Princet a sínekre fektetés előtt gyilkolták volna meg.

Tegnap egyébként jelentkezett a rendőrségen a díjoni helyőrség egyik kapitánya, és elmondta, hogy abban az időben, amikor a megkötözött Princet a vágányokra cipelték,

egy autót látott a közelben, amelynek lámpái égtek, de a kocsiban nem volt

senki.

A kapitány pontosan nem tudta megmondani, hogy milyen színű volt az autó, mert a sötétben nem látta tisztán. Véleménye szerint sötétkék vagy sötétzöld volt az autó színe.

A sajtó egyébként változatlan eréllyel követeli az ügy erélyes kivizsgálását és a gyilkosok kézrekerítését. A legnagyobb eréllyel meg kell cáfolni azt a mendemondát, hogy illetékes körök az ügyet el akarják tussolni, mert ha ez a felfogás átmegy a köztudatba, rendkívül súlyos, sőt beláthatatlan következményekkel járhat.

Afrika cigányközfársaság érdekében agított Csehszlovákiában egy „cigánykirály“

Prágából jelentik: Csehszlovákiában néhány nap óta érdekes egyén tartózkodik. Kviek Mihálynak hívják az illetőt, aki »cigánykirálynak« adja ki magát. Az állítólagos cigánykirály Moravska Ostravában ültette fel tanyáját és innét indulni propaganda utakra az ország különböző részeibe. A cigánykirály egy önálló cigányközfársaság érdekében agított, amelyet Afrikában akart megalapítani. A cigánykirály különben rendszer utlevéllel rendelkezik, sőt egy »magántitkár« is van, akinek Pesa Kviek a neve. A csehszlovákiai cigányság nem valami nagy megértést tanúsított a terv iránt. Különösen az nem tetszett a cigányoknak, hogy a »király« meg-

lehetősen gyatra öltözetben jelenik meg köztük, ami egyáltalán nem illik a királyi címhez. A felvidéken a cigányok egyenesen ellenségesen viselkedtek vele szemben, úgyhogy több helyen a csendőrségnek kellett megvédenie a cigánykirályt, nehogy saját rokonai véresre verjék.

Átalakítják az angol kormányt

Londonból jelentik: A Times tegnapi számában azt írja, hogy az angol kabinet átalakítás előtt áll. A lap úgy értesül, hogy

Simon külügyminiszter a belügyi tárcát veszi át, amelyet egyelőre már betöltött.

Ezenkívül még több miniszteri tárcát cserél gazdát. A kormányrekonstrukció célja, hogy bevonják a kabinetbe azokat a konzervatív elemeket, amelyek eddig távol tartották magukat az aktív politikától.

Zavargások Spanyolországban Megrendült a hadsereg fegyelme

Párisból jelentik: Spanyolország egész területéről zavargások híre érkezik. Madridban tegnap égi palackot dobtak abba a terembe, ahol a hagyományokat tisztelők egyesülete politikai gyűlést tartott. A helység lángborult.

Több városban sztrájkba léptek a diákok és a bányászok.

Cadixban egy naszádon véres esemény történt, egy matróz rálőtt az altisztiére.

Rövid időn belül ez már a harmadik eset, hogy a hadsereg fegyelmének meglazulásáról érkeznek jelentések. Madridban a posta és távirátisztviselők nehézségeket támasztanak a közlekedési minisztérium egyes rendeleteinek végrehajtása körül és nyíltan sztrájkba lépnek arra az esetre, ha a miniszter nem járul hozzá a postai szindikátusok követeléseire.

Súlyosbodott Titulescu állapota

Bukarestből jelentik, hogy Titulescu egészségi állapota egyre jobban súlyosbodik. A legújabb hírek szerint

Neumann bécsi fülspecialistát Bukarestbe hívták.

A kezelőorvosok véleménye szerint Titulescu állapotának súlyosbodása újabb műtét beavatkozást tesz szükségessé.

Változások a magyar diplomáciai karban

Budapestről jelentik: A hivatalos lap mai száma közli Hory András felmentését a kvirináli magyar követi tisztségről, egyben Villáni Frigyes báró kinevezését kvirináli magyar követé. Villáni báró egyszerszánd megjelölt kapott Magyarország albániai követségének vezetésére is.

Villáni Frigyes báró már el is utazott Rómába, hogy átvegye a kvirináli követség vezetését. Hory András a külügyminiszter állandó helyettese lesz Budapesten.

Közeledik Bécs felé a faszénnel hajtott autó

Rómából jelentik, hogy Ferragutti tanár tegnapelőtt délelőtt elindult egy faszénnel hajtott autóján Bécsbe, majd Budapestre utazik.

A tanár péntek délután 4 órakor Ferrarába érkezett

és tegnap délelőtt folytatta útját Bécs felé.

A faszénnel hajtott autó eddig a legkisebb akadály nélkül tette meg az utat. Ferragutti tanár találmányának jelentősége, hogy az általa konstruált, faszénnel hajtott autó, rendkívül csekély üzemanyagot fogyaszt.

Katolikus templomot építenek Nadaljon

A nyár folyamán befejezik az építést

Nadalj község katolikus lakosságának régi óhajta válik valóra a közel jövőben: katolikus templom épül Nadaljon. Hosszu évek óta a csurugi plébánia látta el Nadaljon az egyházi szolgáltatásokat mégpedig magánházaiban, mert katolikus templom nem volt. Az utóbbi években a község katolikus lakosainak száma jelentősen megnövekedett, minthogy több temerini és más községbeli katolikus család vásárolt földet a nadalji határban.

A templom hiánya tehát mindjobban érethetővé vált és Dupp Bálint csurugi római katolikus plébános kezdeményezésének köszönhető, hogy a helyzetben öröndetes változás következik be. Dupp plébános intervenciójára a szubotici püspökség anyagi támogatást nyújtott az építkezéshez és ki is irtak pályázatot a templom építésére.

A pályázatokat esütörtökön bontották fel a temerini községében Dupp Bálint elnöklésével megtartott értekezleten.

Tizenkéttagú bizottság vizsgálja felül a beérkezett négy pályázatot, hogy aztán megadja a megbízást az építkezésre a legelőnyösebb ajánlatot benyújtó pályázónak.

Hír szerint több hívő felajánlotta, hogy az építkezéshez szükséges anyagot díjmentesen szállítja, s minthogy a szükséges tőke is rendelkezésre áll,

az építkezés a kora tavasszal megkezdődik

és őszig meg is épül a nadalji római katolikus templom.

Az ablakon hajítja ki pénzét, ha silány lámpát vásárol!

A világítási költségéből csak 6% esik a lámpa ára és 94% áramköltségekre. A silány lámpánál ugyanakkora fényteljesítményhez jelentősen több áramfogyasztás szükséges. Ezáltal az áramszámla a lámpa árának többszörösével emelkedik. A silány lámpára tehát akkor is rá kell fizetni, ha azt nem „olcsón” hanem ajándékba kapná.

A photometer csálhatatlanul bizonyítja, hogy On a tökéletes minőségű Tungram lámpák révén pénzéért fényben teljes ellenértéket kap.

Megenyhül az osztrák-német viszony?

Habicht lemondott

A francia szenátus megszavazta az osztrák fabehozatalról szóló egyezményt

Bécsből jelentik: Jólértesült politikai körökben úgy tudják, hogy Habicht, a nemzeti szocialista párt tartományi felügyelője, a birodalmi kormánytól történt konfliktus miatt lemondott tisztségéről. Lemondása következtében úgy német, mint osztrák politikai körökben bizonyosra veszik, hogy

a német-osztrák viszonyban a legközelebbi napokban enyhülés áll be.

Bécsben egyébként a legközelebbi napokban eltávolítják a községi házakból azokat a lakókat, akiknek hozzátartozói résztvettek legutóbbi zavargásokban, helyükbe hazafias és megbízható lakók kerülnek főképp rendőrök, a Heimatschutz és a hadsereg tagjai.

Mürzschlagban egyébként tegnap visszaállították a régi helyére néhai Ferenc József császár szobrát. A szobrot az 1918. évi forradalom idején távolították el.

Párisból jelentik, hogy a szenátus tegnap este megszavazta az osztrák fabehozatalról szóló

egyezményt, amelyet a képviselőház már előzőleg elfogadott. A kereskedelmi miniszter kijelentette, hogy az egyezmény célja voltaképpen az, hogy Franciaország támogatásba részesítse Ausztriát, függetlenségéért folytatott küzdelmében.

Az egyezmény érvényessége megszűnik abban az esetben, ha Ausztria elveszti függetlenségét.

A javaslatot a szenátus 232 szavazattal 23 szavazat ellenében fogadta el.

A tegnapi minisztertanács elhatározta, hogy a szövetségi hadsereg karhatalmi testületét 18.300 főről huszezerre emeli fel.

A minisztertanács ezenkívül hozzájárult több, a munkásság érdekeit szolgáló, szociális természetű rendelkezéshez is. Így többek között elhatározta, hogy gondoskodik a szociáldemokrata üzemi tanácsok helyettesítéséről, hogy az üzemi tanácsok működésében fennakadás ne álljon be.

Továbbra is vizsgálati fogságban maradnak Rupp Gyula, Hóbráth Károly és Kikos Jován noviszádi végrehajtók

A törvényszéki tanács elutasította a védők szabadlábrahelyezési kérvényét

Mint ismeretes, a noviszádi városi végrehajtók visszaélésével kapcsolatban őrizetbe vett Rupp Gyula, Hóbráth Károly és Kikos Jován végrehajtók elen elrendelt vizsgálati fogság már kilenc hónapja érvényben van és a visszaélések ügyében még mindig nem fejezték be teljesen a vizsgálatot.

Annakidején, amikor a noviszádi végrehajtók visszaélései a hatóságok tudomására jutottak, hét személyt tartóztattak le, majd a vizsgá-

lat folyamán négyet szabadlábra helyeztek, míg Rupp, Hóbráth és Kikos ellen a vizsgálóbíró továbbra is szükségesnek látta a vizsgálati fogság fenntartását.

A vizsgálati fogságban levő végrehajtók szabadlábrahelyezésére védők már több kérvényt nyújtottak be, a kérvények ügye már a fellebbviteli bíróságot is foglalkoztatta, majd a kérvényeket elutasították.

Tegnap délelőtt dr. Popovics Jován és dr.

Dohány Gyula noviszádi ügyvédek újabb kérvényt terjesztettek be a törvényszéki tanácshoz. A kérvényben hivatkoznak arra, hogy a vizsgálatot már nagyrészt befejezték, hogy a három végrehajtó már kilenc hónapja vizsgálati fogságban van, hogy a kérdéses pénzösszeg nem olyan nagy, hogy a végrehajtók vagyona ne lenne elégséges biztosíték az esetleges kártérítésre és ezért kérik, hogy védenőiket helyezték szabadlábra és így folytassák ellenük tovább a vizsgálatot, amennyiben arra még szükség van.

A kérvénnyel a törvényszéki tanács Longinovic Ilija törvényszéki elnök vezetésével tegnap délelőtt foglalkozott és a felfolyamodást elutasította.

A vizsgálat folyamán eddig körülbelül ezer tanut hallgattak ki,

jelentkeztek azonban olyan tanuk is, akik azt állították, hogy a végrehajtók pénzt vettek fel tőlük, azonban az összegekről nem kaptak semmiféle írást. Így a vizsgálatnak most azt a kérdést is tisztázni kell, hogy ezek a tanuk valóban fizettek-e a végrehajtóknak vagy sem.

Rupp Gyula, Hóbráth Károly és Kikos Jován így egyelőre továbbra is vizsgálati fogságban maradnak.

Változások a román kormányban

A földművelési és népjóléti tárcát a Brătianu csoporthoz tartozó politikások vették át

Bukarestből jelentik: A román kormányt tegnap átalakították. Ciprijanu, valamint Constantín Dimitrije népjóléti miniszter kilépett a kormányból.

Vaszil Sasa kereskedelmi miniszter átvette a földművelési tárcát, népjóléti miniszterre Jon Constantinescut nevezték ki.

a kereskedelmi tárcát Nikolaj Teodorescu veszi át, a román vasutak volt vezérigazgatója, a gyáriparosok egyesületének elnöke.

A kormányrekonstrukció a liberális párt Brătianu szárnyának kívánságára történt, az új miniszterek Brătianunak bizalmas emberei voltak.

Dollfuss és Gömbös Rómába utaznak

Március 11-én és 12-én Mussolinivel tanácskoznak Rómában

Bécsből jelentik: Suvich olasz külügyi államtitkár bécsi tartózkodása során meghívta Dollfuss kancellárt Rómába. Dollfuss Gömbös magyar miniszterelnökkel együtt utazik az olasz fővárosba. Politikai körökben úgy tudják, hogy Mussolini a jövő héten hivatalosan is meghívja Rómába az osztrák kancellárt és Gömbös magyar

miniszterelnököt.

A budapesti »Magyarország« értesülése szerint Dollfuss és Gömbös március 11-én és 12-én lesznek Rómában. A magyar kormányhoz közel álló körök úgy tudják, hogy Gömbös Gyula miniszterelnök március 10-én utazik Rómába Kánya Kálmán külügyminiszter kíséretében.

Suvich olasz külügyi államtitkár Dollfuss kancellárral is tanácskozott

Stahremberg herceg feltűnésékelő nyilatkozata az olasz-osztrák-magyar együttműködésről

Bécsből jelentik: Suvich olasz külügyi államtitkár Budapestről Rómába utaztában tegnap délelőtt Bécsbe érkezett és estig Dollfuss osztrák kancellár vendége volt. Az olasz államtitkár bécsi látogatása tisztára magánjellegű volt, hivatalos tárgyalásokat hirszerint nem is folytatott az osztrák fővárosban. Az államtitkár tegnap este folytatta útját Róma felé.

Stahremberg herceg tegnap az egyik bécsi újság munkatársa előtt hosszasan nyilatkozott az olasz-magyar-osztrák kapcsolatok kiépítéséről.

— Nem kell külön hangsúlyoznom — mondotta — hogy Ausztria egész közvéleménye a legnagyobb érdeklődéssel kíséri Suvich budapesti megbeszéléseit. Még fokozottabb mértékben áll ez a mi mozgalmunkra. Mi már régóta azon igyekszünk, hogy minél barátságosabbá tegyük a viszonyt mind Ausztria és Magyarország, mind Ausztria és Olaszország között.

Minden jel arra mutat, hogy nem lehet többé elodáznai, a Dunavölgye ügyének rendezését.

Most már mi osztrákok is kénytelenek vagyunk nemcsak törekedni a megfelelő megoldásra, de hozzá is látni. Elméletileg ugyan több megoldási lehetőség van, a gyakorlatban azonban csak két megoldásról lehet komolyan szólni.

Az egyik a német birodalomhoz való csatlakozás, a másik messzemenő együttműködés Magyarországgal Olaszország pártfogása mellett.

A Németországhoz való csatlakozást a leghatározottabban ellenzem elsősorban azért, mert a csatlakozás egyet jelentene a gyarmatosítással és Ausztriát porosz tartományi rangra süllyesztené. A

csatlakozás megvalósítása különben is újabb európai háborút idézne elő.

Nem marad tehát más hátra, mint olyan megoldást keresni, amely legjobban megfelel érdekeinknek anélkül azonban, hogy veszélyeztetné országunk függetlenségét.

Ilyen megoldás lenne az olasz-osztrák-magyar kapcsolat.

Kétségtelenül jelentős nehézségek állanak a terv útjában, ezek azonban véleményem szerint kiküszöbölhetők, vagy legalább is a legkisebbre csökkenthetők. Mértékadó magyar köröktől szerzett információim arra vallanak, hogy a magyar iparosság nem idegenkedik a terv megvalósításától, amely pedig a magyar iparra látszik a legveszélyesebbnek.

Súlyosabban kell megítélni a helyzetet az osztrák mezőgazdaság szempontjából, mert nekünk meg kell védeni az osztrák mezőgazdaság érdekeit. Azt hiszem azonban, hogy ebben a kérdésben is sikerül kielégítő megoldást találni. Erre nézve már javaslatot is terjesztettem Dollfuss kancellár elé. A javaslat szerint

állami központ vásárolná meg a belföldi termelést, azután pedig mindazokat a mezőgazdasági cikkeket, amelyekben Ausztria behozatalra szorul Magyarországon kellene beszerezni, a világpiaconál magasabb áron.

Ily módon fokoznánk a magyar földművesosztály foglalkoztatottságát, aminek viszont az osztrák ipar látna hasznát.

A herceg végül kijelentette kívánja, hogy a budapesti tárgyalások a legjobb eredménnyel végződjenek, hogy megvessék alapját a további megbeszéléseknek.

Nem sajnálom a férjemet, csak a gyerekeket...

mondja Kirmann Ferencné, aki férjét több fejszecsapással leütötte

Megírtuk, hogy csütörtökön éjjel megrendítő családi dráma játszódott le Kulán, ahol Kirmann Ferencné a vele már évek óta rossz viszonyban élő férjét fejszével leütötte, majd az eszméletlen emberre még négy hatalmas fejszecsapást mért.

Munkatársunknak alkalma volt beszélgetni az asszonnyal, akit a csendes — miután az asszony bejelentette véres tettét — letartóztatott.

Kirmanné Dudás Ilona minden felindulás nélkül, nyugodtan válaszolt munkatársunk kérdéseire. Elmondta, hogy már 7 éve élt férjével, de ez a hét év gyötrelmes és pokol volt számára. Férje gorbáskodott vele, ütötte verte, nem törődött sem az ő, sem három gyermeke sorsával. Keresetéből alig néhány dinárt juttatott a családnak, a többi saját céljaira költötte, éjszakánként pedig, amikor hazatért összeverte.

Kirmanné a számára mutat és folytatja:

— Ezt a sebet és a két foltokat a testemen, a napokban kaptam tőle. Amikor elhagyott, azt hittem, végre megszabadultam a kinszenvedéstől, hogy egyszer már én is szabad leszek, de amikor éjjeltájban visszajött és én nem engedtem be, akkor tudtam, hogy ütött a végső leszámlálás órája. Amikor az ablakon keresztül a szobába akart mászni és én ebben egy fejszecsapással megakadályoztam, szinte már önkívületben voltam. Csak az az egyetlen gondolat élt bennem, hogy most, ha magához tér, akkor biztosan megöl... Nem bánom azt, amit tettem, beismerem a bűnömöt, de már nem viselhettem el ezt az életet.

Nem sajnálom a férjemet, csak a gyerekeket sajnálom... és itt elcsuklik az asszony hangja...

Helyén marad a belga kormány

Brüsszelből jelentik: III. Lipót király trónralépésével kapcsolatban, az alkotmány értelmében a belga kormány benyújtotta lemondását.

Lipót király felkérte a minisztereket, hogy tartsák meg tárcáikat.

A király döntése értelmében tehát a Brooquille kormány helyén marad.

Megoldódott a szombori csecsemőgyilkosság rejtélye?

A gyanu alapján letartóztattak egy 23 éves szombori cselédet

Megírta a Reggeli Újság, hogy Szomborban a Prizrenszka ucca 40. számú házban egy újszülött csecsemő holttestét találták. A házbeliek arra váltak figyelmessé, hogy a kutya egy különös csomagot húzott magával és amikor jobban megvizsgálták, kiderült, hogy a csomagban egy újszülött csecsemő holtteste van.

A hatóságok széleskörű nyomozást indítottak az anya kézrekerítésére és most a gyanu alapján letartóztatták Rákics Mária 23 éves szombori cselédleányt, Rákics Mária ellen az a gyanu, hogy ő az anyja a talált csecsemőnek. A cselédleány ugyanis megjelent dr. Gergurov szombori orvosnál és elmondta, hogy néhány nappal ezelőtt szülési fájdalmak lepték meg. Az udvarban lévő szemétdomb közelébe vánszorgott, azonban ekkor elvesztette a cselédet és többre nem emlékszik.

Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy Rákics Mária valóban megszülte gyermekét, azonban az újszülött eltűnt. A letartóztatott leány tagadja, hogy meggyilkolta volna gyermekét és állhatatosan kitart amellett, hogy nem emlékszik, mi történt gyermekével. A vizsgálatot tovább folytatják a titokzatos ügy felderítésére.

Felgyógyult a szentai vasuti szerencsétlenség áldozata

Annak idején megírta a Reggeli Újság, hogy a szentai Sztrilich féle téglagyár közelében elütötte a személyvonat Lázics Lőrinc szentai lakos kocsiját. Lázics, aki a kocsit hajtott, súlyos zúzódási sebeket szenvedett a fején és lábán. Lázics Lőrincet a szerencsétlenség után a szentai városi kórházban vették ápolás alá, ahonnan tegnap bocsátották el, mivel sebei teljesen begyógyultak.

A szentai szegényházat 415.000 dinárért alakítják át kórházzá

Szenta város gazdasági és építészeti bizottsága elfogadta a városi főmérnöki hivatal ama tervezetét, mellyel a volt szegényházat 415.000 dinár költséggel városi kórházzá fogják átalakítani. Az átalakítási tervezet még februárban letárgyalja a városi közgyűlés is és utána rögtön felterjesztik a báni igazgatósághoz jóváhagyás végett. Ha a bányász jóváhagyja a tervezetet, úgy még a tavasz folyamán kiírják az árlejtést az átalakítási munkálatok elvégzésére. Minden kilátás meg van arra, hogy Szenta még az idei ősz folyamán egy, a mai kor követelményeinek mindenben megfelelő modern kórházat kap.

— Meghalt az apatini halászlé központ főnöke. Pénteken este influenza következtében beállott szívbénulás megölte Ivkovic Dusánt az apatini halászlé központ 56 éves főnökét. Ivkovic Dusán 3 éve állott az apatini halászlé központ élén. Ivkovic Dusán volt az apatini halászlé központ utolsó főnöke, mert a költségvetés ezt az állást megszüntette és ezután csak ki-
rendeltség lesz Apatinban.

— Férfi és női szabók értekezlete Kulán. A kulai férfi és női szabók az ipartestület helyiségében értekezletet tartottak, amely alkalommal a kontárok elleni küzdelemről tárgyaltak. A szabóiparosok a hatóság segítségét fogják igénybe venni a kontárok elleni küzdelemben.

HIREK

Reggeli Újság

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Noviszád, Kralja Petra ucca 30., I. emelet. Telefon 21-37, éjjel 20-58. — Szubotica, Kralja Petra Park 10. Telefon 6-70.

Előfizetési ára egy hónapra 18 dinár, 3 hónapra 50 dinár. Külföldön 1 hónapra 30 dinár, három hónapra 90 dinár. Egyes szám ára hétköznapokon fél dinár, vasárnapon 2 dinár.

Megjelenik hétfő kivételével mindennap reggel.

Gyengeség és vérszegénység ellen

MALACHIN

Kapható gyógyszerárakban, fólerakal: GROSSINGER, Noviszád, Odobr. S. Br. 588 20. 1,34

Időjárás. Anglia nyugati partjain és Lengyelországban esős, Nyugat és Középeurópában felhős ködös, Délkelet Európában derült idő volt. A hőmérséklet Európa nyugati, déli és délkeleti részein emelkedett, Jugoszláviában derült idő volt, helyenként reggeli köddel. A hőmérséklet emelkedett. A legalacsonyabb hőmérséklet Szarajevóban -7 fok, a legmagasabb Moszárban 17 fok volt.

Időjárás. Az egész ország területén a nagyobb részt derült, napközben meleg idő várható.

— **Meghívó a noviszádi Rom. Kat. Jótékony Nőegyesület III. évi rendes közgyűlésére,** amely 1934 március 13-án délután 5 órakor fog megtartatni a Beltéri rom. kat. Egyházközség diszertében a következő tárgysorozattal. Tárgysorozat: a) A múlt évi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése; b) Évi jelentés a működéséről; zárszámadás felolvasása, a felmentés megadása, és a jövő évi költségeloirányzat előterjesztése. c) Elnök és két alelnök választása. d) Indítványok tárgyalása. — Elnökség. — Indítványokat nyolc nappal a közgyűlés előtt írásban kell benyújtani.

Orvosi hír. Med. Dr. Kemenj Soma lakik és rendel most: Kralja Aleksandra 8. (Klein Eugen féle ház) Telefon: 29-82.

— **Hétfőn tart közgyűlést a noviszádi városi képviselőtestület.** A noviszádi városi képviselőtestület dr. Borota Branislav polgármester elnökletével hétfőn délután 4 órakor tartja február havi közgyűlését. A közgyűlés napirendjén a noviszádi elemi iskolák építési ügye, valamint kisebb jelentőségű ügyek szerepelnek.

— **A csehkorona devalválódása következtében több millió dináros kára van a dunabánsági exportőröknek.** A dunabánsági exportőrök egyesülete a napokban tartotta gyűlését a noviszádi tőzsdeépület nagytermében és az alkalommal megállapították, hogy a csehkorona aláértéklése következtében a szállítókat több millió dinár károsodás érte. Az értekezleten elhatározták, hogy az előállított helyzettel kapcsolatban az illetékes körök közbenjárását kérik.

— **Külön villanyközpontot kér Tanurdzsics Nikola.** A noviszádi városi tanácshoz Tanurdzsics Nikola noviszádi nagykereskedő kérvényt terjesztett be, amely szerint épülő palotájában külön villanyközpont felállítására kér engedélyt. Mint értesülünk, a városi tanács elutasító álláspontot képvisel a kérelemmel szemben már csak azért is, mert külön villanyközpont felállítására csak abban az esetben lehet engedélyt adni, ha az előállított áram kizárólag a kérvényező használatára szolgál, márpedig Tanurdzsics Nikola felépítendő palotáját nagyrészt bérbeadja és így a villanyáramot a ház lakói is használják. A villanyteleppel fennálló szerződés értelmében a város ilyen körülmények között nem is adhat engedélyt külön villanyközpont felállítására.

★

— Mondd, kérlek, humánus dolog az a galamb-lövészet?

— Ha te veszed célba a galambokat, akkor humánus.

— ?

— Mert egyet se találsz el.

★

— **A képviselőház egyhangulag megszavazta Kádics Husszeint kiadatásáért.** Beogradból jelentik: A képviselőház tegnap délelőtt 10 órakor kezdődő ülésén a képviselőház egyhangulag megszavazta Kádics Husszeint kiadatásáért.

— **Amerikai módon!** Newyorkban a bíróság közbotrányokozásért elítélt két embert, akik egy bizonyos árunak furcsa módon akartak nagyobb kelendőséget biztosítani. A legelőkelőbb uccák egy kén a járóelőket hirtelen megriasztotta az, hogy egy rendőr elővette pisztolyát és többször az ucca másik oldala felé lött, ahol egy ember velőtrázó sikollyal összeesett. Nyilvánvaló volt, hogy a rendőr súlyosan megsebesítette. Az eleinte ijedten szétrebbenő közönség hamarosan összeverődött és a földön fekvő „sebesült” körül csoportosult. A rendőr szemlátomást egy közelálló gépkocsinhoz iparkodott cipelni a sebesültet, aki egyszerre csak magához tért színlét ájulásából és hangosan ezt kérdezte a rendőrtől:

— Miféle pisztollyal lött rám?

— Az X. cég pisztolyával, — felelte a rendőr.

— Mindjárt gondoltam, — duplázott rá a másik — mert csak ennek a cégnek kiváló fegyverével lehet ekkora távolságból ilyen pontosan célba találni.

Kiderült, hogy az egyik nem volt rendőr, a másik nem volt üldözött gonosztevő, sem pedig sebesült, hanem egy fegyverkereskedés áruja földicsérésére kieszt fogást valóították meg, de pórujjártak, mert a bíróságnak nem volt érzéke az ilyen „propaganda” iránt és megbüntette a szereplőket.

— **Kerékpárlöpésért 7 napi elzárás.** Nikolics Gyóka, a becskeréki törvényszék egyesbírája tegnap hét napi elzárásra ítélte Baló Mihály 24 éves szamosi napszámot, aki a múlt év december 8-án Bucsu Ádám écska kocsiját ellopott. Schneider Fülöp kerékpárját.

— **Tolvajok a noviszádi törvényszék kisbüntetőtanácsa előtt.** A noviszádi törvényszék hármas büntető tanácsa tegnap délelőtt 6 hónapi szigorított fogházbüntetésre ítélte Skrbinek Sztevan noviszádi gépkocsivezetőt, aki 1931-ben egy állami gépkocsiból Noviszádon két autógumit és egy szirénát 770 dinár értékben ellopott. Ugyancsak hat hónapi szigorított fogházbüntetéssel sújtotta a bíróság Keres Lázár perlezi földművest, aki 1930 október 20-án a titeli vasutállomás ajtaja előtt ellopott Mándics Milenko vasuti tisztviselő 2,000 dinár értékű kerékpárját.

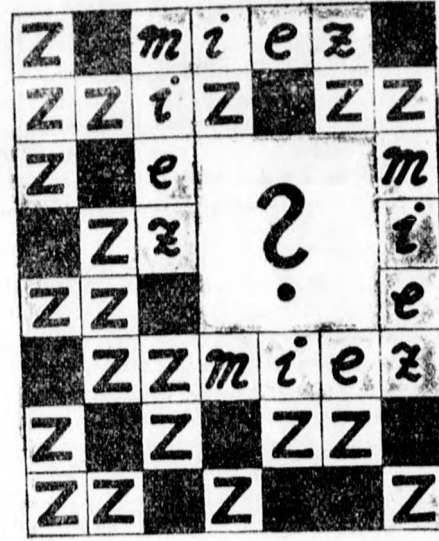
A Bonbonnier Dischinger március 1-én nemcsak a Kralja Petra 18, hanem a volt Bahl-féle virágüzlet helyiségében a **Kralja Aleksandra u. 5.** alatt is árusítani fogja a híres és valódi Dischinger specialitásokat. 427

— **Százhusz evangélikus lelkészt tartóztattak le Németországban.** Berlinből jelentik: Az elmúlt négy nap alatt a német politikai rendőrség százhusz evangélikus lelkészt tartóztatott le, akik valamennyien a lelkészek ugynevezett „vész-szövetségének” voltak a tagjai. A birodalmi püspökség valamennyi letartóztatott lelkészt elmozdította állásából.

— **Lefejezés helyett villamoszék Kinában.** Londonból jelentik: Az új kínai büntetőtörvénykönyv megszünteti a lefejezést és a halálbüntetéseket villamoszékkel hajtják végre. Az új büntetőtörvénykönyv egyébként halállal bünteti a megvesztegetett köztisztviselőket is.

— **Franciaország növeli flottáját.** Párisból jelentik: Politikai körökben megerősítik azt a hírt, hogy a francia kormány tervezet dolgozott ki a flotta-haderő jelentékeny fejlesztéséről. A tervezet háromévi időtartamra szól. A flottafejlesztéshez szükséges hitel megszavazását a kormány legközelebb kérni fogja a kamarától.

— **Ellentétek a francia-csehszlovák kereskedelmi szerződés körül.** Prágából jelentik: A csehszlovák-francia kereskedelmi szerződés ügyében meglehetősen erős ellentétek merültek fel a két kormány között. A csehszlovák kormány tegnap memorandumot nyújtott át a prágai francia követnek. A memorandumban a cseh szlovák kormány visszatartja Franciaországnak azt a kikötését, hogy 10 százalékos különvámval terheli meg, vagypedig 25 százalékkal csökkenti a Csehszlovákiából Franciaország felé irányuló export árucikkeket.

— **Türelem.** A türelem híres példait gyűjtötte össze egy francia író.

Első helyen Szokrates áll, aki kardos feleségével, Xantippe-vel sokat veszekedett. Egyszer, miután a goromba némbor leszidta őt, még egy rocska vizet is öntött a fejére.

— Ezt előre sejtettem — mondotta a bölcs a barátainak. — A mennydörgés után eső szokott következni.

*

XIV. Lajos a körmét vágta a lábáról és egy inasa, aki a gyertyát tartotta, lábára csöppentette a forró viaszt. A király csak ennyit jegyzett meg:

— Inkább a földre csöppenthetted volna.

Egy másik inasához, aki télen jéghidegen hozta be az ingét, így szólt:

— Rekkenő nyárban bizonyára majd forrón adod ide.

A park kapusa, akit értesítettek, hogy a király melyik kapun fog kihajtani, nem volt ott, amikor a fogat a kapuhoz ért. Sokáig keresték. Amikor lélekszakadva odaforrt, az udvarmestere szidni kezdte a kapust. De a király szavába vágott:

— Miért szidja őt? Hát nem elég büntetés a számára, hogy ilyen sokáig várakoztatott?

*

Neckerné mesélte, hogy Abauzi, a genfi aggasztán mindenkin tultett türelem dolgában. Sobase lobbant haragra. Cselédje, aki harminc évig szolgált mellette, szintén erről tanuskodott.

Egy ízben megfjették, hogy hozza ki a sodrából az urát. A cseléd belement a tréfába. Egy este nem vetette meg az ágát. Abauzi másnap megemlítette neki feledékenységét, a cseléd azonban azt válaszolta, hogy elfelejtette. Aznap sem vetette meg az ágát. Másnap ismét megjegyezte a gazdája, hogy mit mulasztott el. Harmadnapon végre ezt mondta neki:

— Ujra nem vetette meg az ágamat. Ugy lát-szik, szándékosan cselekszi. Egyébként se baj, mert már kezdem megszokni.

A cseléd lány erre térdre rogyott és bevallotta turpisságát.

★

— **Két japán fiatalember merényletet kísérelt meg a tokioi szovjet nagykövet ellen.** — **merénylőket idejében ártalmatlanná tették.** — Két japán fiatalember pénteken délután merényletet kísérelt meg a tokioi szovjet nagykövet ellen. A merénylők belopóztak a követség épületébe, de idejében észrevették és letartóztatták őket. Megállapították, hogy a két fiatalember egy titkos szervezet tagja és gyilkos merényletet szándékozott elkövetni a nagykövet ellen. A japán hatóságok rendkívül szigorúan járnak el a két fiatalemberrel szemben különös tekintettel arra, hogy Japán és Oroszország között a viszony a legutóbbi időkben lényegesen enyhült és efajta merénylet-kísérletek a javuló viszony újabb el-fajulását vonnák maguk után.

— **Aki még a fogházban is lopott.** A becskeréki törvényszéken Makszimovics Szvetiszlav hármas büntető tanácsa tegnap délelőtt 300 dinár pénzbüntetéssel sújtotta Vlasicsné Popov Jéca 57 éves beodrai cselédet, aki a múlt év október 2-án a bíróság fogházából, ahol büntetését töltötte ki egy lepedőt lopott.

Sztáranizsai hírek

A báni hivatal — mint megírtuk — felfüggesztette a városi adóhivatal főnökét Kuzmics Dragutin tanácsnokot, akit egyelőre Tatics Alekszandar városi főjegyző helyettesít az adóhivatali teendőikben. — A sztáranizsai cionisták a WIZO-nak négyesülete most tartotta alakuló közgyűlését, amelyen a következő tisztikart választották meg: elnöknő dr. Kornél Józsefné, alelnöknő Schaeffer Ernőné, titkár Vig Andorné, pénztárnok Kalmár Imréné, ellenőr Fischer Ella. A választmány tagjai: Kemény Gézané, Bérczi Mórné, Lendvai Alfredné, Lederer Manoné, Kohn Gáspárné, dr. Lonsó Edén, Schaeffer Imréné és Lamberger Terka. — A sztáranizsai gazdák által létesítendő szövetkezeti malom megválasztotta vezetőségét. Az igazgatóság tagjai Sándor Ferenc, Zsámboki János, Cérna István, Jancsik József, Dukai János Antal, a szállási gazdák részéről és Rieger Mihály póttag Nagy Imre János. A fellépbizottság tagjai: Apró István, Nagy Adam János, Kelemen György Balla Jenő, Nagy Lukács Ferenc az adorjaniak részéről, póttag Nagy András István.

— Balett délután Noviszádon. A noviszádi Ingyenkenyer egyesület ma délután négy órai kezdettel balett délutánt rendez a Szloboda szálló nagytermében. Bemutatásra kerül: Jovan Udickij: Cirkusz, Bluov: A baba és Csajkovszki: Hattyúto című balettje. A rendezőség kéri a közönséget, hogy pontosan négy órakor jelenjen meg a balettdélutánon, amelyet teadélután keretében rendeznek. A gyermekbaletten noviszádi gyermekek lépnek fel.

— Kiknek kell a kulukot készpénzzel megváltani? Sztáranizsáról jelentik: A polgármesteri hivatal rendelete értelmében a jövőben a kulukot az eddigi gyakorlattal szemben ledolgoztatás vagy ledolgozás helyett készpénzzel kell megváltani a következőknek: 1) a nőknek; 2) mindazon férfiak, akik már betöltötték 55. életévüket és családjukban nincsen 16–18 év közötti munkára alkalmas fiúgyermek; 3) az összes jogi személyeknek, valamint intézményeknek, alapoknak, egyesületeknek, valamint ama vállalatoknak, amelyeket különlegesen erre szolgáló rendelettel nem mentenek fel a közterhek alól.

— Noviszádi Jódos Gyógyfürdőben naponta gyógyulhat, orvosi felügyelettel, jelentéktelen költséggel, **Karlshadi, vissui, kisindeni, marienbadi, francensbadi, vildungeni, emsi stb. sókkal.**

— Mibe kerül nekünk a világítás? A világítási költségek: a lámpa árából és az áramfogyasztásból tevődnek össze. Ennél a kiadásnál a lámpa ára alig játszik szerepet, mert az összköltségeknek mindössze átlag 6%-át teszi ki. A többi 94% az áramszámlára esik. Egy 25 Wattos tökéletes minőségű Tungstram-lámpa pl. 18 dinárba kerül, az egy év alatt elfogyasztott áramért ellenben 150 dinárt kell fizetnünk. Téves takarékoság lenne tehát a világítási költségeket azáltal csökkenteni, hogy u. n. „olcsó” lámpát veszünk. Ezzel éppen az ellenkező célt érjük el: a világítási költségek növelését. A silány izzólámpa ugyanis lényegesen kevesebb fényt ad, mint az ismert gazdaságos Tungstram lámpák. A silány lámpának ugyanazon fényhez jóval több áramra van szüksége és az áramszámlának már 20%-os növekedése a lámpa árának kétszeresét teszi ki. Ha a világításban helyesen akarunk takarékoskodni, úgy nem „olcsó”, hanem gazdaságos izzólámpát kell használnunk, amely kevés pénzért sok fényt ad. A silány minőségű lámpa csak a bevásárlásnál kerül valamivel vesebbe, a használatban azonban nemcsak ez a csekély megtakarítás vesz el, hanem azonfelül még jelentékeny összeget kell ráfizetnünk.

Holnap megindul a teheráruforgalom a Dunán. Bécsből jelentik: A dunai teher szállítással foglalkozó vállalatok közlik, hogy hétfőn, február 26-án megindul a teherhajóforgalom a Dunán Bécsből kezdve az osztrák, magyar, jugoszláv és román szakaszon.

— Hibaküldetés. Csütörtöki számunkban bacs-petrovoszelói hírek között téves információ alapján a legényháború súlyos sebesültjeként Szabó Vilmost írtunk Szabó István helyett, amit ezennel készségesen kijavítunk.

— Elrontott gyomor, bélzavarok, émelygés, kellemetlen szájíz, homlokfájás, láz, székszorulás, hányás vagy hasmenés esetinél már egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz gyorsan, biztosan és kellemesen hat.

Topolai hírek

Trusinszki József gazdálkodó lovai a Pátria malom teherautójától megijedtek és a kocsit beledolgozták a közel két és fél méteres árokba. Az összesereglett emberek először a kocsin ülőket mentették ki, majd a lovakat és a kocsit. — Megírtuk, hogy karácsony másnapján Csantavíren néhány legény összefogott és megverte Milankovics Pétert. A verekedő legények: Turzai János, Kozma Keren, Kozma József és László József személyében tegnap állottak a topolai büntető járásbíró előtt. A legények nem tagadták a vádat, azonban hivatkoztak arra, hogy Milankovicsot, nemcsak ők, hanem még Blahó Kálmán és Juhász István csantavíri legények is verték. Erre a büntető bíró a tárgyalást február 28-ára halasztotta és a két másik verekedőt is megidézte.

Szivácsi hírek

Hartmann Ede, noviszáci kocsmárosnál betörők jártak és különböző dolgokat loptak. — Az egészségügyi egyesület külön gyógyszerárát akar felállítani és már meg is tette a szükséges lépéseket. — A katolikus hitközség képviselőtestülete a szegény és elaggott hívők hitközségi adóját elengedte.

Az osztálysorsjáték

főhúzása február 6-tól 28-ig

Sorsjegyek a főhúzás egész ideje alatt kaphatók a legrégibb noviszáci főelárusítóknál

Lusztig Lajos bank- és váltóüzletében, Novisad, Kr. Aleksandra 13

— Elítélt fogtechnikus. Galkanovics szombori büntető járásbíró előtt sikkasztás és csalás vétségével vádolva állott két szombori fogtechnikus: Juszt János és Grosz Ármán. A vád szerint 720 dinárért Budimsevics Róznak hat aranykoronát csináltak tízevi jótállás mellett. Egy év múltán Budimsevics Róza egyik koronája laza lett, mire Juszt leszedte az aranykoronákat s többé nem is csinálta meg. A sértett egy fogorvossal volt kénytelen 900 dinárért rendbehozatni fogait. A másik vádpont szerint Jakovljevic Istvántól 190 dinárt vettek fel koronacsínálás céljaira, de az aranykoronát nem készítették el. Grosz a tárgyaláson azzal védekezett, hogy a károsultak nem az ő páciensei voltak, ő csak műtermét engedte át Jusztnak. Juszt beismerte a vádbeli cselekményeket, de azzal védekezett, hogy kitérte karját s azért nem tudott dolgozni, mire meggyógyult pácienseit nem találta meg. A bíróság egy tanu kihallgatása után meghozta ítéletét, melyben Groszt felmentette, Jusztot 50 napi elzárásra, 720 dinár kártérítésre s a költségek viselésére ítélte.

— PULLOVER-MODELLEK, selvensálak, trikorszemű fehérenemű, bőr- és kötött kesztyűk, harisnyák, fűzők és melltartók — nagy választékban FISCHER J. és FIA cégnél Noviszádon, Trg Oslobođenja 2.

Az ezüstözött kanál éppen olyan elegánsan kezdte utját, mint a valódi ezüst. Egy év elmúltával azonban ez az ezüstözött már nagyon kopott volt, míg az igazi ezüst kanál éppen úgy ragyogott, mint mikor a gyárból kikerült. Néhány év múlva az ezüstözött kanál teljesen elkopva, sárgán a konyha eldugott helyére került, míg a valódi ezüst kanál még mindig teljes fényében tündökölt.

Éppen így van a szövetekkel is. Vannak szövetek, amelyek ujonnan vásárolva külsőleg éppen olyanok, mint azok, amelyeket mi küldünk önnek. Ezek olcsóbbak, de csak valamivel. Míg azonban a mi szövetekből készült ruhában mindig elegánsnak és megelégedettnek érzi magát még évek múlva is, addig az olcsóbb „elegáns” ruha akkor már régen az ócskásnál lesz.

A mi szövetünk valódi ezüst. A mi szövetekből készült ruhákat nem tudja elnyűni és végre — amint egy vevőnk írja — kénytelen azokat elajándékozni. Reméljük, hogy mielőbb érdeklődni fog mintáink iránt. Ruhaszövetét közvetlen Angliából kapja kézhez eredeti postai csomagban. Georg Odom Ltd. Leicester (England), vezérképviselője Vig Pavle, Szubotica, Manojloviceva ul 3.

Az összes Triotron csövek, a legmodernebb típusok is, most már kaphatók Noviszádon a Radio-Ofner cégnél. Futaki ut 3. Telefon 23-27.

Tüzhörös haj fenyeget!

A női szépségesszmény oltárán tüzfény lobog fel: a vörös haj születő divatja, Hollywoodban most jötték rá, hogy a film démonjaihoz, akik közönségesen vampnak, azaz vámpírnak nevezetnek, a mesebeli boszorkányok hajszíne illik legjobban. Igaz, hogy ez a színhatás a legtöbbször fekete-fehér tónusu filmen nem érvényesül. Dehát a démon a mozilepőn kívül is démon és manapság a polgári pályán működő nők jórésze is az, vagy legalább annak akar látszani. A kozmetika művészei tehát kikeverték palettájukon az új hajszínt és Amerikában máris fejről-fejre harapódnak a lidérc-láng. A divatjósok szerint az Atlanti óceán óriási víztömege sem fog határt szabni a tüzhörös terjedésének. Legyünk rá elkészülve, hogy rövidesen a piros fűrtől hölgyek valóságos boszorkány szombatja fog nyüzsgögni körülöttünk. Szegény Titian sem hitte volna, hogy az ő csodálatos festményein izzó vörös hajzatok izgató ritkaságértékét valaha aprópénzre váltja a divat, hogy az ő szépséglatományát az olajnyomat szaporaságával fogja másolni egy izlésben elgépiesedett korszak. Szerencsére a női szépség igazi értő és élvezői ezután is meg fogják különböztetni az istenadta vörös hajszínt ragyogását a — fodrászvöröstől.

— Felhívás a noviszáci vívógárdához. A Juda Malkabi vezetősége felkéri a noviszáci vívókat, hogy valamennyien jelenjenek meg a hétfőn, szerdán és pénteken este 7 órakor kezdődő tréningeken a Torricelli vívóiskolában. Az országos bajnoki vívóversenyeket pünkösdkor rendezik Beeskereken, ezen a versenyen a noviszáci vívók teljes számmal indulnak annál is inkább, mert a versenyen való részvételt jelentős utazási és egyéb kedvezmények könnyítik meg.

— Drámagyár. A gép, nagyüzem, tömegtermelés, racionalizálás és technokrácia korában nem is hangzik rosszul: drámagyár. Ha modern géptechnikai értelemben még nincsenek is színpadiipari gyártelepeink, de a tömegtermelés kézműipari rendszerét, vagy a középkori munkaközösség elveit már remekül megvalósítottuk a színpadi művek előállítására terén. Az első drámagyár Bécsben alakult meg és erről a drámagyárról érdekes részleteket mond el elmés tanulmányában Surányi Miklós. A tanulmány az Uj Idők mai számában jelent meg, amelynek gazdag tartalmából kiemeljük még Terescsényi György könyvalakban most megjelent regényének egy mutatóba közölt mély szépségeiben gazdag részletét „Sztinyay Zoltán izgalmas, friss hangú elbeszélését, Babay József finom írását, Ölbey Irén, Fekete Lajos, Temesváry Kriszta szép verseit. Aldrich már eddig is nagy sikert aratott Ella kisasszony című regénye Bokor Malvin művészi fordításában most ért el legmegrézőbb és legköltségesebb részéhez. Hámos György tartalmas, magvas könyvismertetése, Köszegi Imre érdekes cikke a futball világháborúról, Zsigray Julianna derűs, vidám, fordulatossá és finom regényének folytatása és Ribeczky György mulatságos cikke egy időszerű, képzőművészeti témáról, számos fénykép, Mühlbeck Károly ötletes fejlecei, divatképek s a népszerű rovatok teszik változatossá Herczeg Ferenc szépirodalmi hetilapját, amelynek kiadóhivatala, Budapest VI. Andrássy ut 16 bárkinék szívesen küld díjtalan miniatúrványozást. Előfizetési ára negyedévre 100 din.

— Háromszázméteres kolbászt cipelték Nürnbergben a farsangi körmenetben. Az idén, ahogy új életre keltették a nürnbergi karácsonyi vásárt, ugyanúgy megrendezték az ó-nürnbergi farsangot is, amely régen tegeget idegent vonzott a városba. A nürnbergi farsangi felvonulás egyik fő látványossága a különböző ipari céhek tánca volt. Az idén február 11-én és 13-án rendezték meg a látványos farsangi felvonulást, mely nagyarányú tűzijátékkal végződött. Hushagyó kedden a nürnbergi pékek óriási péksüteményt, a mézszarosok pedig egy háromszáz méter hosszú u. n. városi kolbászt vonlattak fel a menében. Az óriási kolbász 12 méter hosszú rudra volt feltelve és 12 legény cipelte. A farsangi táncok befejezése után a hatalmas péksüteményt és a háromszáz méteres kolbászt a város szegényei között osztották szét.

A házasságkötések növekedésének tüke, a praktikus, modern, egészséges és ennek dacára olcsó fűzők és melltartók Barth Laurától, Noviszádon, Petra Zrinjska 17.

BUDAPEST:

6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek.
9.45: Hírek.
10: 1. Történetek a francia földről. 2. Francia költők verseiből. (Foltozás).

Közben: Hanglemezek.
11.10: Nemzetközi vizetársaságok közlése.
12: Déli harangzó, időjárásjelentés.

12.05: Országos Postászenekar. Vezényel ifj. Roubal Vilmos. 1. Suppé: Szép Galanthea, nyitány. 2. Grieg: Peer Gynt szvit, 3. Garami Béla dr.: Elégia. 4. Urbach: Ábránd Csajkovszki műveiből. 5. Ponchielli: Gioconda, órák tánc.
Közben kb. 12.30: Hírek.

1.15: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
1.30: Halász Fischer Annie hegedül, Pethő Imréné énekel, zongorán kísér Polgár Tibor és Pethő Imre I. Vivaldi: G-dur hegedűverseny. I. Spirito a non presto; II. Largo; III. Allegro (Halász-Fischer). 2. Bizet: Carmen; a) Kártyavárja; b) Habanera. 3. a) Schubert-Wilhelms: Ava Mária; b) Hűvös Iván: Caprice. 4. Schubert: a) Szerenád; b) A halál és a lányka; c) Hová; 5. a) Martini; Andantino; b) Zsolt: Szatir és Driádok. 6. J. Brahms a) Sapphoi óda; b) Bölcseődöl; c) Kárhavestett szerenád. 7. a) Halkovson: Chant de Veslemay; b) Muszorgszkij: Hopak.

2.40: Hírek, ételkészítések, piaci árak, árfolyamhírek.
4: A „Rádióélet” meseórája. (Harsányi Gizi előadása).

4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
5: A Szociális Missziótársulat előadása. Farkas Edit alapító főokasszony: Missziós üzenetek

5.30: Kárpáth Zoltán dr. magyar népművelő mozgó-rádió, régi népművelő, megugratott hortobágyon. Hullámzó Balaton tetején. Magas a kaszárnya. Nem tudom, hogy szeretem-e. Ne menj el. Ez a kislány. Akit én szeretek. Messze messze Csikországbán. Futóbolond. Szomorú a nyárfaerdő. Megállók a keresztutnál. Toborzó. Postás-csárdás. Odavan a virágos nyár. Száz szál rózsát. Két kislány szoba. Darumadár fenn az égen. Már minálunk babám. Esküvő. Méregetem. Nem megyek el a templomba. Valamikor meynyit könnyet. Hogyha lát is nap-nap után. Hajjaj a jegyenye. Zöldablakos kicsi ház. Messze van a nyíregyházi kaszárnya. Ha rossz vagyok hozzád. Vigan elem világom.

6: „Az a bolondos Aldzi” Gajári István dr. felolvasása a híres tréfacsináló Beöthy Algernonnól. Leichter und Lamons. Rózsabokor a domboldalon. Eljén a haza, induló. Parloz moi d'amour. Viharos idő, slofox. Píllangók az esőben. Kinai város-rész. Falusi zene, keringő. Ki az, akicher, keringő. Kakukk, keringő. Hallod-e Rozika te. Csendes lett a falurossa. Kannst du pfeiffen Johanna. Virágos csákó.
7.20: Rádió Amatőrposta.

RÁDIÓMŰSOR

1934 február 25-től március 3-ig

Vasárnap, február 25.

BRESLAU:

7.15: Ébresztő, 7.30: München. 9: Harangzó. 9.05: Katolikus istentisztelet. 10: Felolvasás. 2: Hírek. 2.30: Tenorének és cembalósások. Vonózenekari kísérettel. 3.35: Gyermeknek. 5.30: Színharmónikazenekar. 7.10: Német népdalok énekkaron. 8: »Wallenstein«. Schiller drámai költeménye. 10: Hírek. 10.30: Orgonahangverseny.

BUCURESTI:

11: Gramofon. 12: Gramofon. 4: Mezőgazdaság. 5: Rádiózenekar. 6: Hírek. 6.15: Rádiózenekar. 7: Rádiógyetem. 7.20: Joujou Pavlesco énekel. 8: Jean Athanasiu énekel. 8.20: Királyi gárda zenekarának hangversenye.

LIPCSE:

7.15: Ébresztő. 7.30: München. 9: Evangélikus istentisztelet. 9.45: Enekkari hangverseny. 3.05: A háboruban elesett zeneszerzők műveiből. 4: Rádiózenekar Drezdából. 5.45: Visszatekintés az elmúlt hónapra, gramofonlemezekkel. 6.40: Rádiózenekar. 10: Hírek. 10.30: Szórakoztató zene. Berlinből.

PRAHA:

6.45: Ébresztő, torna és hangverseny. 7.30: Reggeli hangverseny Karlsbadból. 9: A hazáról és a hazaszeretetről. (Felolvasás). 9.15: B. Heřmán gordonkázik. 10: Brno. 10.30: Irodalmi felolvasás. 11: Anton Sova emlékműpály Pacovból. 12: Harangzó. 12.15: Katonazene. 1.30: Mezőgazdaság. 1.45: Munkásoknak. 4: Rádiózenekar. 5: Rádiózenekar. 6: Németnyelvű közvetítés. 6.10: Wallenstein halála. 7: Hírek németül. 7.15: Braislava. 10.15: Schrammelzene.

ROMA:

11: Istentisztelet. 12.30: Gramofon. 1: Réklámhangverseny. 1.30: Szórakoztató zene. 4: Gyermeknek. 4.30: Gramofon. 5: Szimfonikus hangverseny. 7.30: Hírek. 8.45: Unnepesti Paganini születésének 150. évfordulója alkalmából. 11: Hírek.

BEOGRAD:

Az állomás ezen a héten új adóhelyiségbe költözik, ezért a műsoradás szünetel.

BUDAPEST:

9.15: Hírek.
10—10.55: Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból.
11—12.15: Egyházi népének és szentbeszéd a Jézus Szíve-templomból.

12.20: Időjelzés, időjárásjelentés és vízállásjelentés.

12.30: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Rajter Lajos. Közreműködik Linz Mária (hegedű). 1. Mozart: Figaro házassága — nyitány. 2. Bruch: Hegedűverseny (Linz). 3. Schubert-Dohnányi: F-moll fantázia. 4. Sinding: Svit (Linz). 5. a) Goldmark: E-moll scherzo; b) Szendy Árpád: X. magyar afonizma (hangszerelte Schirger Géza). 6. Rossini: Semiramis — nyitány.

2: Hanglemezek.

3: A m. kir. földmívelésügyi minisztérium rádióelőadásorozata.

3.45: Perti Jenő és cigányzenekara.

4.35: Hun-magyar mondavilág. Bodor Aladár előadása.

5.15: A Székésvárosi Zenekar »Francia hangversenye« a Vigadó nagyterméből. Vezényel Bor Dezső. Közreműködik Darvas Ibolya, dr. Sztarcevič László (ének) és St. Manneberg Rózi (zongora). 1. Auber: Fra Diavolo — nyitány. 2. a) Meyerbeer: Az afrikai nő — Vasco áriája; b) Bizet: Carmen — virágária (Sztarcevič). 3. Saint-Saens: zongoraverseny (Manneberg). 4. Massenet: Phedra — nyitány. 5. a) Delibes: Lakmé — románc; b) Thomas: Mignon — Philine áriája (Darvas). 6. Delibes: Sylvia — balettzene.

7.20: Sporteredmények.

7.35: Operetelőadás a studióból. »Három a kislány.

Utána kb. 10.20: Hírek, sport- és ügötversenyeredmények.

10.35: aradi Rácz Berci és cigányzenekara muzsikál.

7.40: Ida Aav-Loo eszt dalokat énekel. Zongorán kísér Polgár Tibor.

8.10: Helyszíni közvetítés a Városi Színházból. Szabad a csók, operett 3 felv. Irtia és zenéjét szerette Erdélyi Mihály. Az I. felvonás után kb. 8.15: Hírek.

A II. felvonás után: Időjárásjelentés.
Előadás után kb. 11.25: F. Danth jazz-zenekarának műsora Kalmár Pál énekszámaival.

BERLIN: 7.15: Torna. 7.35: Reggeli hangverseny. 10.20: Gramofon. 11.30: Heilsberg. 1: Vidám gramofonlemez. 2.15: Hírek. 2.35: Gramofon. 4: Rádiózenekar Rio Kube (tenor) közreműködésével. 6.35: A téli sportokról. 8: Hírek. 8.40: Nagy történelmi hangverseny katonazenekarok közreműködésével. 11 és 20: Zenés vídám hétvégi műsor.

BUCURESTI: 1: Szalonzene. 2.10: Gramofon. 6: Rádiózenekar. 7.15: Fernard Stevart énekel. 7.30: Kamarazene. 9: Vallon est, Utána szórakoztató tánczene.

MILANO: 11.15: Gramofon. 1: Szalóntrio. 1.30: Gramofon és tözsdé. 1.45: Szalóntrio. 5.10: Tánccsok. 4: Rádiózenekar. 5.50: Jochum: Négy keringő vegyeskarra, fuvóshatással. 6.10: Ifjúsági óra. 8: Hírek. 8.15: Berlin. 11: Schrammelzene.

MÜNCHEN: 6.30: Torna. 6.45: Gramofon. 11.30: Gramofon. 1.35: Rádiózenekar. 2.50: Régi népdalok és táncok. 4: Rádiózenekar. 5.50: Jochum: Négy keringő vegyeskarra, fuvóshatással. 6.10: Ifjúsági óra. 8: Hírek. 8.15: Berlin. 11: Schrammelzene.

PRAHA: 6.15: Ébresztő, torna és hangverseny. 10.05: Hírek németül. 10.10: Gramofon. 11: Brno. 12.10: Gramofon. 12.35: Bratislava. 1.45: Gramofon. 4: Mor. Ostrava. 4.50: Ifjúsági óra. 6: Munkásoknak. 6.10: Németnyelvű közvetítés. 6.35: Tavaszki utazás. Tarka hétvégi műsor. 7: Hírek németül. 7.05: Gramofon. 7.35: Fuvószene. 8.35: Brno.

ROMA: 12.30: Gramofon. 1.30: Rádiózenekar. 7.30: Gramofon. 8: Hírek, Gramofon. 9: Opera-közvetítés.

VARSO: 7: Ébresztő. 7.05: Torna. 7.20: Gramofon. 11.40: Hírek. 12.05: Gramofon. 5: Istentisztelet Vilnából. 6.20: Jazz- és énekszemle. 8.02: Könyvtár zene. 9.20: M. Wilkomirnska Chapin műveiből zongorázik. 10.15: Gramofon, szalonzene. 11: Gramofon. Tánczene.

WIEN: 11.30: Gramofon. 1: Hírek. 1.10: Gramofon. 4.10: Hírek. 4.45: A külföldi diákok bécsi tanulmányainak jelentősége. 5.15: Szórakoztató zene. 7.15: Hírek. 7.30: Eva Hadrabova dalokat és áriákat énekel, Wilhelm Altmann zongorakísérettel. 8.15: A Szent István dóm körül. Tarka zenés rádiógyűjtemény. Összeállította dr. Lothar Riedinger. Vezényel Josef Holzer. Közreműködik: Betty Fischer, Igo Guttmann, Ernst Arnold, a Wichtart kvartett, a Népepera énekkara és a szimfonikus rádiózenekara. 10.05: Szórakoztató zene.

tella, 7. a) Scott: Lotusland; b) Debussy: Kert az esőben.

Közben kb. 12.30: Hírek.

1.15: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

1.30: Az államrendőrség zenekara. Vezényel Szőlőssy Ferenc. 1. Boildieu: A bagdadai kalifa, nyíl-lak, keringő. 3. Urbach: Részletek Rubinstein műveiből. 4. Sándor Jenő: Huzd rá cigány, dal. 5. Lehar Ferenc: Heccegisasszony, operettegyveleg. 2.40: Hírek, életmiszterárak, piaci árak, árfolyamhírek.

4: „Régi magyar költők”. Halász Gábor dr. előadása.

4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

5: A Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadóssorozata, Gazdatisanfolyam, Pettenkofer Sándor ny. szőlészeti és borászati orsz. főfelügyelő: Szőlőművelés. IX.

5.30: Len Baker jazz-zenekarának műsora. 1. J. Little: Foxtrött. 2. D. Fields: Foxtrött. 3. Hegedűs Tamás: Ha a szemébe nézek, tangó. 4. G. Pford: Foxtrött. 5. P. Yorke: Foxtrött. 5. A. Johnson: Két slovfox. 7. G. Gilbert: Onestep. 9. I. Evans: Onestep.

6.10: Angol nyelvoktatás.

6.40: Magyar nóták. Előadja K. Antal Erzsébet, Szilágyi Imre dr., Csóka Béla, kisér Revere Gyula (hárfa) és Járóka Sándor cigányzenekara. Dalok: Nyári virág, Nézz rózsám, Bíró uram, Ez a kislány, Vesztek rózsám kenyeret, Nem vagyok én bíró lánya, Csütörtökön este, Körös-körül piros az ég alja, Elvesztett a lovam, Istenem, Istenem, Huszár vagyok, Márványkőből, Elszállott az árvalányhaj. Ferenc Józsa ha felül, Ujszögedi eszmadia, De szeretnék hajnalcsillag lenni, Édesanyám akkor kezdett sírni, Aztért, hogy a szeretőm elhagyott, Hej, a csitli-csatli, Beh sok falut, Kicsi vagyok én. Mar minálunk... Volt nekem egy szeretőm. Rongyos csárda. Elment Jancsi az erdőbe, Lyukas a szűrrőn, Molnárlegény a malomban, Ki a Tisza vizét issza, Hej, fosztóka, Is-is-is, Hol az a tele kancsó bor, Almomban az éjszaka, Ablakomon besütött az esti fény, De szomorú ez az élet énekelem. Nem járok én soha uri ruhába, Miért is szerettelek olyan nagyon, Az én rózsám fűvet kaszál, Jaj, de bajos a szerelmet titkolni, Ha meguntál kisanyalom.

8: „Az irodalom fegyverzeté”, Zilahy Lajos előadása.

8.30: Hanglemezek.

9.15: A rádió kultúri negyedórása.

9.30: Hírek, ügétóversenyeredmények.

9.50: Gertler-vonósnégyes. 1. Beethoven: C-dur kvartett, IX. sz. 2. Ravel: F-dur kvartett.

Szűnetben: Időjárásjelentés.

10.45: Hetényi-Heidelberg Albert—Buday Dénes—Sebbő Miklós triója.

11.30: Pataky Vilmos jazz-zenekarának műsora.

BERLIN. 6.15: Torna. 6.30: Rádiózenekar. 10.30

Gramofon. 11.30: Heilsberg. 1: Gramofon. 3.35: If-

júsi: óra, 4: Rádiózenekar. 5.45: Kamarazene. 6.35: Zenés torna. 7: Langenberg. 8.10-tól nagy táncest.

BUCURESTI. 12: Gramofon. 4: Szórakoztató zené. 7.30: Operaközvetítés.

KÖNIGSWUSTERHAUSEN. 6: Ébresztő. 6.15: Torna. 10.50: Bevezetés a boxoláshoz. 12.10: Gramofon. 3.15: Gyermeknek. 4: München. 5: Ifjúsági hangjáték. 5.30: Kis szórakoztató műsor. 7: Langenberg. 8.10: Stuttgart. 10.15: Sportorvosok a sport frantján. 11.45: Stuttgart.

LEIPZIG. 6.15: Torna. 6.30: Gramofon. 10.10: Iskolai rádió. 12: Rádiózenekar. 1.30: Gramofon. 2.25: Ifjúsági óra. Gyermekzenekar. 3.10: Orgona-hangverseny. 4: Rádiózenekar. Indulók és kerindulók. 6.05: Citerakettősök. 7: Langenberg. 10.10: München. 11: Szórakoztató zené.

MÜNCHEN. 6.30: Torna. 6.45: Gramofon. 12: Gramofon. 1.35: Rádiózenekar. 2.45: Citerazene. 4: Rádiózenekar. 5.50: Kamarazene. 6.30: Hangverseny. 8.10: Előadás Ausztriáról. 8.30: Rádiózenekar.

MILANO. 11.15: Gramofon. 1.10: Szórakoztató zené. 1.30: Gramofon. 1.45: Szórakoztató zené. 5.10: Táncczene. 8.40: Gramofon. 8.50: Operaközvetítés.

PRAHA. 6.15: Ébresztő, torna és hangverseny. 10.05: Németnyelvű hírek. 10.10: Gramofon. 11.05: Szalózene. 12.10: Gramofon. 1.45: Gramofon. 5.25: Fuvolazene. 7.05: Gramofon. 7.30: F. Veselova cigánydalokat énekel. 8.30: Kaspar: „Paganaimi” Nyolc jelenet egy géniusz életéből. 10.15: Gramofon. 10.40: Részletek Smetana Dalibor című operájából.

VARSO. 7: Ébresztő. 7.05: Torna. 7.20: Gramofon. 12.05: Gramofon. 12.35: Rádiózenekar. 3.40: Jazz. 4.55: Gramofon. 5.20: Ruta Korngold hegedű. 8.02: Wagner-est. 9.15: Rádiózenekar S. Wittas (tenor) énekszámaival. 10: Gramofon. 10.30: Táncczene.

WIEN. 12: Gramofon. 1.10: Gramofon. 3.30: Hírek. 3.50: A bécsi tavaszi vásár magyar kiállításáról. 4: Hírek. 4.30: Asszonyoknak. 5.05: Charlotte Jaekel énekel, Hedvig Krauszer hegedű, Karl Scheit gitározik. 6.55: Rádiózenekar. Oscar Nebdal szerzeményei. 8.45: Rádiózenekar. Vezényel Carl Alvin. Közreműködik Szigeti József (hegedű). 9.45: Hírek. 10.20: Gramofon.

PÉNTEK, március 2.

BEOGRAD:

Az állomás ezen a héten új adóhelyiségekbe költözik, ezért a műsoradás szünetel.

BUDAPEST:

6.45: Torna.

Utána: Hanglemezek.

9.45: Hírek.

tés (előadás a harmóniumról, zenei példákkal). 7: Hírek németül. 7.05: Gramofon. 7.20: Brno. 8.30: Reinecke: Trió klarinétre, erdei kürtre és zongorára, b-dur. op. 274. 9: Rádiózenekar. 10.15: Hírek németül. 10.30: Gramofon. 10.35: Németnyelvű előadás.

ROMA:

12.30: Rádióötös. 1: Gramofon. 4.30: Leányoknak. 5.30: Közvetítés a filhanomiai akadémiáról. Giuseppe Mnlé szerzeményei a komponista vezényletével. 7.30: Hírek. Gramofon. 8: Hírek. 8.40: Reklámhangverseny. 10: Hangverseny. Olasz zene.

STRASBOURG:

11.30: Rádiózenekar. 1: Gramofon. 1.45: Hírek. 2: Gramofon. 6: Kamarazene. 7: Irodalmi előadás. 7.30: Könnyű zene. 8.45: Gramofon. 9: Hangverseny Nancyból.

STUTTGART:

6: Ébresztő. 6.05: Torna. 7.10: Rádiózenekar. 8.25: Torna. 10.10: Gramofon. 10.30: Iskolai rádió. 10.45: Kurt Albrecht Chopin-műveket zongorázik. 12: Gramofon. 1.35: Rádiózenekar. 3.10: Mésék. 3.30: Käthe Ivers énekel. 4: Frankfurt. 5.45: Artur Falss régi dalokat énekel. 6: Ifjúsági óra. Oskar Besemfelder énekel. 7: Sváb est. 10.45: Gramofon. 12-től Szórakoztató zené.

VARSO:

7: Ébresztő. 7.20: Gramofon. 12.05: Gramofon. Jazzlemez. 3.55: Gramofon. 4.20: Cz. Pereson énekel. 4.40: Francia nyelvlecke; Kussivicki: Versenymű nagybőgőre, op. 3. 5.50: Mezőgazdaság. 6.20: Könnyű zene. 7.30: Sporthírek. 8.02: Zenekari hangverseny. 9.15: Tárca. 9.30: Könnyű zene. 10: Gramofon. 10.20: Táncczene az Itália-kávéházából.

WIEN:

9.20: Élelmiszterárak. 11.30: Asszonyoknak. 12: Gramofon. 1: Hírek. 1.10: Gramofon. 3.30: Hírek. 4.05: Ifjúsági óra. 4.30: Gyermekjátászóóra. 5.20: Fiatal művészek bemutató hangverseny. 6.10: Színházi kritikák. 6.30: Könyvek és segédesszók a hét műsorából. 7.15: Rádiózenekar. 8.30: Népszerű svájci zene Zürichből. 9.30: Hírek. 9.50: Johann Sebastian Bach zongora és orgona kompozícióiból. 10.20: Rádiózenekar.

KEDD, február 27.

BEOGRAD:

Az állomás ezen a héten új adóhelyiségbe költözik, ezért a műsoradás szünetel.

BUDAPEST:

6.45: Torna.

Utána: Hanglemezek.

9.45: Hírek.

10: Puskin Sándor élete és részletek az »Nyegvin«-ből. 2. Orosz versek (felolvasás).

Közben: Hanglemezek.

11.15: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12: Déli harangszó.

12.05: Akom Lajos vokalkvintettje. Tagjai Hollay Béla, Havas Sándor, Molnár László, Bodor Imre, Arany József. — 1. Szól a kakas már. 2. Fenn az Alpokon — stájer népdal. 3. Kizni! Bölcösöl. Akom: Érik a, hajlik a buzakalász — népdalgyveleg. 5: Othebraven: Holdfényben. 6. Akom-Babay: Dal a gerlicéről. 7. Két finn népdal. 8. Lavotia: Szerenád. 9. Thegze-Gerbet-Czegledy: Ezer virág: Kocsmárosné az anyaiát. 10. Ujj József dr.: Kondorosi csárda mellett. 11. Södermann: Lakodalmi induló.

Közben kb. 12.30: Hírek.

1.15: Pontos időjelzés, időjárásjelentés- és vizállásjelentés.

1.30: A m. kir. Mária Terézia 1. honvédegyalogezred zenekara. Vezényel Fricsay Richárd. 1. Potusnik József: Manilova, a volt 85. gyalogezred indulója. 2. Lehar: Mulató istenek — nyilatvány. 3. Lincke: Téli tájak — keringő. 4. Morena: Abránd Verdi műveiből. 5. Nagy Frigyes: Donse caprice. 6. Delibes: Részletek a »Coppelia« c. balettből.

2.40: Hírek, élelmiszterárak, árfolyamok.

4: Csengery Ilonka meséi.

4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

5: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Fridl Frigyes. 1. Kremser: Baletnyitány. 2. Jarno: A muzikuslány — keringő. 3. Morena: Különlegességek — egyveleg. 4. Demarét: Far-West. 5. Garami Béla dr.: Gavott. 6. Hetényi-Heidelberg Albert: Orosz táncok. 7. Kálmán Imre: Ördöglovas — palotás. 6.10: Francia nyelvoktatás.

6.40: Roosz Emil szalonzenekara műsora. 1. Eysler: Asszonyfaló — operettegyveleg. 2. Ganne: Ektázis. 3. Beethoven-Kreisler: Rondina. 4. Poór: Dalkeringő. 5. Vértés József: Szellemes lettem tegnap este — tangódal.

7.15: Munkásfaló.

7.45: Tarnay- emlékest. Bevezetőt mond Szabados Béla. Közreműködik Báthy Anna és Laurisín Lajos. Zongorán kísér Polgár Tibor. Dalok. 1. a) Kiss József: Oh, márt oly későn. b) Endrődi Sándor: Haidé; c) Kiss József: Megáltnék ablakod előtt (Laurisín). 2. a) Ajánlás, b) Ha úgy lehetne, c) Alázatosság. d) Ősz utója (Báthy). 3. a) Heltai Jenő: Csak nézlek; b) Petőfi: Ejj van; c) Te a tavaszt szereted (Laurisín). 4. a) Pehely; b) Időjelző házikó; c) Régi könyv; d) Május (Báthy). 5. a) Falu Tamás:

Mécses; b) Nézd; c) Szép Ernő: 1926. (Lauri-
sin). —

9: Hírek.

9.20: Toll Arpad és Janosi cigányzenekara
muzsikál.

10: Időjárásjelentés.

10.05: Hangfelmérések.

11: Horváth Loránd dr. angolnyelvi elő-
adása: »The Hungarian chess automaton, an
unexplained mystery.«

11.20: A Mándits-jazz műsora, Szánthó
Gyula énekesével. 1. F. Meinken: Blues; 2.
R. Rainier: Foxtrótt; 3. Krausz Mihály-Zágon:
Sárga Liliom (Szántó); 4. Mándits-karneval II.
r. 5. Carlo de Fries: Öreg betyár dala (Szántó).
6. Fényes Szabolcs: Nem kell más — slowfox.
7. Polgár Tibor: Mondja kis babuska — slow-
fox; 9. Kiss Angyal Ernő: Az van minden her-
vadt falvelén.

BUCURESTI:

12: Tőzsde. Gramofon. 1.15: Gramofon. 5:
Szórákzólató zene. 7.20: Gramofon. 8: Aida, Hel-
1 énekel (a rádiózenekarának kíséretével).
8.20: Szimfonikus hangverseny.

PRAHA:

6.45: Ebresztő, torna és hangverseny. 7.30:
Gramofon. 9.40: Hírek. 10.10: Gramofon. 10.15:
Német iskolai rádió. 10.55: Gramofon. 12.35:
Szalonzene. 1.45: Gramofon. 4: Rádiózenekar.
5.15: Könyvek. 5.25: Németnyelvű közvetítés.
6.45: Tőzsde. 6.25: Németnyelvű közvetítés.
6.45: A csehszlovák fűrdőhelyekről. 7: Hírek
nemetül. 7.05: Gramofon. 7.20: Vidám séta az
esti Prágában. 8.35: Két népszerű kórus a cseh
operákból, a rádiózenekar közreműködésével. 9:
Hangverseny. 10: Hírek.

ROMA:

12.30: Gramofon. 1: Rádióötös. 5.10: Rá-
dióötös. 7.30: Gramofon. 8.45: Jole Baccara he-
gedül. 9.20: Vigjátékközvetítés. 10: Könyvü-
ze. 11: Hírek.

VARSO:

7: Ebresztő. 7.05: Torna; 7.20: Gramofon.
7.40: Gramofon. 11.40: Hírek. 11.57: Harangszó
12.05: Gramofon. Tánclengetések. 12.33: Gramo-
fon. 3.40: Szalonzene. 4.55: Gramofon. Művész-
lengetések. 5.20: Vaclav Kochanski hegedül. 6.20:
Olga Szumszka énekel. 6.40: Gramofon. Részle-
tek a »Háromszéglelti kalap« című balettből.
8.02: »Nitonche« Herve négyfelvonásos operett-
je. 10.30: Táncczene a Femináól.

WIEN:

9: Elelmiszertárak. 10.20: Iskolai rádió. 11.30
Olasz nyelvlecke kezdőknek. 12: Gramofon. 2:
Asszonyok órája. 3.30: Hírek. 3.50: Vidám gyer-

mekora gyermekének kar közreműködésével. 5:
Martha Strankmüller énekel, Therese Trösler
zongorázik. 5.50: Gustav Nachtigal az Afrika-
kutató (Felolvasás). 6.35: Francia nyelvoktatás.
7.30: Martha, Flotow operája (Lionel szerepét
Alfréd Piccaver énekl). 10: Hírek. 10.20: Rádió-
zenekar.

SZERDA, február 28.

BEOGRAD:

Az állomás ezen a héten új adóhelyiségre
költözik, ezért a műsoradás szünetel.

BUDAPEST:

6.45: Torna.
Utána: Hangfelmérések.
9.45: Hírek.
10: Hírek. 1. Mikor a burgonya még ritka-
ság volt nálunk. 2. Szakács-tanácsok: Néhány
vadász. (Felolvasás).
Közben: Hangfelmérések.
11.10. Nemeztiközli vizsgálószolgálat.
12: Dél harangszó, időjárás.
12.05: Szimfonikus hangverseny, balatazenekar.
1. Preebratszenszkij ezred hadilője (zenekar) 2.
Veresztovszkij: Kórus az »Askold sírja« című
operából (Kórus zenekara). 3. Két trojkadai (Kó-
rus és zenekar). 4. Kornilov: Aludj kedvesem
— románe (Goresev Szergej). 5. Kankazsi da-
lok és lezginka (zene és kórus). 6. Gorodinszkij:
Régi keringő (zenekar). 7. Goresev: Éjszaka —
egyveleg (zene, kórus). 8. Bakalejkov: Ro-
máné (Saftranov Iván). 9. Ukrajnai népdalok és
táncok zene.
Közben kb. 12.30: Hírek.
1.15: Pontos időjelzés, időjárásjelentés- és
vizállásjelentés.
1.30: Hangfelmérések.
2.40: Hírek, elelmiszertárak, árfolyamok.
3.30: A rádió diáktelőrőla. »A táltos em-
bere. 4: »A mezei futás.« Kulcsár István előadá-
sa.

4.15: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

5: Budapesti Koncert Szalonzenekar. 1. Ké-
ler Béla: Jubileumi ünnepi nyitány. 2. Puccini:
Pillangókisasszony — ábránd. 3. Rubinstein:
Mélódia. 4. Weininger Ernő: Romanikus szvit.
5. Lehar: Cigányszerelem — keringő. 6. Léhárd:
Románé. 7. Delibes: Virágkeringő. 8: Yoshi-
tomo: Eelső japán szvit.
6.15: Olasz nyelvoktatás.
6.45: Farnadi Edith zongorázik. 1. Bach:
D-moll toccata és fuga. 2. Chopin: a) G-moll
ballada; b) valse. 3. Dohnányi Ernő: G-moll
rapszódia. 4. Strauss-Schulz-Ewler: Kék Duna
keringő.

7.20: »Egy érzés története«. Földi Mihály
felolvasása.
7.50: Rella Gabriella énekel, zongorán kísé-
r.

Polgár Tibor. 1. Weber: Büvös vadász — Agá-
ta ártája. 2. Verdi: Aria a »Végzet hatalma« c.
operából. 3. Szabados Béla: Aria a »Bolond« c.
operából. 4. a) Mendelssohn: A dalnok lengé-
szármány; b) Liszt: Loreley. 5. a) Huszka-Artá-
ny: Nem kívánom a halált; b) Noseda: Piros
rózsák; c) Lavotta: Nem bánat az...
8.30: Pertis Jenő és cigányzenekara mu-
zsikál.
9: »Turisztika a föld alatt.« Kessler Hu-
bert előadása.
9.30: Pertis Jenő és cigányzenekara.
10: Hírek.
10.15: A m. kir. Operaház tagjából alakult
zenekar dr. Dohnányi Ernő vezényletével elő-
adja Bruckner: III. szimfóniáját.

11.15: Heinemann-jazz. 1. Roy Turk: Fox-
trótt. 2. Ray Henderson: Foxtrótt. 3. Brodsky
Miklós: Szemébe nézek, asszonyom — foxtrótt.
4. Heinemann Sándor: Tangó. 5. Záhorszky:
Igerje meg — tangó. 6. La Rocca: Foxtrótt. 7.
Hill Brown: Foxtrótt. 8. Kondor Ernő: Hogy
van Szekeres — foxtrótt. 9. Dubin Warren: Ke-
rere: Slowfox. 12. Dubin-Warren: The gold dig-
gers song.

BERLIN:

6.15: Torna. 10.30: Gramofon. 1.30: Rádió-
zenekar. 1: Gramofon. 2.35: Noack-Ihlenfeld:
Szonáta hegedűre és zongorára. 3: Asszonyok-
nak. 4.30: Rádiózenekar. 8.10: Kínai tárgyú rá-
dióreflé. 8.40: Rádiózenekar

BUCURESTI:

12: Tőzsde, gramofon. 1.15: Gramofon. 5:
Szórákzólató zene. 6.15: Szórákzólató zene. 7.20:
Gramofon. 8: Cella Delavrancea-Lahovary zon-
gorázik. 8.45: Ritta Stern énekel. 9.15: Kamara-
zene. 10: Szórákzólató zene.

PRAHA:

6.15: Ebresztő, torna és hangverseny. 9.50:
Hírek. 10.05: Németnyelvű hírek. 10.10: Gramo-
fon. 12.10: Gramofon. 1.25: Szellemi munkások
nak. 1.45: Gramofon. 5.35: Spohr Duo concertan-
te hegedűre és mélyhegedűre, op. 13. 6.05: Gra-
mofon. 6.15: Munkásoknak. 6.25: Németnyelvű
közvetítés. 7: Német hírek. 7.35: Irodalmi fel-
olvasás. 8.05: Filharmonikus hangverseny. Vezé-
nyel Bruno Walter. Beethoven: VIII. szimfónia,
F-dur. Mahler: I. szimfónia d-dur. 10.15: A mun-
kásolimpiaéról. 10.20: Hírek francia nyelven.

ROMA:

12.30: Gramofon. 1: Rádiózenekar. 5.10:
Rádiózenekar. 7.30: Gramofon. 8: Hírek. Gra-
mofon. 9: Operaközvetítés.

STRASBOURG:

11.30: Rádiózenekar. 1: Gramofon. 2.05:
Gramofon. 6: Rádiózenekar. 7: Kamarazene.
9.30: Rádiózenekar. 11.30: Könyvü zene.

STUTTGART:

6: Ebresztő. 6.05: Torna. 7.10: Rádiózene-
kar. 10.10: Asszonyoknak. 11.50: Bach: Szonáta
gordonkára és zongorára, d-dur. 12: Terzene.
3.20: Eise Herold zongorázik. 3.40: Helene Ge-
ray Scheel (szoprán) Karl Bleyde dalából éne-
kel. 4: Rádiózenekar. 8.10: Tarka zenes műsor.
9.10: Otto Schotte Mozart, Brahms és Schubert
kis kompozícióitól zongorázik. 12-től szórakoz-
tató zene.

VARSO:

7: Ebresztő. 7.05: Torna. 7.20: Gramofon.
11.57: Harangszó. 12.05: Gramofon. 3.40: Gra-
mofon. 4.10: Gyermeknek. 4.55: Szláv népdá-
lok énekkaron. 5.20: Gramofon. 6.20: Kamara-
zene. 8.02: Könyvü zene. 9.15: Boleslas Woyto-
wic zongorázik. Debussy: Szvit. Liszt XII. rap-
szódia. Lesz: Polonaise, e-dur. 10: Táncczene.

WIEN:

9.20: Elelmiszertárak. 11.30: Asszonyoknak
12: Rádiózenekar. 1: Hírek. 1.10: Rádiózenekar.
3.50: A bécsi tavaszi vásár angol kiállításról. 4:
Hírek. 4.5: Ifjúsági óra. 5.15: Ernst Ludwig szer-
zemények. 6.05: Egészségügyi előadás. 6.30:
Az alkalmazottak biztosságról. 7: Szórákzólató
tő zene. A színelvben hírek. 8.15: Ábráhám a
Saneta Clara (keresztmetszet). 9.35: Zenekari
hangverseny, Serge Benoni (basszus) közremű-
ködésével.

CSÜTTÖRTÖK, március 1.

BEOGRAD:

Az állomás ezen a héten új adóhelyiségekbe
költözik, ezért a műsoradás szünetel.

BUDAPEST:

6.45: Torna.
Utána: Gramofonlemez.
9.45: Hírek.
10: 1. Magyar tájak. 2. Mai kis lexikon. (Fel-
olvasás).
Közben: Hangfelmérések.
11.10: Nemeztiközli vizsgálószolgálat.
12.05: Bárados Edit zongorázik, Váczai Gyula kla-
rinetozik, zongorán kísér Polgár Tibor. 1. Bach-
D'Alberti: D-dur orgonapreludium és fuga. 2. Mo-
zart: Concerto, ap. 107. II. és III. tétel. Adagio,
Rondo. 3. Liszt: E-dur Petrarca szonett. 4. A. Ho-
neger: Szonáta. 5. Chopin: a) E-dur etűd; b)
As-dur etűd. 6. Baerman: a) Románé; b) Taran-

Rövid beszámoló a novivrbászi Kaszinó magyar esijéről

A novi vrbászi kaszinó csütörtöki (22-iki), utolsó, magyar felolvasóestje magas színvonalával és kiemelkedő programjával méltóan zárta le a téli felolvasóestek sorozatát.

Zsuffolt terem hallgatta végig a vendégszereplőket: Cziráky Imrét, Dudás Kálmánt és Oláh Györgyöt (Mihál bácsi).

Cziráky a jönevű és közkedvelt jugoszláviai magyar novellista két új novelláját olvasta fel. A két fehér galamb című komoly mély erejével hatott, míg a Háznagy ur c. édes humorával ragadta magával a közönséget.

Dudás Kálmán, a kiváló lírikus négy új költeményét adta elő: tökéletes átérzéssel és finom melegséggel. Különösen Szentelky Kornél halálára írt költeménye kapott meg bennünket, sok szeretettel interpretálva.

Utána Oláh György az egész Vajdaságban jól ismert becses műkedvelő mondott el három „vig történetet” Mihál bácsi leveleiből, melyekben annyira lélekletesen és hűen tükröződött a rég népének lelkivilága s melyek Cziráky mély és közvetlen parasztismeretéről tanuskodnak.

Befejezésül Cziráky jugoszláviai magyar zeneszerzőket mutatott be, csupa szívvel, kellemesen. Viték Gyula az Esti Kurír magyar nóta pályázata díjnyertesét „Féltedomb józanságom” majd „Megfordítom kocsim rudját” c. erős és hatásos szerzeményét interpretálta. Gyönyörű volt Schuch Gyúsi finom nótaja: Ugy szeretnék minden rózsát... Buzás Ede Alföldy Géza versére írt nagyon kedves zenéje s egyszersmind a szerző első bemutatkozása igen tetszett.

A tartalmas és szép program megérdemelte az élénk és őszinte érdeklődést és kellemes estét nyújtott a kultúra után érdeklődő intellektuálisoknak.

Tőzsde

A dinár árfolyama. Budapest 7,80—8,30, Prága 49,20—50,20, Berlin 5,37—5,41, London 224,50.

Zürich, Beograd 7,00, Páris 2338, London 1577, Newyork 310,75, Brüsszel 71,225, Milánó 26,70, Madrid 41,925, Amszterdam 208,30, Berlin 122,70, Bécs 73,30, Prága 12,85, Varsó 50,005, Bukarest 3,05.

Noviszádi terménytőzsde. Buza 78 kgos 2 százalékos bácskai Noviszád környéki 100—102, Szombor környéki 100—102, középbácskai 101—103, felsőbácskai 102—104, szerémi 101—103, szlavónjai 104—106, 77 kgos 2 százalékos bácskai tiszai 104—106, felsőbánáti 98—100, délbánáti 96—98, árpa 70—72, szerémi 70—72, zab 52—54, tengeri bácskai öreg 79—81, bácskai garantált minőség 59—61, bácska. száritott 70—75, bánáti tulkorán száritott 60—62, bánáti száritott 68—70, szerémi öreg 79—81, szerémi új garantált minőség 59—61, szerémi száritott tengeri indjijai paritásban 70—72. Buzaliszt bácskai és bánáti állomásról 177,50—197,50, kettes 157,50—177,50, ötös 137,50—157,50, hatos 107,50—117,50, hetes 75—85, nyolcas 67,50—72,50, szerémi és szlavóniai nullás g és g 172,50—187,50, kettes 152,50—167,50, ötös 132,50—147,50, hatos 102,50—112,50, hetes 75—85, nyolcas 67,50—72,50, buzakorpa jutazsákokban bácskai és szerémi 65—67, bánáti 62—64, fehér bab 122,50—125, sertés zsír 25 kgos kánákban bruttó nettóért 1350—1375.

Irányzat: Tengeri szilárd, egyébként változatlan
Forgalom: Csekély.

Szombori terménytőzsde. Buza bácskai Szombor környéki 100—102, felsőbácskai 102—104, szlavónjai 101—103, szerémi 101—103, Tisza bácskai 101—103, Tisza bánáti 102—104, felsőbánáti 99—101, rozs bácskai vasut 67,50—72,50, zab bácskai vasut 52—54, árpa bácskai 68—70, bácskai tavaszi 75—80, tengeri bácskai vasut prompt öreg 80—82, új 55—57, bácskai vasut 60—62, bácskai vasut áprilisra—júniusra 78—80, bácskai száritott 71—73, buzaliszt nullás g és g 180—200, kettes 155—175, ötös 140—160, hatos 110—120, hetes 85—95, nyolcas 72,50—77,50, korpa prompt 66—68.

Árak a budapesti terménytőzsdén és határidőpiacon. Budapestről jelentik: A terménytőzsdén a határidőpiac irányzata szilárd volt. Buza márciusra 9,02—9,03, májusra 9,00—9,01, rozs márciusra 5,77—5,80, májusra 5,95—5,97, tengeri májusra 10,15—10,18, július 10,50 (pénz).

Ma délután Noviszádon:

Szubotícai ZsAK—NAK Schwerer serlegmérkőzés

NAK pálya, bíró: Perakovics

Ma délután 3 óraker a NAK pályáján a Schwerer serlegmérkőzések két fontos pontjának meghódításáért áll sorompóba a szubotícai ZsAK és a NAK. A két csapat eddig három mérkőzést játszott a Schwerer serlegért. Az elsőt a ZsAK nyerte 2:1 arányban, a második 4:4 arányban döntetlenül végződött, a harmadikat pedig a NAK nyerte 4:2 arányban. A két csapat erőviszonya tehát papírforma szerint a NAK javára billen, de csupán a jobb gólaránnyal.

Mint ahogy a mai mérkőzést Noviszádon játsszák, a kilátások a noviszádi kékkfehérekre kedvezőek. Amde nem szabad megfeledkezni arról, hogy a ZsAK a szubotícai bajnokság második helyén áll 12 ponttal a Bácska mögött, amely 14 ponttal rendelkezik ugyan, de egy mérkőzéssel többet játszott a

ZsAK-nál, tehát az első helyezés kérdése korántsem tekinthető véglegesnek. A ZsAK-ot joggal tekintjük a szubotícai futballsport legelső klasszisa képviselőjének.

A NAK technikai felkészültsége kifogástalan. Kondíciója azonban nagyon sok kívánnivalót támaszt, azonkívül ma — mint hírlík — Spiller és Müller nélkül kénytelen kiállani. Mégsem féljük a noviszádi kékkfehéreket, de az az érzésünk, hogy a döntőjellegű két pont megnyeréséért nagyon meg kell küzdenie ma délután a NAK-nak. Előmérkőzést a Makkabi első csapata a Postások első csapatával játszik. Ez a találkozó is nagyon érdekes küzdelmet ígér, bíró: Gál.

♦♦♦

Ma két ószról elmaradi mérkőzés lesz Szubotícán

Az SzMTC a Villanyteleppel, a Szand a Sporttal játszik

Ma, vasárnap délután két elsőosztályu bajnoki mérkőzést játszanak le Szubotícán, habár csak márciusban indul meg a bajnoki szezon. Az őszi fordulóban ugyanis két mérkőzés elmaradt, egyet pedig a Zsak—Szand mérkőzést megsemmisítettek.

A vasárnapi mérkőzéseket a városligeti pályán játsszák le. Fel kettőkor az SzMTC játszik a Villanyteleppel, utána 3 óraker pedig a Szand játszik a Sporttal. Az első mérkőzés kimenetele a bajnoki táblázat negyedik, illetőleg harmadik helyezését dönt

heti el, a második mérkőzés eredménye pedig a Szandot ismét a harmadik helyre juttathatja, abban az esetben, ha győz a Sporttal szemben. A Sport eldöntetlen eredmény esetén már kikertül a kiesési zónából. Így mindkét mérkőzés fontos a bajnoki táblázat alakulása tekintetében.

A jövő vasárnap a Zsak—Szand mérkőzést honnyolítják le és Szubotícán játszik le a Torricelli ping-pong versenyeket, amelyeken előreláthatólag minden dunabánsági csapat résztvesz.

Ma este 7 óraker Noviszádon:

Graficsár—Makkabi ping-pong mérkőzés

5 óraker a II. csapatok mérkőznek

Ma délután és este igen érdekes ping-pong mérkőzés lesz Noviszádon. A két legerősebb ping-pong csapat küzdelme külön csemegéje a ping-pong kedvelő közönségnek.

Előmérkőzést a második csapatok játszanak a következő felállításban: Makkabi: Reich, Kacaf III, Gieskán; Graficsár: Klier, Volkman, Andricsek. Az előmérkőzés 5 óraker kezdődik.

Este 7 óraker kerül sor a főmérkőzés lejátszására. A Makkabi Schosberger, Hazanovics, Lederer felállításban veszi fel a küzdelmet. A Graficsárban Frank és Mandics posztja biztos, míg harmadik Andricsek vagy Szénássy lesz.

A mérkőzéseket a nyomdászotthon különtermében játsszák le.

Kairó válogatott csapata legyőzte a BSK-t. A BSK Egyiptomban turázó csapata pénteken Kairó válogatott együttesével játszott revansmérkőzést. A revans nem sikerült. A beogradí csapat meglepő gyengén játszott. Az első félidőben mindkét csapat mérsékelt játékot nyújtott, az egyiptomiak vezető gólját Vujadinovicsnak sikerült egyenlítení. Szünet után a BSK váratlanul visszaesett és a kairóiak további két gólját nem tudta viszonzni. A végeredmény tehát 3:1 (1:1). A BSK ma Port Saidban mérkőzik.

A noviszádi Napred hivatalos közleményei. Ma délelőtt 10 óraker tagértekezlet az egyleti helyiségben. Valamennyi tag, igazolt és igazolatlan játékos feltétlen jelenjen meg. Délután 1 óraker a Rádnicski pályán a Rádnicski tartalék ellen az alábbi csapat játszik: Varga, Ipacs, Auer, Svraha, Klinecz, Szlama, Kogoj, Hermann, Würtz, Molnár,

Alagyi, Herbszt. Délután 3 óraker a Rádnicski I ellen: Begovics, Juhász, Czirbusz, Kéri, Fábán, Dudás, Palicskó, Fogarassy, Fodor, Dudás II, Erdős. — Intéző.

A NAK kuglízó hírei. Az alább felsorolt játékosok kedden, 27-én este 8 óraker feltétlen jelenjenek meg a Bauer pályán: Martensz, Vracsarics, Fratricsevics, Bago, Simon, Majoros, Gumbinger, Martinovics, Crnics, Pollák, Gögös, Hetterle, Pénzes, Szauer. Barátságos mérkőzést játszunk a Zmajevác csapatával. Március 1-én és 8-án az egyleti egyéni bajnokságot rendezzük. — Kapitány.

A Szentai AK ma játssza első mérkőzését, ellenfele a szubotícai Fakó jóképességű csapata. A SzAK a következő felállítással megy a küzdelemben: Körösi — Balog, Major — N. Duda, Pálkás, Borbély — Szép, Gondí, Kovács, R. Szabó, Janek. A SzAK hívei nagy érdeklődéssel tekintenek egyetlétük első tavaszi mérkőzése elé, annál is inkább, mivel a csapatban három, a közönségnek eddig ismeretlen játékos szerepel. A mérkőzés délután háromnegyed 2 óraker kezdődik a SzAK népkerti pályáján.

A kovacsícai és crepajai rét parcellázása

Az államkincstár kisebb parcellákban árlejtés útján bérbeadja a kovacsícai és crepajai rétet. Mindazok, akik érdeklődnek az árlejtés iránt mártól kezdve megtekinthetik az árlejtésre kerülő földeket, és hogy kiválasszák maguknak a megfelelő részt. A crepajai földek árlejtését március 5 és 6-án tartják meg, míg a kovacsícai földekét március 7 és 8-án. Az árlejtés befejezése után azonnal szerződést kötnek a bérlővel, akiknek a bér felét azonnal le kell fizetni készpénzben, míg a másik felét aratás előtt.

♦♦♦

Az orvosi kamara és a beográdi vegyintézet véleményét is meghallgatják a szombori Apiol-perben

A törvényszék, mint felelőviteli bíróság, elnapolta a tárgyalást

A szombori törvényszéken dr. Skrabaló Mátó hármas tanácsa, mint felelőviteli tanács tegnap foglalkozott azzal a nagy feltűnést keltő Apiol-perrel, amelyet K. B.-né szombori asszony indított a zagrebi »Kastel« D. D. kémiai gyár ellen 15.000 dinár kártérítés megfizetésére.

Mint ismeretes, dr. Strasser szombori orvos K. B.-né szombori uriaszony kezelőorvosa páciensének Apiol tablettákat irt és az orvosi előírás szerint az asszonynak hat napon keresztül naponta 3 tablettát kellett szednie. K. B.-nénél a gyógyszer szedése következtében bénulás állt be, amelynek gyógyítása 15.000 dinár költséggel járt. A bénulás a kereset szerint azért következett be, mert a gyógyszer mérges hatása volt a rossz elkészítés következtében.

Az ügyben a szombori járásbíróság 1932 április 22-én, július 5-én és 1933 április 26-án tartott tárgyalást és a Kastel D. D.-t a felperes keresete alapján 12.859 dinár gyógykezelési költség, valamint 3000 dinár egyéb költség megtérítésére kötelezte. Az alperes az ítélet ellen fellebbezett és így került az ügy a törvényszék, mint fellebbezési bíróság elé.

A tegnapi tárgyaláson a felperest dr. Tapavica Simon, szombori ügyvéd, míg az alperes »Kastel D. D.« céget dr. Schick László zagrebi

ügyvéd képviselte.

Dr. Schick a tárgyaláson másfélórás beszédben bizonyította, hogy a Kastel D. D. nem felelős a gyógyszerért, tekintve, hogy azt nem a Kastel D. D. állította elő, hanem csak csomagolta és a szétküldést végezte, azonkívül kijelentette, hogy K. B.-né a gyógyszerhez mellékelte használati utasítástól eltérőleg két fiola helyett, naponta három szedett be és ez okozta a megbetegedést. Kifogásolta azután, hogy K. B.-né miért nem a munkásbiztosító útján gyógykeztette magát, amikor erre, mint családtagnak joga lett volna, majd a károsult védőjének ama kijelentése után, hogy a munkásbiztosító nem írhat elő ilyen drága orvosságot, azt javasolta, hogy a tárgyalást a bizonyítási eljárás kiegészítése végett napolja el a bíróság azzal, hogy kihallgassák a vitás kérdésben a munkásbiztosító orvosait. Kéri továbbá, hogy a bíróság kérje ki az orvosi kamara véleményét arra vonatkozóan, hogy dr. Strasser helyesen járt-e el, amikor a megnevedett dózistól nagyobb: naponta három fiolát irt elő, végül pedig kéri a beográdi vegyvizsgáló intézet véleményének meghallgatását a gyógyszer összetételére vonatkozólag.

A bíróság dr. Schick indítványát magáéva tette és a tárgyalást elnapolta.

Megkezdték a tanuk kihallgatását a szubotici perben

A szubotici rendőrségi visszaélések tegnapi hatodik napi főtárgyalásán a bíróság befejezte a vádlottak kihallgatását és áttért a tanuk kihallgatására. Az ügy érdekessége, hogy mind a hat vádlott a leghatározottabban tagad, Dekkert kivéve aki — mint ismeretes — Prodánovics kapitány ellen vallott.

A folytatódó főtárgyalást negyed tizkor nyitotta meg Rádovics tanácselnök és először Prodánovics Mladenné hatodrendű vádlottat hallgatta ki, aki ellen az a vád, hogy 1929 februárjában 10 üveg pezsgőt és tíz liter szőlőlevét el Sefesics Rozália palicsi lakostól, azzal, hogy férjénél kieszközölje, hogy a Sefesics féle vendéglő zárórán túl nyitva tarthasson.

Prodánovicsné kijelenti, hogy nem érzi magát bűnösnek. Emlékszik, hogy járt nála egy nő valamilyen kéressel, de elutasította és semmit sem fogadott el tőle.

Ezzel befejeződött a vádlottak kihallgatása és a bíróság áttért a tanuk kihallgatására. Lázics Veco szubotici hentes elmondja, hogy 1933 februárjában, amikor állatorvosok által zárlat volt Szuboticián, társult Miljaeski-val és engedélyt 65 sertést vásároltak Sztaribecsen. A sertéseket ott állatorvossal vizsgáltatták meg és vagonokba rakták, hogy Szuboticián értékesítsék. Csovcics Jaso szubotici állatorvos nem adta engedélyt a sertések kirakására, mire Dekker utján megszerezték az engedélyt.

Decker azt mondta, hogy 1800 dinárt kell fizetni az engedélyért, 300 dinár utiköltségre kell ő maga pedig két bárányt kért. Másnap nem hozta el az engedélyt, de biztosított bennünket, hogy rövidesen megszerzi és nekünk semmi kárunk sem lesz — folytatta vallomását Lázics.

Elnök: Mennyi pénzt adtak Prodánovicsnak?

Tanu: Miljaeski nekem azt mondta, hogy csak 30 dinárt adott Prodánovicsnak bélyegre.

Ügyész: Mennyivel károsult Ön?

Tanu: Körülbelül 4000 dinárt veszítettünk a vagon dísznán.

Elnök: Miért mentek Prodánovics lakására az engedélyért?

Tanu: Azért, mert akkor Prodánovics betegen feküdt a lakásán és senki sem tudta elintézni a rendőrségen az engedély ügyét.

A bíróság ezután szembesíti a tanut Deckerrel, aki kijelenti, hogy nem felel

meg a valóságnak, hogy 1500 dinárt kért volna Miljaeskitől.

hanem már akkor említette, hogy Prodánovics utján szerzi meg az engedélyt és kieszközli, hogy a rendőrség ne keresse a sertések eredetét. Az sem felel meg a valóságnak, hogy 1500 dinárt kapott, hanem mindössze csak 800 dinárt.

A tanu a szembesítés során kijelentette, hogy Decker egyáltalán nem említette Prodánovics kapitány nevét, amikor az engedély megszerzéséért pénzt kért.

A bíróság ezután áttért Csovcics Grga állami főállatorvos kihallgatására. Csovcics elmondja, hogy 12 év óta teljesít szolgálatot a szubotici főállatorvosi hivatal élén. Utasításait a bánágtól és a szubotici polgármesteri hivataltól kapja. Miljaeski esetében a két sertéskezeskedő felkereste őt hivatalában, mire közölte velük, hogy az engedély kövér sertések szállítására szól, míg ők sovány sertéseket szállítottak, amihez engedély szükséges a bánágtól. Utasítottam Miljaeski-kat, hogy süreösen szerezzék be ezt az engedélyt, mert annak megszerzéséig nem engedhetem kirakni a sertéseket. Amikor másodszor kerestek fel, beszéltem a báni igazgatóval telefonon, mely nem engedélyezte a sertések kirakását.

Elnök: Kapott-e írásos utasítást ebben az ügyben?

Tanu: Nem emlékszem.

Presics Albe esetében Prodánovics nehézségeket támasztott Presicsnek a szállításoknál és többször megbüntette Presicset, aki egy alkalommal ezt elpanaszolta, de felmutatott egy engedélyt, amely teljesen szabályos volt. Ellenkező esetben meg tettem volna a feljelentést az illetékes fórumoknál.

A noviszádi rendőrség letartóztatott egy körorzött tolvajt. A noviszádi rendőrség pénteken este háromnegyed hétkor letartóztatta Vukoszávjevics Milán 32 éves szrbobrání születésű műszerészt, aki Noviszádon a Beogradszka ucca 24. számú házában lakott. A műszerész ellen a szrbobrání csendőrség lopás gyanúja alapján körözött levelet adott ki. Megmotozása alkalmával a rendőrség egy »Mauser« gyártmányú revolvert és 37 darab éles golyót talált nála. Illetégségi helyére toloncolják.

Félmillió dináros biztosítási csalás Szuboticián

Rendkívül nagyszabású és bonyolult biztosítási csalást leplezett le a szubotici rendőrség. A La Nationale párisi biztosítótársulat beográdi igazgatósága feljelentést tett a szubotici rendőrségen idősebb Varga Flórián szubotici szövődötulajdonos ellen, hogy az asszony három esetben félmillió dinárra biztosította halálos beteg fiát, Varga Józsefet, azonban a biztosítást megelőző orvosi vizsgálaton egészséges fiu, Varga Flórián jelent meg.

Az érdekes ügynek úgy jutottak nyomára, hogy Varga Józsefet, aki már hosszabb ideje halálos beteg, mérgezési tünetek között beszállították a szubotici kórházba. A kórházban éjszaka véletlenül éppen dr. Vujics Jásó volt az ügyeletes orvos, aki egyszersmind a La Nationale biztosító társaság orvosa is. Dr. Vujics azonnal megállapította, hogy a biztosító intézetet félrevezették, mert a halálos beteg Varga József helyett az egészséges Varga Flórián jelent meg az orvosi vizsgálaton.

Dr. Vujics azonnal jelentést tett a La Nationale igazgatóságának, valamint a rendőrségen is.

Az ügyben Szuboticiára érkezett Spoljár, a beográdi központ igazgatója, aki személyesen működött közre a nyomozásban.

A nyomozás rövidesen szenzációs eredményeket produkált, amennyiben Varga Flórián, akit a rendőrség előállítottak, kijelentette, hogy a biztosítási csalást a La Nationale szubotici megbízottjával egyetértésben követte el. Először Schwimmer Lipót ügynök útján 150.000 dinárra, majd Fischl Pál rábeszélésére 300.000 dináros életbiztosítást kötött.

Amikor az orvos vagy a központ érdeklődött a biztosított iránt, akkor azt válaszolták, hogy uton van.

A rendőrség Vargáné vallomása alapján előállította Schwimmer Lipót, aki szintén Fischl Pál ellen vallott. A rendőrség tegnap délelőtt Fischl Pált, Varga Flóriánét és Schwimmer Lipótot őriztetvette, nehogy befolyásolhassák a nyomozás kimenetelét.

A nagyszabású biztosítási csalás ügye Szuboticián hatalmas feltűnést keltett, annál is inkább, mert értesülésük szerint Vargák a La Nationale-nál kötött 300.000 dináros biztosításon kívül még az Union biztosító intézetnél is 200.000 dináros életbiztosítást akartak kötni, ez azonban nem sikerült.

A feltűnést keltő ügyben most a rendőrség nagy erővel folytatja a nyomozást.

A párisi sajtó szerint Edent megegyezett Hitlerrel a leszerelés kérdésében

Párisból jelentik: A francia lapok hosszú cikkekben foglalkoznak Edent angol kincstári főpecsétőr berlini tárgyalásaival és különböző forrásokra hivatkozva ismertetik a tanácskozás eredményét. Az Echo de Paris szerint a főpecsétőrnek sikerült Hitlerrel rábírnia az angol leszerelési javaslat megoldásainak elfogadására.

A megoldás többek között abból állna, hogy a leszerelési egyezmény érvénye nem tíz, hanem csak öt évre terjedne. Ez idő alatt a felfegyverzett hatalmak megtarthatják eddigi fegyvereiket, Németország részére pedig bizonyos védelmi fegyvereket engedélyeznének.

Az ellenőrzéses próbaidőt nem vezetik be. A légifegyverkezés kérdésének megoldását késsőbbre halasztanák, azonban Németország jogot nyerne felderítő repülőgépek és repülőgépek elhárító ütegek beszerzésére. Ennek ellenében nem kívánják, hogy Franciaország ötven százalékkal csökkentse légi hanterejét, Anglia viszont nem növelné hadiflottáját.

A lap megállapítja, hogy ha létre is jön ez a megállapodás, bizonyára Londonban se gondolják komolyan azt, hogy a megállapodáshoz Franciaország is hozzájárul.

Ujból felvirágzott a rabszolga-kereskedelem a Vörös-tengeren és partvidékén

Az arabok épügy rabolják el a négereket és épügy kereskednek a rabszolgákkal mint száz évvel ezelőtt.

Adenből jelentik: A vöröstengeri angol hadiflotta parancsnoksága jelentést kapott egy kereskedelmi hajó tisztjeitől, amely jelentés különös állapotokról rántja le a leplet. Eszerint a hajó tisztjei és legénysége kétségbeesett segélykiáltásokat hallottak a tengeren az egyik kisebb hajóról és amikor annak közelébe értek, észrevették, hogy a hajón körülbelül két-háromszáz néger van, akiket rabszolgavásárra visznek. Több más, kisebb hajó is volt a tengeren, ezek is rabszolgákat szállítottak.

A kereskedelmi hajó kapitánya nem avatkozhatott a dologba, mert egyrészt nem volt hozzá joga, másrészt nem rendelkezett kellő fegyverekkel sem. Ez a jelentés azt igazolja, hogy a rabszolga-kereskedelem ujból felvirágzott a

Vörös tengeren. Az angol hadihajóknak kötelességük ugyan, hogy naponta kétszer őrátra menjenek a Vörös tengeren és ártalmatlanná tegyék a rabszolga vadászokat, az arabok azonban éjszaka kis csoportokban és kis hajókon indulnak utjukra és így kikerülik a veszedelmeket. Akárcsak száz évvel ezelőtt, most is megtámadják a Sudantól Kongóig terjedő vidéken a néger falvakat összefogdoszák a lakosságot és azután az emberárut Törökországba, Egyiptomba, Arabiába adják el. Legujabban a rabszolga vadászok új trükköt is találtak ki. Mekkában és Medinában nagy ünnepeket rendeznek és azután megtámadják a mulatságról hazatérő karavánokat, az utasokat foglyul ejtik és azután eladják őket.

A sárga dömping titkai

Kína még olcsóbb, mint Japán...

A Daily Express Tokióba küldött tudósítója folytatja közleményeit a japán textildömpingről. Meglátogatott néhány tokiói nagy gyapotfeldolgozó gyárat. Csak leányok dolgoznak ezekben a gyárakban, 10—14 évesek.

Az éhező leányokat a gyárak ügynökei vásárolják össze nyomorgó paraszt szüleitől.

Két és félevesi munkára »szerződtek« a szerencsétlen leányokat, akik bent is laknak a gyárban és teljes »ellátást« kapnak. Az újságíró felkereste Tokió egyik legnagyobb gyapotfeldolgozó üzemét, a Kanegafucsi gyárat, melynek 2400 alkalmazottja van. Ezek közül

1500 nő a telepen lakik, fabarakokban.

Az első munkásturnus reggel négykor kel. Köpadlóju barakban alszanak, amely pokolian hideg. Felkelés után reggelit kapnak. Egyik nap algaleves a reggelijük: víz, melyben különböző tavi és tengeri ázalagok uszkálnak, más napokon hagymát, vagy retket kapnak reggelire. Ezután elmosás edényeiket, majd ötkor megkezdik a munkát. Fél tízenegyig dolgoznak. Ekkor

félórás ebédszünet

következik. Ebédjük a következő: vagdalt hal rizzsel, vagy főzelék. Vasárnap húst is kapnak: főtt lóhúst hagymával és burgonyával. Este a menü ugyanaz. Csütörtök este soványhúst kapnak, vasárnap este pedig a szokott rizzsen és halon kívül még valami tésztát is. Ebéd után megint elmosogatják edényeiket, azután két óráig dolgoznak. Ekkor kezd meg munkáját a második turnus, amely

este 11-ig van munkában.

Ezeket azután újabb turnus váltja fel, úgyhogy a munka szakadatlanul folyik. A munkásoknak fizetniük kell az étellezésért. Nap 15 sent, körülbelül 1 dinárt fizetnek, ami valóban

nem sok. Ezzel szemben napi nyolc és félórai munkáért

1 és fél dinár bért

kapnak és csak az egészen szakképzett és gyakorlott munkásnő fizetése éri el a napi 14 dinárt. Az 1500 bentlakó munkásnő számára egy 16 ágyas kórtermet tart a gyár.

A kórterem állandóan tele van.

Amikor az újságíró megkérdezte a gyár egyik igazgatóját, hogy mi a bajuk a leányoknak, az igazgató finom japán mosolyával ezt mondotta:

— Rendszerint gyomorrontásban betegszenek meg, mert az élelem, amit itt kapnak, túl jó nekik. Otthon, a szüleiknél, nem ehetnek ennyit.

Ez sok esetben így is van, mert a japán parasztnők hatalmas tömegei a szoros értelmében éheznek.

Kilencmillió szövőszék működik e pillanatban Japánban. Lancashireben, Anglia textilvidékén 50 millió a szövőszékek száma, de a japán 9 millió könnyűszerrel veri az angol 50 milliót.

A japán dömpinget azonban ellendömping fenyegeti. A legújabb hírek szerint

Kína textilipara harcra készül Japán ellen.

A kínai munkásviszonyok, ha lehet, még rosszabbak, mint a japánok. A kínai textilgyárakban heti 150 óra a munkaidő és a kínai szövés és pamutáru még olcsóbb, mint a japán. Ilyen körülmények között hamarosan elő fog állni az a helyzet, hogy

még a japán dömpingárak is le fognak történi

és dináros textilneműek helyett parás árúk fognak a világpiacon kerülni.

A hétköznapiak „hősnője“

Sir Mansfield Róbert nem helyeselte, hogy a mostoha leánya Mac Carthy John felesége legyen.

— Nem tudom elképzelni, hogy a lányod szegényes viszonyok között tudna élni, — mondta Sir Róbert azzal a célzatos közömbös hangszóval, ahogy a feleségével az első házasságából származó leányáról szokott beszélni.

Lady Mansfield fagyosan visszautasító hangon felelt:

— John gentleman. Jó fizetése van és imádja Janet-et. Egyébként azt hallom, hogy Rangoonban, ahova az igazgatósága áthelyezte, a klímát az európaiak is jól bírják. Ha Janet

olyan bátor kis nő, hogy nem riad vissza attól, hogy Keletre kövesse őt, nem látom be, hogy ki szólhatna ebbe bele.

— És ha John ezt az állást valamikor elveszti, ami ma, az örökös leépítések idejében nagyon is lehetséges?

— Janet-nek az atyjától örökölt kis pénzéből is meg tudnak élni. És különben... én is hajlandó vagyok őket támogatni... tehát nincs szüksége a te beleegyezésedre.

Lady Mansfield ezzel felállt és visszautasító hidegséggel mondta:

— Azt hiszem, nincs értelme, hogy e felett vitatkozzunk.

— Magam is azt hiszem, — felelte Sir Róbert és tovább olvasta az újságot.

A jó barátok csodálattal emlegették:

— Ez a Janet bátor kis nő... már két gazdag kéroz kosarazott ki s most szerelemből megy férjhez és egy más világrészbe követi a férfit, akit szeret.

Különösen Burney, a milliomos szappangyáros hangoztatta ezt önzetlen csodálattal. Janet ugyanis fél év előtt kikosarazta az öregedő, csunya agglegényt.

Janet bájos, babarcu kislány volt. Mindig nevetett, nem is volt oka szomorkodni. A fiatalága eddig csak napsugárral volt tele... ünnepezték, minden szeszélyét teljesítették. A versenykocsijával tetszése szerint száguldott reggeltől estig. Bálozott, tenniszezett...

Az esküvő után a fiatalok azonnal elutaztak.

Három év után hazatértek Londonba. A tröszt beszüntette rangooni fiókját és Mac Carthy állása megszűnt. Azt mondta megérkezésekor, hogy a szakmájában remélhetőleg otthon is el tud helyezkedni.

— Ezt ma Angliában minden rendű és rangú szakember hangoztatja... — jegyezte meg Sir Róbert hidegen. De azért erélyesen nekilátott, hogy »a mostoha lánya férjének« állást találjon. Nem volt könnyű feladat. Felkereste, sok kosár után, Burney-t is, a szappankirályt. A megsavanyodott agglegény első szava az volt, mint az esküvő idején is, hogy »Janet bátor kis nő...« De állást nem adott.

A »bátor kis nő« előbb a gyermeklányt küldte el s maga gondozta a kis babát. Azután eselédre se telt már, mert az anyja csak méréskelten segíthette... Közben Mansfieldék »saját gyermekei« is nőttek és Sir Róbert nem engedte, hogy az asszony sok pénzt költsön a mostoha gyermekre.

De a kis »hősnő« mosolyogva mondta:

— Olyan vicces... a vacsoránál meg kell fontolnom, hogy vehetek-e ki kétszer a pudingból... Fődolog, hogy John ne nélkülözzön semmit se.

John napról-napra idegesebb lett. Ugy látzik, hogy nem volt olyan »hős«, mint a kis Janet, aki közben halványabb lett és az arca idegesen rándult meg, ha John sóhajtott, különösen pedig, amikor már nem bírta tovább a keserűséget és kétségbeesetten így fakadt ki:

— Gazság volt, hogy elvettelek... Tudnom kellett, hogy nem tudlak eltartani, ha közbejön valami...

A »hős« kicsi asszony mosolyogva vigasztalta:

— Látod, én nem törődöm semmivel se... inkább örülj, hogy olyan erős vagyok s jól bírom a munkát... A sok sport megedzett...

— Most a mosogatás a sportod! — kiáltotta John keserűn és elrohant.

Lady Mansfield mély szomorúsággal látta, hogy a lánya mosolygó arca alatt egyre közelebb jut az összeomláshoz.

— Nem gondolnád — mondta férjének — hogy beszélni kellene azzal az emberrel. Magyarázd meg neki, hogy ne legyen olyan férfiatlanul kishitű, amikor az a szegény kicsi asszony olyan hős.

Sir Róbert keményen szembenézett a feleségével s így felelt:

— Inkább te magyarázd meg a lányodnak, hogy ne beszéljen a szerencsétlen fráternek anynyit a »hősiességről«, mert öngyilkosságba kergeti... vagy az örültek házába!

Két nappal később Mac Carthy John föbelőtte magát.

Lady Mansfield megvetéssel mondta:

— Gyáva... cserben hagyta a szegény »hős« asszonyt.

A szappankirály meghatottan fejezte ki a részvétét Lady Mansfieldnek s így szólt:

— Szegény Mac Carthy nem volt méltó ehhez a »hős« jellemű kicsi asszonyhoz.

Fél évvel később a »hős« kicsi asszony a kópász, vizenyős szemű szappankirály felesége lett. S most Sir Richard mondta önmagában, némi gunnyal ismételve a megtért agglegény mondatát:

— Ez a Janet igazán bátor nő...

Aszongyák februhár, itt a nyár! No nem epp mondhatnám, de azé rá kék hanni, mer csak van benne valami.

Ganéhordásra, hummiégymásra csak elkövetkezik az idő, oszt ott mán a ló gyün ember-számba, mer nélküle bajos a mozdulat!

Mer gané van, kocsi van, föld is van hálá Istennek, csak mondom, ló hibádzott.

Adára mentem. Mer ott aszongyák, asszony ba, lóba nagy a választék. Van ott egygy sógorom. Onoka a feleségemmel. Rendes ember, csak kopasz az istenatta. No de aszongyák, üres göréra nem is nagyon kék tető. Mer hogy ez a sógorom nem is valami nagy észjáratu ember.

No ahogy bemék hozzájuk az udvarra a Hebegyi sógorrá, mer ő meg egybéli velem, akar mék, akar gyüvök, hát epp akkó vezetgetnek az udvaron egygy elég jofurmájú keséjt.

Retent megteccet a ló az első szemtekintésre.

Mondom hogy lekezelünk
— hunnét való ez a gebe sógorom!?
Aszongya az adai sógor
— nem gebe ez, mer nyócszázötven dinárt attam érte!

Mondom
— hát kinek hogy, de mán csak pókos lába miatt se attam vóna annyit érte!

Avva körünéztem a lovat. Retent megteccet, mondom. Az adai sógor tutta, hogy igen értek a lóhó, hát egész beleizzat, úgy várta a sentenciámat.

Tapogatom oszt a lovat erü amáru, eccé csak nagy komolan csendesebbre veszem a szót oszt mondom

— még csak egy baj van hékám! Hát nem ládd hogy ferde a penigréje!?

Aszongya ijetten
— mi a nyovojája?
Mondom

— a penigréje.
— hát az meg mi a nehésség?

No most elsőbbet én is kettőt szippantottam a pipámbú, mer hogy ezt a kiszóllást én is csak eccé hallottam Becsén a lófuttatásná, hogy aszongya az egyik úrfurma egy lóra, hogy aszongya ennek a lónak még a penigréje is kifogástalan! No meg köll hanni, valami préma ló is

vót! De a penigrét csak nem tuttam kivenni rajta, kérdezni meg resteltem. Ez jutott eszembe, oszt azé szótam én is. De hogy a kopasz sógornak is valamit szójjak a kérdésre, hát aszontam

— a penigre acescak penigre! Én se tudom máskép kimagyarázni. De hogy ennek a lónak a penigréje ferde, amhá biztos bizomos, oszt az nem jó gyün elő sohasse!

Begyullatt a kopasz sógor! Tekinget hun énrám, hun a Hebegyi sógorra, mire oszt a Hebegyi is végigtapogatta a lovat, oszt a végin megcsóvata a fejét. Nem szót semmit, csak aszongya nagy búsan ő is hogy aszongya

— hiába, csak ferde!
A kopasz sógor mán úgy begyút, hogy szinte megsajnátam, oszt mondom

— no azé nem kő begyullanni, mer egygyesbe elmén ez azé! Ha nem nagy a teher.

De aszongya, hogy ő nem egygyesbe szánta a lovat, mer párját kereste a maga lovának. Meg aszongya erre a nyovojára ő nem is gondót.

Én meg csak bizonykottam, hogy egygyesbe elmén azé a ló, oszt tesztem azt, én, akinek egygyesbe való ló köll hát, ettú a bajátú azé meg mertem vóna venni, mer mondom egygyesbe még elmén. No csak hogy nem azé az áré!

Körüátuk a lovat oszt tanakottunk. Szegíny kopasz sógor meg csak vakargatta a haja helit kinynyába.

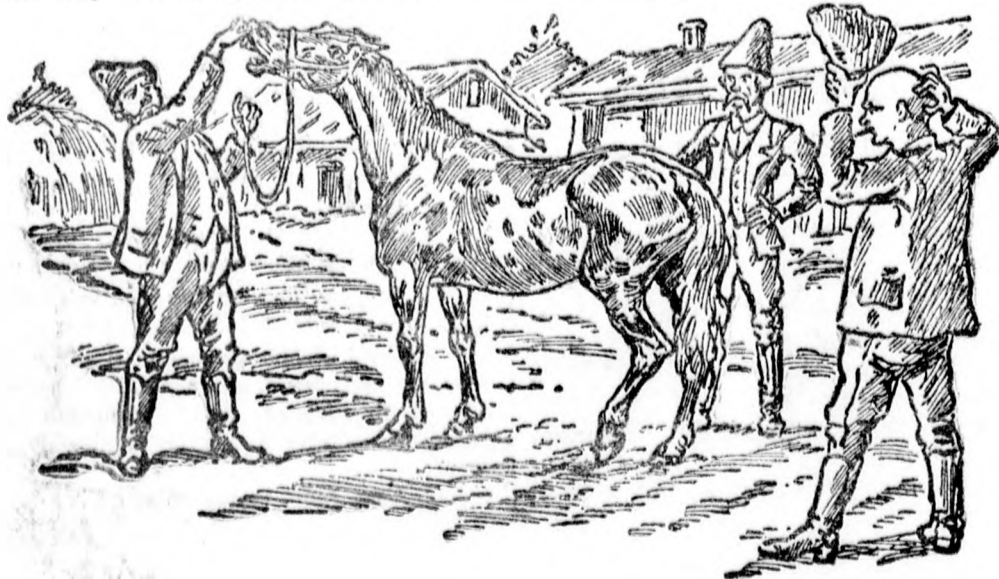
En csak feszt vizsgátam a lovat tovább, a sógor, má mind a Hebegyi meg ojan bús képet vágott akarsak virrasztásba lettünk vóna.

De az igazi begyútás csak esztán gyütt!
Mer ahogy forgolódok ott a ló körül, eszembe jut, hogy az anynyukom egygy kis üveg eperlekvárt gyugott a zsebembe a kopasz sógor kis onokáinak. Hogy én is vigyek valamit.

Abba a minutába kisz vót bennem az eszmélet, hogy mit kék tenni!

Benyomtam a hivelkujammá a zsebbe a lekváros üvegen a duncpapírt, a ló mögé kerütem, belecsimpszoktam az órába, mintha a fogát nézném, oszt a lekvárúbú egygy porciót benyomtam a ló óralukába.

Avvá nagy ijetten odaszóllók
— hát ezt se látta kend?
Aszongya

— mit?
Mondom
— hát csak nyújj be az óralukába!
Odagyün, begyugja az úját, oszt ahogy megest kiveszi, hát csak úgy vereslett rajta a piros eperlekvár!

Aszongya
— hát ez meg mi anyovoja?
Mondom
— oda vélek, hogy ez a ló erőssen takonkóros is! Mán véres is!

Aszongya
— csak nem ette meg a magáé? Most mi csinájjak?

Mondom
— hát bizony kár vót ennyi pízit beleölm sógorom!

Nézem én is ló órát. Hát bátyaság, valé igaz, hogy randa vót! Ha nem én randítottam vóna bele az eperlekvárt, tán magam is valam csúnya nyovojának sacótam vóna! No de azé az is igaz, hogy lekváros gölőndít se etet meg az aszszony velem egyhamarjába!

Mikó oszt láttam mán, hogy a sógor vékkép oda van, akkó oszt előátam mondom

— nono, azé nem kő begyullanni! Mer mondom nem ojan veszéles. Ettú még a ló elélhet gyüvő tavaszig is, csak epp, hogy a másik is megkapja tüle!

Hanem mondok én egygyet, kettő lesz belüle! Nekem ugyan nincs átlag semmi kedvem a lóhó, de azé anynyit megtehetek, hogy megtrobálom a lovat elanni Becsén. No de ötszáz dinárná többet nem igen merek váláni, hogy kapok érte!

Minek szaporijjam a szót, hatszázba meg egygyeztünk.

A ló megért kiencszázat. De azé böcsületbű tiz dinárt attam az onokáknak is a lekvár fejibe, mer avvá aztán nem mertem előgyünni.

Megfogattam a sógorrá, hogy nem szöll senkinek, mer mondom akkó bajba gyühetünk mind a ketten!

Ötven dinárt kóstát az áldomás. Avvá ugy alkonyattájit megindútunk hazafelé. Hármasba. Má mind a Lujza, ez a neve a lónak, meg én, meg a Hebegyi sógor, aki még máig se tuggyva, mi a fészkesnek vettem meg aszt a beteg óru lovat.

Maratam tiszteletel
Mihál bácsi

Igazis! Azé állatom, hogy a Lujzát mégis csak el köll anni, hogy a nehíssig csapjon a nevíbe! Mer sepenigrés, se takonkóros, csak epp hogy egygyesbe nem akar menni a hétvilágé se, meg a műtkó úgy ódalba trafát, hogy két nap kényezetett a Cibere Mária, meg állatom egygy kis keh is előadódik nála. De tudhattam vóna mingyá, hogy a rossz nyovojja csapott vóna bele, ha mán Lujzának hijják!

Orvosi szemmel

Egy sebész meg az uccán és ur többször is tiszteletteljesen üdvözli.

— Kérem, uram, nem emlékszem, hogy találkoztunk volna...

— De hiszen ön operálta ki három héttel ezelőtt a vakbelemet!

— Oh, bocsánat, de így kívülről még nem volt szerencsém megismerni!

Kellemes vigasz

Filmrendező: Itt van az a szikla, amelyről le kell ugrania a mélységbe!

Színész: Megtették az intézkedéseket, hogy ne történjék az ugrásnál semmi bajom? Mi lesz, ha elszakad a háló?

Filmrendező: Nem nagy baj, ez ugyis a befejező jelenete a filmnek...

Cselédközevitőnél

— Nekem olyan inasra van szükségem, aki állandóan szó nélkül dolgozik, mindenre gondol, nem felel vissza és mindent megtesz, amit mondok neki...

— Asszonyom, akkor talán inkább szerezzen be egy férjet...

REGÉNY

Adlersteld-Ballestrem:

A titokzatos csapóajtó

(5)

Marchesa Terraferma az olasz külügyminisztérium titkára útközben megbízatással Bécsbe utazott. Velencében azonban sürgőnyt kézbesítettek neki, hogy szálljon le a vonatról, mert a nála levő okmány ellen merénylet készül. Terraferma erre Velencében kiszállt a vonatról. Velencében a családi kastélyba ment, ahol nagyanyjával találkozott.

— Azt hiszem, jól — felelte a marchesa szórakozottan. — Nem akarsz még beszélni vele? Éppen az imént ment fel. A harmadik emeleten fölöttem levő szobát foglalta el s főképen könyvekkel tölte tele. Falja a könyveket a drága gyermek... jaja, és erről jut eszembe: Xénia-nak az a különös szeszélye támadt, hogy lenni a piano nobile szobáiban köztük a rózsaszínű szobában akar lakni. Holott régebben mindig kijelentette, hogy a rózsaszín nem illik egyéniségéhez. Hogy sárgának mutatja, mint a naspolyát! De most, alig hogy betette a lábát, a rózsaszínű szobát kívánta. No, nekem elvégre mindegy, de annyira nem szeretem ezeket az ugráló kívánságokat, ezeket a szeszélyeket, hogy

— No, időközben Xénia talán azt a felfedezést tette, hogy a rózsaszín mégis illik neki — jegyezte meg Gian szárazon. — Tehát Lore valóságos könyvmoly! Azt hiszem, gondolnod kell majd rá, hogy kissé gyakrabban mutogasd hucgocskámat a világnak.

Az öreg hölgy felsóhajtott. — Jövő télen bált adok, noha Loredana hallani sem akar róla. Azt mondja... Csitt! Nem nyitották ki a szalón ajtaját? Talán ő az... nem! A hugod nem szokta ilyen csöndesen jelezni jöttét. Xénia jön!

— Szabad? — kérdezte egy dallamos, mély hang a függöny mögül, melynek redőit egy bámulatosan mintázott, gyűrűktől villogó kicsiny kéz hajította félre és átsuhant alatta pillangós díszűl csillogó, kissé talán túlelegáns, fekete esti gyapottozottjében e kéz tulajdonosa, egy bájos tündéralak. Kifogástalan, valóban hattyunyakának cszlopát, hamvas aranybronzszínű göndör hajával, szépen formált kicsiny fej koronázta; nagy, sötét, az édesajku, gödröcskés, harmatos, kicsiny orcához képest szinte túlnagy szem pár nézte gyermeki pillantással a világot az ékes rajzolatú szemöldök alól, és csak a hajlott, finom orr árulhatta volna el az éles figyelőnek, hogy ebben a szende teremtésben, ki olyan, mint a nevelőintézetből éppen most kibocsátott serdülő leány, erős akarat s ez akarat érvényesítéséhez megfelelő erő is lakozik.

— Visszajöttem nagymama, hogy még egy könyvet is kérjek, mert bizonyos, hogy nem tudok elaludni. — szólalt meg marchesa Xénia di Terraferma, Bodnikov hercegnő. Aztán egy sikolyt hallatott, mely idegessé tette don Giant, mert a természetellenesség és mesterkélttség hatását tette reá. — Te vagy, Gian! — kiáltotta és összecapta a kezét. — Csakugyan, álmod-e? Hiszen csak tegnap találkoztunk, s akkor szóval sem emlitted, hogy Velencébe készülsz!

— Szórol szóra visszaadhatnám ezt a szemrehányást, mélyen tisztelt sógorasszonyom — felelte a marchesa.

— Nekem! — kiáltotta a hercegnő kacagva. — Mintha nem tudnád, hogy olyan teremtés vagyok, aki hirtelen gondol valamit s a következő pillanatban már meg is teszi, amit elhatározott. Eszembe jutott, hogy végre mégis látnom kellene a nagymamát és akkor...

— Akkor egészen elfelejtetted, hogy meg is említsd ezt, mikor megérkezél — vágott szavába a marchesa szárazon.

— Igazán elfelejtetted? De hiszen oly nyilvánvaló volt, hogy nem is volt szükséges megemlítenem — felelte donna Xénia, s már oda is ment az öreg hölgyhöz és hozzátörleszkedett az előző az elragadó fejével.

— Hm, tulajdonképen az első pillanattól kezdve a rózsaszínű szoba után való vágyódásodról beszéltél, jegyezte meg a marchesa nyájas évelődéssel, mert sokkal jobb volt, semhogy komolyan néhezelt volna.

— Igen, képzeld, a rózsaszínű szoba csak utközben jutott eszembe — csacsogott donna Xénia, mint a gyermek, ki valami fontosat mond el. — És ugy belevette magát a gondolatomba az a kívánság, hogy benne lakhassam, hogy mindjárt előhozakodtam vele. És az a rózsaszín, az a régikorbéli fakó rózsaszín, mesterséges világitásnál csakugyan pompásan illik nekem. Ki akartam próbálni egyszer, mert ha majd újra színes ruhát is hordok... ugye, megérted, nagy mama, hogy gondolni kell rá? Tehát meg kellett tudnom, hogyan illik a rózsaszín, és...

— E szerint a rózsaszínű szobának szolt, a látogatásod, nem nekem!

— De nagyon, nagyon kicsikét — ismerte be donna Xénia újabb kedveskedéssel, mint egy tettenért gyermek, don Gian pedig csak ott állt és különös eléggé kellemetlen érzéssel nézte a csoportozatot.

— Hm... igaz, és ez a rózsaszín, ez a saját-szerű árnyalata, tulajdonképen nagyon elragadó, különös elektromos fényénél — csacsogott tovább donna Xénia. — De hol vegye az ember, ha egyszer előbb vagy utóbb szüksége lesz reá? Tudod mit, nagymama, akkor leszedetted a menynezet függőnyeit, és, ugy-e, nekem adod egy ruhára! Oh kérlek, kérlek!

— Micsoda gondolat! — mondotta a marchesa láthatóan felvidulva. — Ruhát ágyfüggönyből, mely százötven éves, sőt annál is régiebb! Még lehetne róla szó, ha álarcos kosztümnek kívánnád! Csakhogy én nem ajándékozhatok el innen semmit, mert ez a ház nem az az enyém, hanem Giané!

— Csakugyan, Giané! — kiáltotta donna Xénia oly arkifejzéssel, mintha valami újat fedezett volna fel. — Ki tudja, csakugyan volna-e oly udvarias, hogy kifosztaná értem a rózsaszínű szobát... egyébként, már nem is tudom oly bizonyosan, hogy boldoggá tesz-e, hogy benne lakhatom. Nappal még megjárta, de az imént, mikor fáradtan lementem, egyszerre kiment szememből az álom és úgy fáztam, hogy a fogam is összekoccant. Pedig künn oly meleg volt...

— Tehát mégis szeretnél más lakásba menni kérdezte a marchesa.

— Nem, nem! Semmiesetre sem akarnám oly neveltségessé tenni magam! — tiltakozott Xénia és kacagott. Ki mit a levesébe aprít, egye is meg!

— Mióta tanultad meg ezt a bölcsességet? — tudakolta don Gian dühösen.

— Hm... a bölcsesség megjön a korrall, — felelte a sógornője kacérán.

— Hála Istennek! — dörmögte don Gian elég érthetően.

— Fértetek meg egymással, gyermekek! — intette őket a marchesa kissé idegesen. — Az imént, kedves Xénia, elfelejtettem megmondani, jobban mondvá, felajánlani, hogy Lucia természetesen az öltözőszobádban hál, mert hi-felelte a sógornője kacérán.

— Micsoda? Egyedül jöttél? A komornád nélkül? — vágott közbe don Gian. — De az Isten szerelmére, miért?

— Tisztára elfelejtettem! — mondotta donna Xénia kacagva. — Oly hirtelen határozottam rá magam erre az utazásra, hogy egészen elfelejtettem elhozni Cesarinát! És a dologban az a legbolondabb, hogy az az ostoba liba nem is figyelmeztetett rá. Majd megtépázom érte, mérget vehet rá!... Lucia? Nem, köszönöm szépen nagymama! Idegessé tesz, ha idegent érek közlemben — pillanatig sem alhatnám, ha a szomszédságomban volna. De nem is félek, szó sincs róla! Aztán meg... hiszen Gian hálósobájába éppen az enyém fölöt van. Ha valami gyanust látok vagy hallok, egyszerűen feldobom a cipőmet a mennyezetre...

— Amit Tiepelo freskói természetesen lelkes örömmel vennének tudomásul, — vágott a szavába Gian.

— Mennyei atyám, ez az ember most a freskóit félti, nem pedig engem, aki csak végső ve-

szedelemben tenném meg, ha segítségre szorulnék! — kiáltotta Xénia nagyot kacagva, de azért érezni lehetett a hangjában némi ingerültséget, különösen, mikor hozzátette: — Aludj nyugot-tan, drága sógor! Egy évvel ezelőtt, mikor még én voltam az ur ebben a házban, lett volna alkalom elég, hogy minden cipőmet a Tiepolód fejéhez vágjam. Az én uralkodásom alatt, amennyire tudom, teljesen épségben maradt.

— Jó éjszakát nonna, — mondotta don Gian szárazon. — Felmegyek még Loredanához, az tán lefekszem. — A viszontlátásig! — tette hozzá nyomtatékosan.

— Igen, de nem ennél valamit még? — kérdezte az öreg hölgy.

(Folytatjuk)

NYILTTÉR*

Köszönetnyilvánítás

Ezuron mondunk hálás köszönetet mindazoknak, akik felejtethetetlen halottunk

Laky József

temetésén megjelenésükkel, részvénytálatkozataikkal, virág- és koszoru adományokkal fájdalomukat enyhíteni igyekeztek.

Külön köszönetet mondunk a vendéglősök egyesületének testületi megjelenésükért.

A gyászoló család

Ezentul mi sem zárkozunk el, vevőinknek kedvezményt adni!

Kérje ezentul nálunk is minden bevásárlásnál vagy javításnál a „ZMAJ” engedélybélyeget!

JUNG HENRIK, Salarikova 9. kerékpár, varrógép és rádiószaküzlet
SOČIN M. LAZAR, Temerinska 46. a „Sárga répszó” fűszerüzlet
2%

Rádiótulajdonosok figyelmébe!

Minden szaküzlet tart ma már

»SATOR«

rádiólámpákat. Próbálja ki őket a készülékében. Az eredmény meglepő.

Eladok a Ribnyákon

három szőlő parcellát 441. 325 és 300 négyszögöl nagyságban. A parcellák egymás mellett vannak igen szép helyen, a Ribnyák közepén alkalmas kocsi és hajó út. Az árak igen mérsékelték. Erdeklődni a tulajdonosnál: Ivkovic Szevetiszlav kereskedő, Noviszád Duna utca 29. 438

Bécsi mintavásár

1934 márc. 11-től 17-ig (Rotunda márc. 18-ig)

Luxus és közszükségleti cikkek vásárja (bútorvásár)

Brit kiállítás — Magyar kiállítás

Textil vásár — Férfi és női konfekció — Kötöttáruk — Szőrmedivat

„Kerámika és üveg” — „A szép utazás”

Nemzetközi auto és motorkerékpár kiállítás

Tehnikai vásár — Építés és utépítés — Felalálók kiállítás

Élelmiszer kiállítás

Mezőgazdasági és erdészeti mintakiállítás

Nincs vízum! Vásárlószolgálatmal és utlevéllel szabad határátlépés Ausztriába — A magyar útutazó vizumot vásárlószolgálatmal bemutatása ellenében a határon adják meg. — Jelentékeny utazási kedvezmények a jugoszláv, magyar és osztrák vasutakon, a Dunán, az Adria tengeren valamint a légitársaságokban — Felvilágosításokat valamint vásárlószolgálatokat (A 50.- dinár)

Wiener Messe A. G., Wien VII

lehet beszerezni — a leipzig-i tavaszi vásár alatt — a leipzig-i irodában Leipzig, Ringmessehaus és a tisztelbeli megbízottal

Noviszád: PUTNIK menetjegyiroda, Aleksandrova 20. 395

Fűszer- és csemegeárui
jól és olcsón
Mihajlović Miladin
fűszer-, csemege és konyhafelszerelési üzletében
NOVISAD, Futaki ut 48, vásárolhat.
Nagy választék konyhadényekben!
Tekintse meg üzletemet!
Versenyen kívüli árak!

Diétás étkezés
az egyetlen mód, amely megőrzi egészségét és megvédi szervezetét minden olyan betegségrel szemben, amelyet a nem racionális étkezés okoz. **Ezért látogassa meg a**
vegeterianus diétás éttermet
BEOGRAD, Brianova (Dvorska) 3. telemelet, ahol kivánságának megfelelő és ennek szűkséges ételleket mind megkaphatja, esetleges speciális orvosi előírások alapján is. Az egyedüli szakember vezette konyha vegeterianusok és olvanok részére, akik nyers ételt (Rohkost) keresnek. **Tiszta, kellemes, olcsó, a legnagyobb hírére.** — Az összes vegeterianusok és nyers étel evők (Rohkostler) találkozó helye. 401

Eladó
Noviszádon TRAFIK forgalmu helyen, betegség miatt átadó. Cim a noviszádi kiadóban. 2100

FIGYELEM! Vendéglősök, kávézók és borbélyok egy nagy tükör olcsón eladó. Cim a kiadóban. 420

Vendégest
A Poljári lövőde tánctermében minden vasárnap vendégest.
A legközelebbi tanekurzus április hó -án kezdődik. Különórát adok, biztos siker mellett. Taniskola megtartására meghívást eladók vidékre is.
Tisztelettel **Butor Karol**, okl. táncitanító
Cim: Jovana Aranjeva ucca 3. Novi Sad

Gyakornok
szerb-német nyelvtudással azonnali belépésre nagy cég részére keresetlik. Ajánlatokat „Szorgalmas” jellegre a kiadóhivatalba.

Mérlegképes
könyvelőt, szerb-német levelezőt a g-bonaszakmából keres elsőrangú cég. Ajánlatokat „Peritekt” jellegre a kiadóhivatalba.

A legjobban megű és legolcsóbb áru 4665
tűzfűt, kokszot és porosz szenet
a vevő házáni mérlegeljük
Ludvig Hubert I Sin. Veliki Lim n. Telef. 25 47

Bérbe adok
a Ribnyák közepén igen szép helyen, egy hord szőlőt, ház nélkül, egyen szőlő áron. Érdeklődni a tulajdonosnál Ivkovic Svetislav kereskedő. Noviszád, Duna ucca 2^a.

Barackfiákat
legnemesebb fajokban, az ültetési idények alatt garantált fajtisztaságban állandóan szállít. **Gazdasági, kerit és virágmagok** nagy választékban kaphatók
Szentiványi Nikola
Noviszád, Futoška put 43.

APRÓHIRDETÉSEK
egy hétköznap, mint vasárnap
egy szó 1 dinár. NAGY BETUS 2 dinár
a legkisebb apróhirdetés 10 dinár

APOLLO
Ma utoljára! **LIANE HAID, WILLY FORST**
nevetelő, mulattató operettje
Öfensége az elárusítónő
Nevető orkán! Csodás felépítés! Remek zene! Ne mossa el megtekinteni, meghaladni a jepsikerültebb operettet!
FOX HIRADO a legújabb aktualitásokkal
Legközelebb: Korda Sándor és Biró Lajos kintüntetett remeke
VIII. Henrik magánélete
Vasárnap délelőtt fél 11 órakor Maliné
2 blaue Außen und ein Tango
RIFMANN, LIEN DEYERS HÖRBIGER

ODEON
Ma utoljára!
HARRY PIEL
a népszerű kalandorsztár leizgalmasabb, legérdekesebb leglátványosabb attrakciójában
A bolygó hajó
Sohasem látott trükkök, lenyűgöző varázslat! Az első jelenet, az utolsóig érdekfeszítő, ötletes, pompás!
Kitűnő kíséző műsor!
Legközelebb:
DON JOSE MOICA és Georg O'Brien
étv műsorban

APOLLO
Hétfőtől:
A világ legnagyobb mozgósínházaival egyidőben **Biró Lajos** muve, **Korda Sándor** rendezése
VIII. Henrik és hat felesége
(VIII. Henrik magánélete)
A főszerepben:
CHARLES LANGHTON
A legnagyobb kintüntetéssel ékesített remekmű
Kitűnő kíséző műsor!

Két komplett, lókarban levő hálószobabutor eladó. Sáfarkova 23. 447
MODERN gyermekkocs alig használt, olcsón eladó. (Vrag kert) Dobr. Gj. Nedeljkov 5. 448

Foglalkozás
DIÁK, középiskolai diák oktatását vállalja, minden tantárgyban. (Szerb, német, francia nyelv). Cim a kiadóban. 426

Állást keres
30 éves nős sóffőr, géplakatos, traktorkezelő, bármilyen állást keres. elment vidékre vagy bármilyen gazdaságba. Cim a kiadóban. 412
Fiatal gyermektelen házaspár házmesteri állást keres. Aleksa Santica (Kamenicka) 43. 417
Bejárórónék ajánlkozik magános fiatalasszony. Leveleket „Me bizható” jellegre a kiadóba ker. 425

Kiadó
A város központjában igen előnyös feltételek mellett 2 szoba, előszoba ugyanott 1 szoba konyha speiz azonnal kiadó. Cim Kralja Aleksandra 7/l. baloldali 4-ik ajtó. 442

Kereslet
Gazdasági szakkönyveket keres megvételre a Temerini Gazdakör. Ajánlatok Stucklik Lajos, Temerin, küldendők. 404

Tudatom a t. vevőközönséggel, hogy detail üzletemet, más elfoglaltságom miatt, felhagytam. Ugyanazon házban megnyílik **Derepatics ur** üzlete, akinél előnyösen ismert gyártmányaim, igen olcsón ezentul is kaphatók
Bauer Franya trikolázsgyár. Novi Sad, Futoška ul. 27.

SULYOK fest. fűszít!
Mélyen leszállított árak. Minta szerint pontosan fest. Plissé.
NOVISAD, POŠTANSKA UL. 14 — ŽELJEZŪKA UL. 25

Olcsó gyümölcsfák
a kifestendő táblából, nagymennyiségű nemes, fajtiszta gyümölcsfákat szállít az ország legrégibb faiskolája
Bednárz, Sztarakanizsa
Kérjen árjegyzéket!

SZERELÉSHEZ értő, nős, gyermektelen házmestert keresek. Dr. Boksan, ügyvéd, Noviszád 423

Kiszolgáló leány hársnya és rövidáru szakmából felvétetik. Magazin Carapa, Szubotica, Zrinjski trg 4. 39

A pálinka, rum, likőr szakmában írtás szakmunkás kerestetik. — Cim Schmolka hirdetőben. 443

Bejárórót, aki a közelben lakik, felveszek. — Klem, Futaki 79.

Különféle
Nemes gyümölcsfa és rózsza oltványok olcsón beszerezhetők **HAIM LAJOS** faiskolájában, Bačko-Gradište. 372

Hatvan kocsi száraz törmelék, feltöltésre alkalmas, azonnali elhordható. Futoška 24. 446

BILLIÁRD-ASZTALOK a legmodernebb kivitelben, mérsékelt áron kaphatók: Gombár József billiárdkészítőnél, Temerinben. 323

Gyümölcsfa
ültetésre alkalmas földet kár buzával bevetni. Kérje postafordultával árjegyzékemet Prima minőség, olcsó árak. **Tóth Kálmán** faiskolája, **Sztarakanizsa.** 4256

Fizessen elő a Reggeli Ujságra

Damu, inteligentnu, srednjodobnu radi druživa i nemačke i madjarske konverzacije traži intelektualac višek poljaja. — Ponude predati oglasnom zavodu Kardos Futoški put 13.

Keresek nős, de gyermektelen
kertészt
aki a szőlő és virágtermeléshez jól ért, félholdnál kisebb szőlőmbe. Elsősébben az részesül, akinek jó bizonyítványai vannak és aki hosszabb ideig dolgozott egy helyen. Fizetés a mai viszonyokhoz képest, telen és nyáron egyforma, ezenkívül lakás, világitás és tüze való fa. Az állás jó és állandó lehet. Ajánlatok a következő címre kéretnek: **Ivkovics Nikola**, Noviszád, Duna ucca 29. 419

Rádió különlegességek
FERROCART SUPER 1934
HÖRNYPHON és HIS MASTER'S VOICE
a legjobbak és legolcsóbbak
Mielőtt rádióüzletet vásárolna, kérem hallgassa meg a készülékeimet és meggyőződik, hogy jobb nincsen. Kényelmes részlettel.
Truppel Béla zenekházában
Noviszád, Duna u 7. Tel. 26-69. Kérjen árjegyzéket

1934 Lipcsei tavaszi vásár 1934
kezdődik március 4-én
33 1/3% vasútkedvezmény
az összes német állami vasutakon
Szükséges felvilágosítással szolgál a
LEIPZIGER MESSEAMT LEIPZIG (DEUTSCHLAND)
vagy **Kovács Dezső**
a Moser és Wertheim cégben, NOVISAD, Ustavška ulica 14. Telefon: 20-41

Temerin község története

Temerinnel a legbizonyíthatóbb okmány tanúsága szerint már 1332. évi pápai tized (adó-járlék) jegyzékben találkozunk, ahol Laur de Temeri plébános egy évi adófizetése van nyugtázva. Magáról Temerinről ezután biztos adat csak 1522-ben az ugynevezett tizedjegyzékben található fel Themerin név alatt. Ennek a 350 évnek története már az akkor ugyancsak a mai Temerin határában létező Almás és Aranyád faluk történetével kapcsolatos, s részben mint Almás-Themerin, részben mint Temeri Aranyád szerepel a pápai és a török hódoltság idejéből való adójárlékok jegyzékében.

Sőt Almás-Themerin 1317-ben már nagyobb szerepet is játszott, a török sarchbeszedés alkalmával szerepeltek jegyzékeikben — mint jó adóalanyok.

A rómaiak idejéből a velencei Doge palotában látható (selyem féle vásznon) egy római sáncokat, várakat, községeket feltüntető térkép, melyen Futtak mint erődítmény szerepel. Almás pedig (a mai Temerin közvetlen szomszédoságában) mint a római sáncokkal kapcsolatos védelmi kiszögelyés, mely a mai nagypartok helyén lehetett. Ez annál is inkább hihető, mert Temerin községtől 3—4 kilométerre, de közvetlen a határában húzódnak el a római sáncok s az északi és déli sáncok is itt találkoznak, melyeket a mai Jegricska bara választ el egymástól. Így bizonyos, hogy lakott terület volt vagy valamilyen telep.

Biztosabb adatok a titeli török basák sarchbeszedési könyveiben található magáról Temerinről. Temerin 1554-ben 5, 1570-ben 13, 1590-ben pedig már 28 adózó házzal tüntetik fel.

Tény az, hogy a mostani helyén Temerin 1656 óta áll fenn Temerin név alatt.

Ezt bizonyítja az 1656-ban a Gbelányi és Mihalek családoknak Temerint adományozó királyi adomány levél. Tőlük valamilyen ok miatt 1681-ben elvették Temerint s királyi adománylevéllel a lévai határörökre adományozták. Ebből nagy pör keletkezett, melyet a Gbelányi és a Mihalek család indított a határörök ellen. A pört a határörök veszítették el, mivel a családok beigazolták, hogy régebben is birtokolták Temerint királyi adomány alapján s közben a nagy harcok miatt kellett innen elköltöznök de a harcok lecsendesülése után 1682-ben új királyi adománylevéllel újra visszakapták s a füleki várban a Gbelányi és Mihalek családok 1682 augusztusában újra valóságos és esorbitatlan tulajdonosai lettek. 1522 után a Temerin mai határában elterült Almás falu kipusztult s csak 1590-ben találgatjuk fel újra mint pusztát, míg 1770-ben végleg beleolvadt Temerinbe.

Nem lehetetlen az sem, hogy mikor Temerint 1332-ben a törökök felperzselték, lakói az Almás völgyben lévő Almásra mentek s itt telepedtek le, biztos adat van arra, hogy Almás-Themerin 1317-ben már szerepelt.

1684-ben mivel Bácsvármegyétől Temerint elvették s az Új Bodrogvármegyéhez csatolták, kettős néven Almás-Temerinként szerepeltek 1717-ben is az új megyében így szerepel 39 adófizetővel, de 1722-ben csak mint Temerin szerepel 62 adófizetővel s Almás mint pusztát szerepeltek, 1770-ig, mikorra végleg megszűnik még mint puszták is szerepelni. 1725-ben Temerint és Gospogyincét együtt szerepeltetik már 89 adófizető polgárral. Temerin tulajdonjogát 1690-1699 között senki sem birtokolta, majd az 1699 évi karlócai béke megkötése után újra a Gbelányi és Mihalek családbirtokolja (kik ugyilátszik újra elmenekültek Temerinből) — 1725-ig, mikor is újra elvették tőlük s Temerint és környékét Rácz Adámnak ajándékozták.

Az adományozás ellen Adám öccse, András ellentmondott s 1737-ben már Temerinhez csatolt Acsa és Almás pusztákat, valamint Aranyád községet, mely szintén a mai Temerin határában volt, megfélezték s közösen birtokolták.

Acsa pusztája is már 1318-ban létezett s itt egy török parancsnok (kisebbségi tisztség) székelt. 1655-ben Gróf Weselényi Árpád volt a tulajdonosa s 1700-ig birtokolták. Hogy 1700-tól 1725-ig ki tulajdonosa volt, erről semmi biztos adat nincs.

Aranyádot, mely főkiegészítője volt Temerin határának IV. Béla király 1237-ben alapította Villa Oranati néven, mely ugylátszik, valami vadászlat lehetett, tekintettel hogy a környékben sok mocsár volt, s ide járhatott vadászgatni a király udvartartásával. Az 1267 évi oklevéllel a király Villa Oranati a félakuti apátságának adományozta s ebből a királyi lakból lett aztán Aranyád falu. 1331-ben Szt. Oldrik tiszteletére templom is épült Aranyádon.

Aranyád tulajdonosa Aranyani kanonok volt, 1378 körül, ki fel is vette a község nevét, 1890 körül pedig a Dobosi családnak adta el.

1400-ban a Töttös család veszi meg, majd 1466-ban Töttös László, — Várdai István kalocsai érsekkel testvéri örökösödési szerződést köt s a birtok, mivel a Töttös család kihalt a Várdai családdal lesz.

Aranyád falu határában másoknak is volt kisebb birtoka ebben az időben, mint a Márhárti és Papp családnak, kiktől 1423-ban a Márótiak családjára veszi meg. Részben megveszik Aranyád falu egy részét is.

1468-ban Aranyádot Mátyás király, ha a Maróti család kihalna, a szentmihályi Czobor családnak igéri. Ez 1476-ban be is következett s megkapták az adománylevelet. 1477-ben ugyan csak ezt a birtokot Mátyás király tévedésből a Gróf Szentgyörgyi családnak is adományozta. Ebből is nagy per és viszálykodás lett, mert az adománylevél alapján a Szentgyörgyi család a birtokot elzálogosította Matusinai Gábor kalocsai érseknél, ki a zálogjogot később a kalocsai káptalanra ruházta.

1487-ben a két család kiegyezett s Aranyád a Szentgyörgyi grófoké lett, míg a Czobor családot a Szentgyörgyi grófok máshol fekvő kisebb birtokaikkal kártalanították.

Itt voltak még nemes birtokosok a XV. században a Gyantái és Nagyvölgyi családok.

Innen származtak el a ma is Aranyádi előnevet viselő Horvát, Fekete, Székely, Józsa, Magyar, Sáska, Vizközi, Sarlai, Török, Nagy és Révai családok, kik vétel vagy családi rokonság révén voltak 1496-ig a birtokosok. 1496 után az Erdélyi és Vasadi majd a Csipcei és Császár nevű családok voltak a birtokosai a falunak.

Aranyád a török hódoltság idején szintén teljesen elpusztult, kihalt s Temerinbe olvadt. 1762-ben egy ásatás alkalmával megtalálták Aranád templomának romjait s Klisza (noviszádi szállások) lakói elhordták, de ez nem bizonyos.

Temerin ezek szerint hármassal község lehetett mely Almás-Temerin és Aranyád falukból és Acsa pusztából állott, de 1700-ban márcsak maga Temerin volt feltalálható. Acsa és Aranyád elszármazott lakói Temerinben vannak, az bizonyos, mert a lakosság között ma is igen sokan viselik az említett vezetéknevek egyik másikát.

1746-ig a tiszta magyar községben a szubotica szerb határörök egy részét telepítették le s 1762-ben kamarai faluvá nyilvánították. 1790-ben 335 házból állt 1250 római katolikus és 1673 gör. kel. lélekkel. 1789-ben gróf Szeben Sándor veszi meg a kincstártól Temerint, 80.000 forintért, melyből azonban a koronás fő 40.000 forintot elengedett s a tulajdonos 1796-ban megkapja a temerini előnevet is. — 1799-ben mezővárossá lett Temerin és 4 országos vásárt is kapott, mely még napjainkban is a Rozália vásár (mikor bucsu is van) igen híres. Ugyannyira híres volt, hogy régebben Debrecen, Szolnok, Miskolc sőt Veszprémből is felkeresték, nem szólva arról, hogy Törökországból is igen sok állatkereskedő jött vásárolni lovat és szarvasmarhát. — 1799-ben az itt lakó szerb családok jelentkeztek a csajkási örvidékre katonai szolgálatra s mindössze 6 család maradt itt, kik teljesen elmagyarosodtak és át is tértek a katolikus vallásra. A szerbek 1800-ban hurcolkodtak el Paska nevű pusztára, hol le is telepedtek. A puszták később Gyurgyevó községgé alakult át. Helyükbe több Heves és Nógrád megyei család érkezett Temerinbe. 1804-ben elkészül a ma is meglévő katolikus templom és plébánia.

1838-ig Göbl Ferenc volt a plébános, majd Novák Antal követte.

Első postamestere Csanádi Simon volt, ki a szomszédos Járek község helyén levő Irig falut is bérletre a kincstártól. 1796-ban a mostani Járekot is a gróf Szécsen család kapta birtok adományul, mit Kis Temerinnek is neveztek abban az időben.

Már 1815-ben fejlett ipara és kereskedelme volt Temerinnek és szabad ipargyakorlást és önálló céheket kapott. Legrégibb pecsétje 1714-ből való. A címere egymás mellett keresztbe fektetett lapát volt. 1848 augusztus hó 30-án az egész várost lepörkölték, s ezután mondta el Kossuth Lajos hatalmas nagybeszédét az ország-házban s Temerin földön futó magyarjait, kik mindenükből kilettek fosztva, állította a rendek elé példaképpül.

Temerin 1850-ig teljesen kivolt halva, hiába kísérelte meg Földvári örnagy az elmenekülteket vissza telepíteni, nem sikerült.

A leigázott, levert nép 1850 január 6-án jött be a községbe, hogy újra felépítse faluját. A gróf Szécsen család karolta fel őket s ők adtak neveket is az új otthont alapítóknak, nehogy felismerjék egyik-másikban a 48-as osztrák ellen lázadó magyarokban az ellenségeket.

Gróf Szécsentől 1860-ban az apatini Ferbach Antal gabonakereskedő vette meg Temerint a patronátusi joggal együtt.

A ma is meglévő katolikus anyakönyv 1826-tól van meg, a többi elégett. Míg az 1888-ban megalakult s az akkor még futaki járáshoz tartozó temerini általános ipartestületnek, mely ezelőtt céhrendszerrel működött legrégibb okmánya 1846 évben kelt, ami a Kovács céhtől maradt vissza, melyben a Kovács céh bizatik meg a tanítók és kántorfizetések beszédével.

A többi itt is elégett. Nem szabad felemlítés nélkül hagyni, hogy Temerinben keresztül akarták vezetni a Budapest-Beograd fővonalat is, de Temerin akkori okosnak vélt polgárai kézzel-lábbal tiltakoztak ez ellen. Ki tudja, mily hatalmasra fejlődhetett volna a község.

Az 1870-es években a községnek kinalta a kincstár a ma Nádaly tulajdonát képező tiszai rétet is, de hallani sem akartak róla.

Sokat hibáztak az öregek, mit jóvátenni már nem lehet, legfeljebb megbocsájtani.

Temerin mai lakói munkás és szorgalmas egyének. Éjt nappallá tesznek a mindennapiért. Mindenben versengenek.

Magam is jól emlékszem még rá, hogy az volt a leghiresebb leány, ki a karácsonyi éjféli misére meztelen lábbal ment el, még ha hó és fagy is volt. A férfiak pedig rámás csizmában, ráncos gyócsatyában és ingben s csak kis pitykés mellény volt rajtuk.

Vasárnaponként a táncba is mezteláb mentek rövid uju ingben.

Az 1870-es években egy század huszár is volt Temerinben. Sok kellemes emlék fűződik ehhez is. A 48-as majd későbbi betyárvilágban Temerin látogatott község volt. A szegény legények fel-fel keresték a temerini szép lányokat. Akadt, ki meg is szökött velük, — de a községet békén hagyták.

Egy esetben azonban Maxim, az akkori idők betyárja, egy szegény asszonyt megállított az országúton, s kikérdezte, hogy mi az ujság a faluban? Beszélgetés közben az asszony Maximot kötnivalónak mondotta, mire a betyár az asszony talpát televerte papucs szögekkel, hogy máskor ne felejtse el, hogy ő volt a híres Maxim. —

Temerin társadalmi élete is kielégítő. Van olvasóköre, mely 1933-ban ülte meg 50 éves jubileumát. Gazdaköre. Testedző egyesülete. Három pénzintézete, fejlett ipara és kereskedelme. Azonkívül dalárdája és munkásegysülete. Iskolája s a Miasszonyunkról elnevezett zárdája (amelyben már nincs tanítás). Az öreg fiúiskola alapkövét még 1779-ben Korsos bácsi szerzetes idejében tették le, a zárdáét pedig Novák Antal idejében.

Hogy mennyi viszontagságon mehetett keresztül Temerin, bizonyítja a rengeteg csontváz, amit a határban körös-körül nap-nap után találnak. Javarésze a török időkből való. 1910-ben Matkovich volt noviszádi főispán, ki a Ferbach családba nősült, a hatalmas nevű halmos rétet ásatásokat is végzett s rengeteg csontvázat, kardot, lándzsát s két másfél méter hosszú, 12

cm átmérőjű ágyucsövet is kiásott, amely még ma is látható a Fernbach féle emeletes kastély parkjában.

Hogy mi okból nem tudni, de az ásatások abban maradtak.

A község határa az impériumváltozás óta lényegesen megváltozott. 1932-ben Temerinhez

csatolták Szirig pusztát 4684 holt és 960 lélekel. Így Temerin határa ma 24025 kat. hold, lélekszáma 11.280 a telepésekkel együtt.

Maga a község és lakói is 90%-ban a szegények s főfoglalkozásuk a napszámba járás és földművelés.

Kovács Ágoston.

Algiri levelek

Irja: Bencz Boldizsár

A vakkbuzgó arabhívó szerint: hét menyország és hét pokol van.

Algir, február hó.

Allah egy igaz prófétája, a vallásban tréfát nem ismerő vándorkereskedő Mohamed, alkalmassint, a földöntúli birodalomban is egymástváltó pénzügyi és egyéb botrányok hatása alatt bizonyos reformokat eszközölt fent és engedett meg alant földi hiveinek, mert Mohamednek ezennel kalapot emeltek Pénz Öcsaszár-sága előtt. Mohamed hívei az arabfajból lehetőleg undorral fordultak el minden munkától s azonkívül, hogy fejükön szigorú többszöri csavarodással kigyózza körül bubjukat a patyolat-turbán, mással nem is igen törődtek. A vallásalapító vándorkereskedő, miután a pusztában való bolyongás inkább fenyegette csöddel, mint anyagi javakkal, bátor sakkhuzással egy gazdag vénasszony mellé menekült, beültött neki is a szent semmittevés. Amiből nagystilű leleményességgel kihozta magát, mint Allah prófétája, szónokolt, hirdetett s 622-ben sebes futamodással kényszerült Mekát elhagyni, amitől kezdve aztán a muzulmán időszámítás is végérvényesen elfoglalta helyét a világ vallástörténelmében. Ez a Mohamed tehát sok keserű tapasztalat árán tanulta meg a szegénységet és karolta fel azt dogmáiban, ígérve nekik fényt-pompát a Paradicsomban. A szegény arabok valósággal versengve voltak szegények, lelki üdvösségükre való tekintettel fenntartották a harag jogát minden dologgal szemben. Nem dolgoztak, egy kicsit portyáztak idegen földön és tengeren, amiben legfőképpen a korgó gyomor játszotta a főkolompos szerepét, — végül egy kicsit gyilkoltak is a szennyes gyaurok között, de hát ez nem ment bünszámba. Ellenkezőleg, nagyon is Allahnak tetsző dolog volt, mert esetleges lelkibűneik alól való felszabadulásra, minden kiirtott gyaurok egy-egy hatásos penitenciának felelt meg. Ez biztosította őket, hogy lelkük majdan, azon a bizonyos borotvales hidon, — melyről azt tartják, hogy azon át jut minden lélek a paradicsomba, — majd zökkenő nélkül bebalanszirozzon a földi sanyarúságokért kárpótló Édenbe.

A gyarmatokon nyereg alá tört arabot eből a káprázatos álomból felriasztotta az Európából lassan, de biztosan özönlő gazdasági kór: a krízis és a »rossz-szellem«. Évtizedek váltak szükségessé, hogy végre belássák: olyan idők jöttek, melyekben jólszervezett csendőrség, rendőrség játszik közre a létfenntartási portyázások végevetésében s a lelkük tisztaságát őrző talmudokért; az elmetszett nyaku gyaurokért, nem paradicsomi állapottal, hanem holmi Guyana-szigeti kényszermunkával fizetnek. Belátták tehát, hogy megszünt az áldott állapot, mert ha nem dolgoznak, nem is ehetnek. Fordítottak a szekérrudon; legyenek ők csak a földön is gazdagok, a tulvilági jólétet meg majd kiimádkozzák Mohamedtől. Egyszóval, vesse őket fel a pénz a földön is, a fény a mennyben is.

Tíz frankért behatolhatunk szentélyükbe. A place du Gouvernementon levő főmoszkéjük már modern szellemben épült. Vezetőnk tíz franknyi összegetől fűtve teljes erejéből magyarázza minden megmagyarázható kis zeg-zug ropant nagy fontosságát. Várom, hogy leveti majd saruit és hithű muzulmánhoz méltóan a szent szőnyegre borul, azonban kiderül, hogy nemoda-buda, előbb hatalmas torturákon kell átesni. Ezek közé tartozik mindenekelőtt, a mi templomaink kórus alatti részének megfelelő helyen csörgedező szökökútnál való tisztálkodás. San-

da tekintetek fogadnak bennünket, holmi »símicipós« tisztátalanokat, de vezetőnk elárulja üzleti titkait. Mire pénzkereső hitsorsukra való tekintettel zavartalanul túrik, hogy végignéz-zük lábmosó művészetüket, majd a fél arcuk leöblítését. Ezután átmennek egy külön, félre-eső állófürdőbe s aztán kellő testtisztasággal a hatalmas szőnyegen kelet felé fordulva kivárhatalan hosszú ideig lelkiösszeköttetésben állanak Mohameddel. A gyönyörű disztitű szőszék a moszké közepén, határozottan művészi faragvány benyomását kelti s barátommal, — minthogy a tíz frankukért kezdjük jogosnak érezni magunkat mindenre, — a titokzatosan seppedő, hajlongó hívők között megindulni készülnünk a szőszék felé. Vezetőnk elváltozott ábrázattal kotor vissza bennünket. Ugy löveli tekintetével cipőinket, majd a szőnyeget, hogy meg kell értenünk rémületét. A pénzért annyit mégcsak megtesz, hogy vallási mirákulumának fészékében látni enged, de, hogy ezt lábbal még tapodjuk is, annyira elmérgesíti helyzetünket, hogy derék vezetőnk öt perc múlva már a szabad ég alatt oktató bennünket azért a tíz frankért, — vallástiszteletre. Megígérünk neki fűt-fát, hisz tulajdonképpen semmi szándékunk bemooskolni a mohamedánizmust, csak van egy programtalan vasárnapunk és barátommal gusztust kaptunk néhány belső felvételt csinálni a moszkében.

Vezetőnkben egy tucat görög kereskedő lelke reinkarnálódott. Némi büdzsé-toldás segített csak előre bennünket a megzökent uton s kevéssel később a rue de la Marini régi moszké küszöbén lehányva saruinkat (tekintettel, hogy itt már a bejáratról kezdve szent-szönyeg borítja az óriási oszlopcsarnokot) »strimfliben« elléptünk nagy megilletődéssel egy imádkozó csoport előtt. Jóformán semmi látványosság. Oszlop-oszlop hátán, hogy így fejezzem ki magamat, és minden oszlop mögött imájából ránk-révülő mohamedánus, akinek, vagy akiknek arabusunk, kit üzleti érdekek kötnek hozzánk, nagyon ügyesen egy-két taglejtéssel jelzi, hogy »gyütt-ment« népek vagyunk s teljesen reászorultunk.

Allandóan suttog, értjük is nem is, egy ütött-kopott ajtó előtt végre hatalmunkba kerítjük a karját; álljon meg és magyarázzon, tulajdonképpen mi lappang az ajtó mögött? Megint érzékeny pontjára tapintottunk, mivelhogy is a szent állat és a marabu, gyauroktól mindeztideig érintetlen odujába akartunk bepillantást nyerni. Amint említettem, ütött-kopott rozoga ajtó volt; egy kis részen önhatalmulag beleskelődtem. Apró lépcsők egymásfölétt, több mint bizonyosan vagyont érő dusszövésű futószőnyeggel borítva, mely tarka-barkaság balkónszerű emelvényen terült szét. Minden valószínűség szerint a marabu itt végezheti hókuszpókusait a szent kecskén, aztán (amint ezt már vezetőnk is magyarázta) kitarul az ajtó és a nagytudású marabu, míg előtte nyugtalanul csörtet lefelé a rémüldöző oktan állat, Allahot híván segítségül, rejtelmesen mormogja az orákulumait.

A marabu rendszerint rendszerint csodatételekre is hivatott. Ezek a csodaesések különösen virágzó korukat élik ma Blidában és beljebb Afrikában. A hívők átszellemült szemüklátára a pap (marabu) kiváltképpen a gyermekek nagy öröme, akármilyen risszrossz konzervdobozt pusztá ráimádkozással televarázsolja finom francia-gyártmányú cukorkákkal. Vagy egy egy-

egyszerű bádogtölcsért vesz elő, szent kendővel letakarja, röpke imában Allah prófétáját hívja segítségül, aki nagyon ritka esetben szegül csak ellen, legtöbbször eleget tesz a meghívásnak, aminek köszönhető, hogy a tölcserből boron kívül, mindennemű ital kívánt módon csörgedez. Az attrakciót igencsak skorpió-nyeléssel fejezi be a tisztos marabu. Hogy a káposzta is megmaradjon, a kecske is jólakjon, a nyomatékoság kedvéért, egy-két eleven skorpiót ő is leereszt a torkán. Had lássák a hívők, hogy Allah prófétájának a jelenlétében nincs semmi kőklerség, mert hiszen, ha nem csodát művelne, a skorpiók halálosan megmarnák. Más lapra tartozik, aztán az, hogy azoknak a szerencsétlen skorpióknak több közülük van a méregfogukat kioperáló szakértőhöz, mint Allah prófétájához.

Ujabb jóindulatu adomány lendít át bennünket a moszkében való fényképezés nehézségein. Meglévén ezzel is, az egyik oszlop mögött meg-rökönnyödvé pillantok meg egy gyékénytálcát fonó élemedett nőt. Mondom vezetőnknek, hogy tudomásom szerint arab nő nem teheti be lábát a moszkéba. Kiderül, hogy ujabban a mohamedánizmus kiváltságokban részesíti a koldusokat, meghajtja fejét a koldus előtt, ez az elaggott fathma is koldus, szabad neki a vásár és a jelen pillanatban egy füst alatt imádkozik is meg dolgozik is. Kijelentésünkre, hogy ezek-szerint ügyesen megvan oldva a probléma. de nem lesz-e kihatással a tulvilági életre? — ezzel vezetőnk előtt, mi »hívány gyaurok« majdnem kinevettettük magunkat. Ugyanis mindeztideig vallási sötétségben lappangtunk, ha még azt sem tudtuk, hogy arab nem lehet soha annyira bűnös, hogy a pokolba jusson. Mert Allah prófétája előnyösen kategorizálta a tulvilágot. Vezetőnk olyan megihlett arccal magyaráz erről, hogy hinnünk kell neki a hét mennyország és a hét pokol létezését.

Ez a tömegmennyország kizárólag csak a mohamedánokat illeti meg. A leggyönyörűbb valamit a főmennyország; a hetedik. Ide még az arab is csak fokozatosan juthat be. Viszont azért van még előtte hat mellékes mennyország, hogy az esetleges bűnös arab levezekelje próbaidejét és érdemessé tegye magát a hetedikben reávaró aranydun háremre, ahol minden kényelemről anyagi nőnek gondoskodnak. Ránknézve nagyon elrettentő, hogy mindössze csak a hét poklon marakodhatunk. Ezek közül az első és a második számú pokol mégcsak valamirevaló, ide kerülnek a felekezetenkívüliek, a pogányok, akik bizonyára még sose hallottak Mohamedről, tehát önhibájukon kívül bűnösök. A harmadik és negyedik számú pokol a jó gyauroké, az ötödik-hatodik a bűnös gyauroké. A hetedikbe, az elképesztő leggyatrabb pokolba, melynek lángfalairól és tüzesvas padlózatáról Allah prófétája irtó haragból kifolyólag rendelkezett, — jutnak a szémiták, akikre maga Allah is haragszik, mert ők ismerik az ő prófétáját s val-lásuk is sokban hasonlít a prófétája által kinyilatkoztatott valláshoz és mégsem akarnak be-olvadni a mohamedánizmusba...

— Voilá! — mondja vallástudós arabusunk, míg a bejárat előtt százával sorakozó »sarpanttyuk« közül kibogarássza saruinkat.

Bencz Boldizsár.

Fizessen elő a Reggeli Újságra

„GOLGOTA“

Temetkezési vállalat
NOVISAD, Uspenszka ucca 12.

Temetést, szállítást és exhumálást a legutá-nyosabban és a legfigyelmesebben intézünk.
Kedvező fizetési feltételek.

Lenkey Imre és Fia

Telefon: 26—90

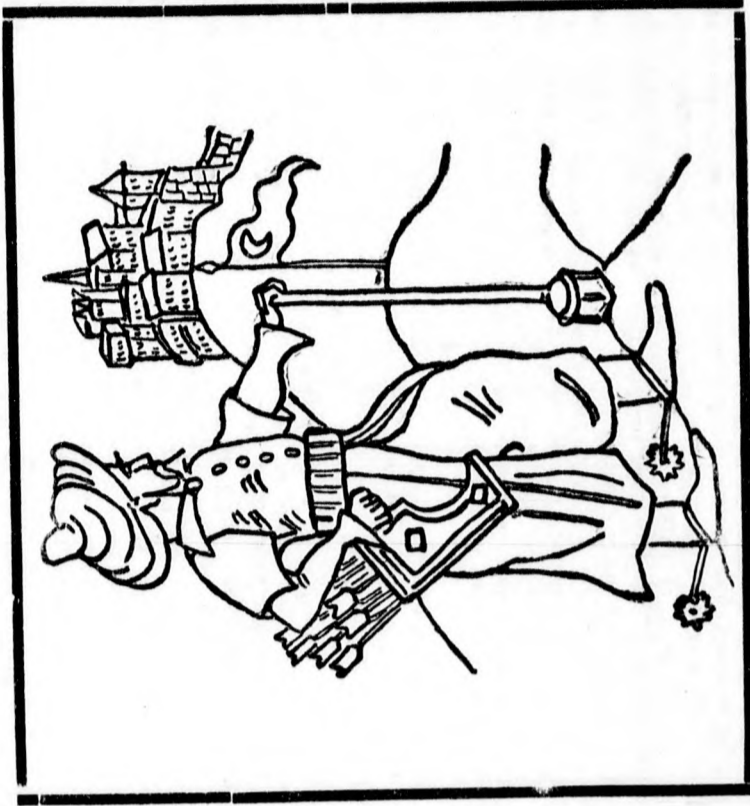
Reggeli újság vasárnapi ingyen mellékele. — Szerkesztő: Dezső Bácsi

Ali basa

Ali basa szörnyen mérges
 B... y a kezében,
 Labán sarkantyú nagy s rémes,
 Sok nyíl a tegezeben.

A nagy várra mogorván néz
 A szakálla leng-lobog,
 Nyíllal várat löni nehéz,
 Ali ur, nem gondolod?

De hogyha már itt vagy Ali
 Arra kérünk tégedet,
 Várd meg amíg Pista s Vali
 Kifesti a képedet.

Rajzolatok meg és
 fessétek ki a képet
 izléstek szerint.
 A festményt azután
 küldjétek el a Tün-
 dérország szerkesz-
 tőségébe.

Aki a legszebb fest-
 ményt küldi be, a
 novisádi Union cu-
 korkáizlet csokolá-
 déját nyeri.

A testőpályázat szu-
 botikai nyertese a
 szubotical Ruff cu-
 korkáizlet csokolá-
 déját kapja.

A beklődő neve és címe:

okosan cselekedni. Ne a mások tollával ékeskedj, hanem a magadéval és a névtelen levelek írása helyett mondd meg bátran nekem szemtől-szembe ami a sziveden fekszik. Hidd el, hogy többre mégy vele.

Baranyi Pál. Örülök, hogy gyönyörűségedet leled a jutalomkönyv olvasásában. Édesapádnak add át üdvözlétemet, bár valószínűleg nem én voltam gyerekkori játszópajtása, hanem unokabátyám, akit Tibornak hívnak. De azért lehet, hogy tévedek. Annyi bizonyos, hogy nagyon sok boldog napot töltöttem a ti községtékben. Hosszu évek óta azonban már inkább csak halottak napján látogatok el oda, akkor is a temetőbe. Két esztendeje, hogy erre sem volt érkezésem, pedig a szrbobráni temetőben most egy új sir is várja a virágomat, a Tündérszág volt kedves kis olvasójának, Gion Feri-kének sírja, aki 1932 májusában halt meg.

Diétrich Henrik és Adi. Kösönöm a kedves üdvözlőket. Henriknek üzenem, hogy rajzos rejtvényt nem közzétehetünk, mert előállítás nyomda-technikai nehézségekbe ütközik. Adi keresztrejtvénye azonban jó, idővel sorra kerül.

Kühner Magduska. Nagyon örülök, hogy 21 hónapos létedre arra kersz, hogy látogassalak meg. Ugyátszok sejtjed, hogy nagyon szeretem a magad-fajtá csöpp emberkéket. Egyszer majd el is jövök és megfoglaltatlak a nyakamon. Még bukfcenctet is tudok hányni, ha úgy kívánod. Remélem, hogy ezek után meg leszünk elégedve egymással.

Fá. Ilonka. Örülök, hogy meggyógyultál és újból szorgalmasan olvasod a Tündérszágot. Nagyon helyesen jegyzed meg, hogy noha egy kilo vas éppen olyan nehéz, mint egy kilo toll, mégsem mindegy, hogy az embert egy kilo tollal, vagy egy kilo vassal vágják kupán. Igazat adok néked ebben márcsak azért is, nehogy rajtam próbáld ki az elméleted igazságát, ha majd legközelebb Becsére jövök.

Varga testvérek. A mult vasárnap Tündérszágban közölt 4. számu befejtvényt ti így fejtettétek meg: „Tokaji Maris szánkózik”. A megfejtés nem egészen helyes, mert úgy szól, hogy: „Borsika szánkázik”, de annyi bizonyos, hogy a ti megfejtésetek sokkal érdekesebb. A „Lükör” megfejtés helyett ti „Lilium”-ot spekuláltatok ki, de ez sem baj, mert ebből látom, hogy valóban magatok igyekeztek megfejteni a rejtvényeket és nem mások segítségével.

Vasas András és József. A lekvaros kenyeret nemcsak kiskocomban szerettem, hanem szeretem most is. Ugyanígy vagyok a csokoládéval is. Eppen ezért megírtam bánatokat, hogy tavaly óta nem nyertetek cukrot. A baj — mint már többször is említettem — abban van, hogy sok a gyerekek és kevés a csokoládé. No, de azért majd csak rátok kerül újból a nyertes sora.

Vargai testvérek. Beküldött rejtvényetek egyik kérdése az, hogy: „Melyik majom táncol?”. A felelet rá: „Az ember”. Felek, hogy baj lenne belőle, ha ezt a rejtvényt közölnénk, mert megharagudnának érte a táncot kedvelő emberek.

Pavlov Ruzsica. Nagy Mariska. Nagyon örülök már előre is, hogy tavasszal meglátogatatok. Be küldött talalós kérdések sorra kerül.

Fürst Marc. Én is észrevettem, hogy a nyomda mert kinyomtatták az újságot. Így egy héten át lány voltál, hogy éreztet magadát? Megállapítom hogy amíg Manci voltál, te sem voltál jobb a lányoknál, mert mindjárt a fiukat szekiroztad. Kurucz Jánosról például ezt a verset írtad: „Kukorica város, benne lakott Kurucz János. Leégett a kukorica város, benne volt a Kurucz János.”

Horváth Lacika. Gratulálok kitűnő bizonyítványodhoz. Már-már attól féltem, hogy megfelledekeztél a Tündérszágrol abban a messi Zagrebban. Zárday Jud és Manci. A Tündérszág nagyobb leányolvasóra nem építkezésnél lesz szükség, hanem a mesedétutatók előkészítésénél és megrendezésénél. Ha megjavul az idő, megkezdjük az előkészítő munkát, melynek idejét majd közlöm. A támogatást előre is köszönöm.

Kósa Gyula. Dehogy haragszom rád Gyula pajtás, miért haragudnék? Nagyon jól tudom, hogy a legregibb muzslai kis olvasóim közé tartozol és bizonyosra veszem, hogy előbb utóbb rád is sor kerül a nyeresében.

Kakucska Erzsi. Hétköznap bármikor megtalálás a szerkesztőségben. Rejtvényed jó, sorra kerül.

Gombár Gyula és Pista. Ti azt panaszljátok leveletekben, hogy mindig csak a lányok nyerneken ezen a héten meg két olyan levelet kaptam, amelyben a lányok arról panaszkodnak, hogy mindig a fiuk nyerneken. Hát most kinek van igazsága? Megmondom. Az igazság az, hogy majdnem mindig ugyanannyi fiu nyer, mint lány. Noha nekünk „ferfiaknak” össze kell tartanunk mégis bevallom, hogy a Tündérszágban több a fiu, mint a lány és bizony a lányok szorgalmasabbak a fiuknál. Hogy titeket mindig megvárnak a lányok és megkérdik tőletek a rejtvényeket, erről én nem tehetek. Miért mondjátok meg nekik?

Somogyi Teruska és Pistike. Rejtvényeitek jók, sorra kerülnek. Örülök neki, hogy még Ogulinban is ilyen szorgalmas kis olvasói vannak a Tündérszágban.

Landa Jó. A meséket, verseket megkaptam, hála köszönnet érte. Legközelebb megkezdjük közlésüket.

Radó Irénke. Annak a gimnáziumnak, amely iránt érdeklődtél — sajnos — nincs leánytagozata.

Balaton Janika, Csabrajecz Lacika, Dávid Margitka, Futó Gyuri, Gálik Sándor, Gombács Józsi és Rudi, Hallgató Ilonka és Karcsi, Kazi Maca, Mayer Mihály, Molnár Gyuri, Nagy Rózsika, Nádi Palika, Papp András és Pista, Paska Panni és Rózi, Szentfi Zsuzsika és Eszti, Takács Juliska, Tandori Dezső, Vukovojac Vera és Mira, Velisek Rózi, Zárday Juci és Manci.

Szeretettel köszöneteket benneteket a Tündérszág táborában. Aki közületek eddig elmulasztotta írja meg pontos címet és hogy hány esztendő.

A gyúkannyó

Beküldte: Földi Károly és Miklós.

Elment a Tyuk vándorolni,
Nem jött többet vissza tojni,
Zsákot kötött a hátára,
Egy ballagott a vásárra.

Tojást rakott be a zsákba,
De mebolott egy nagy rákba,
Rák a zsákot kiharapta,
A tojást hammi mind bekapta.

Az új tanítónő

Beküldte: Wagner Irénke.

Ágnes rosszkedűen, duzzogva sétálgatott fel alá a kertben. Épen az imént dorgálta meg nevelőnőjét. Ágnes úgy érezte, hogy teljesen ártatlanul kapta a szidást. Emma néni igen szigorú... Ágnes fölőrlökösök kislánya volt és az elemti osztályt otthon tanulta. Kedves, vidám tanítónő készlettel elő a vizsgára. A szomszéd falu iskolájában szigorú, püspökszemes bácsi előtt kellett számonkérni a tudásáról és szorgalmáról.

Persze a tanítónőnek könnyű dolga van — mondta Ágnes fennhangon. — neki nem kell megtanulni, ami a könyvben van csak kideríget. Az bezzeg könnyű és kellemes, hiszen akkor néz a könyvbe, mikor kedve tartja! Tanítani könnyű, tanulni nehéz! Szívesen cserélnék vele.

Ágnessel szemközt jött za öreg betes leánya, Piroška. Ágnes sokat labázolt, fogócskázott Piroškával, nagyon jól megértették egymást. Most azonban haragosan, összevont szemmel nézett kis pajfására.

Miert vagy ilyen mérges, Ágnes? Bántott valaki? — kérdezte Piroška.

Persze! Tudhatnád, hogy ok nélkül nem megerőltöm — felelte ingerülten Ágnes.

Kai bántott? Mondd el, hátha segíthetek rajtad — biztatta Ágnes Piroška. — Ha nem leszel észinte, azt hiszem, gyoh haragszol, mert tegzedek. Édesanyám azt mondta, hogy már nagy leány vagyok, nem illik viszatárgoznom a földesur leányát.

Ó, ne bosszants te is ilyen számszagsokkall! Anyukám és én azt akarjuk, hogy tegyél... akkor engedelmességedet kell! Erről pedig többet ne is beszélj! — pattant fel Ágnes. — Örvendj, hogy még nem kell iskolába járnod.

Pleszámam jövőre bead már az iskolába és ha jól tanulok, a városban levő zsinagóga fogok járni, tanítónő lesz belőlem — újságolta Piroška. Ágnesnek pompás ötlete támadt. Nem is hazott sokáig, hanem mindjárt előállt vele:

Hallgas rám Piroška! Játékos helyett ezen tal komolyan tanulj, hogy könnyebb legyen az iskolában az írás-olvasás! Milyen jó dolgod lesz

ha el már mindazt előre fogod tudni, amivel osztálytársaid kintódnak.

Nagyszerű! Hiszen te már sokat tudsz, régóta tanulsz...

Ágnes elégedetten mosolygott. Ezt a feleletet várta Piroškától.

Jójj, menjünk a gyorobokrok közti tükos lugasonba, ott a kis padon fogunk iskolásditt játszani.

Piroška engedelmesen követte Ágnes. A kedvenc rejtekhelyen Ágnesnek si visszatért jókedve. Komoly tantervet állítottak össze. Büszkén kezdett másnap új mesteregéhez. Harmadnap azonban már nem találta olyan mulatságnak a dolgot, mint ahogy képzelt. Nem hitte Piroškától, hogy ilyen csacsi! Hiába magyaráz neki tiszser is egy dolgot, sehogysem tudja megérteni. De hogyan is értes, mikor nem figyel rá, a pillangókat, a madarakat, a virágókat nézi. Arra persze nem gondolt Ágnes, hogy az ő magyarázatának se füle se farka! Szegény Piroška az ő hosszu beszédebből egy árvaszó sem értett és már az első félóraban lehgadt buzsálmá, unta a dolgot és nem tudott figyelni. Nem ilyennek képzeltte a tanulást.

Ágnes bátyja természetesen tudni akarta, hogy mit forral hugocskája Piroškával a lugashán? Egy szer óratosan, nesztelenül a sütvü gyorobokrok mögé settenkedett és kihallgatta Ágnes tanítását. Természetesen olyan nesztelenül távozott is, mint ahogy jött. Estelele savanyu, unott arcgal jött fel a házába Ágnes. Árpád nevetve fogadta hugóknéit? — Nos, hogy ment a tanítás, drágalitos tanítóknéi?

Jaj nem szeretnék a te növendéked lenni! Olyan kuszán, össze-vissza beszélsz, hogy nem lehet megérteni, mit is akarsz mondani! Szegény Piroška zavartágyu leányka lesz ha meg sokáig foglalkozol vele.

Jaj de kiállhatatlan vagy! Te meg nem tudsz egyebet, csak gunyolódni! Még akkor sem segíessz, ha jót akarsz — mondta sírása görbülő szájjal Ágnes. — Láthatnád, hogy milyen figyelmeztet a Piroška.

Árpád alapjában véve nem volt rossz fiú, de szerette bosszantani hugát, mikor azonban látta, komoly fordulatot vesz ingerkedése, gyorsan más hangon beszélt.

No, Ágnes, csak nem fogsz sírni! Szep tanítónő, aki azonnal sirvalakad, ha ránéz a bátyját. Alaposan meg kell magyaráznod egy dolgot tiszser, huszszor is Piroškának! Nem szabad kifogynod a türelemből, ha tanítványod rosszul felel. Addig kell törnöd a fejed, amig kitalálod, hogyan tudsz valamit megérteni vele. A tanítás nem olyan egyszerű, mint ahogy van te képzeld, sziveském.

Ágnes meglökönt, jaj ő nem így képzelte a tanítást! Öneki kellemé még tömnie a fejét, hogy megértesse valamit Piroškától? Nem Piroškának kell gondolkodnia azon, amit ő magyaráz? Ha tiszser fele képen igyekszik a fejébe verni valamit, még ki kell találnia egy tizenegyedik módszert? És

KERESZTREJTIVÉNY

Közli: Weisz Otto Noviszád

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12						13			14	
15			16		17			18		
19		19a								
20		21		22				23		24
25			25		26			27		
		28						29		30
31	32				33		34		35	
				35		39				40
37										41
										44
42										

Vizsintes: 1 Szep mese hőse, 10 Helyhatározó rug, 12 Leánykó becéve, 13 Római kettős, 14 Leánykó, 15 L G U, 16 Ohaj paraszitosan, 18a Igaz-e, 20 C C D, 22 S O K, 23 Páholj, idegenül, 25 Tejlemlék, 26 Z-vel közben mesterség, 28 Min-ten héten előfordul, 29 Napszámos munka, 30 Kettős mássalhangzó, 31 Kikötő Nemeiorországban, 33 Állat hang, 35 Farsz, 36 mássalhangzó, 37 Autómárka, 38 Egy név, 42 Égési termék (írásbba), 44 Madár is, gép is.

Dezső bácsi postája

Schneller Matyi. Nincs azon semmi gunyolódni való, hogy a tanító bácsi szétlépte és a tábze dobla abban az osztályban a Tündérországot. Nékem elmesélték a gyerekek, hogy a fiúk és lányok közül nagyon sokan megsírtatták a kis újságjuktat. Már pedig nem helyes dolog, hogy gunyolódni valót találsz olyan dologon, ami másokat megríkat. Jól tudom, hogy csak azért tetted, mert te nem abba az iskolába jársz és nem látod az esetet. Arra sem gondoltál, hogy neked is rosszul esnek, ha illesvalami véled történe meg. Mert ha gondoltál volna rá, nem gunyolódnál rajta.

A Tündérországot nem az iskolában kell olvasgatni hanem odahaza. Nincs készímet abban az olvasásban, amit a gyerekek tanítás alatt dugva végeznek és keveset tanul az iskolában az a gyerek, aki nem a tanítóbácsira figyel, hanem rejtvegyt fejtéget a pad alatt. A Tündérország nem megneveztemi akarja a tanítóbácsi munkáját, hanem

megkönyvteni. De karbevez a tanítóbácsi munkája és a Tündérországa is, ha a kettő akadályozza egymást.

Éppen ezért mindannyjotokat figyelmeztetek, hogy a Tündérországot ne az iskolában, hanem odahaza olvasgassátok. Az iskolában legfeljebb az órák közti szünetben beszélgetsetek róla, ha már belefáradtatok a játékba.

F. J. Nevedet most még nem írom ki, mert remélem, hogy csupán oktatlan esztanlanságból követtél el pajfásaid ellen azt a csunya dolgot, hogy klopriad leveleket a Tündérország posztáskönyvéből. A goromba és trágár nevelés leszekt sem haragszom, amit nekem írtál, csupán sajnállok érte. Azert sajnállok, mert gyáva és buta dolog az amit cselekedtél. Gyáva azért, mert nem mered bevallani magad előtt sem azt, hogy nem tudtál megfejteni a rejtvevényeket, hanem másokéit igyekszel lelopni. Buta pedig azért, mert feltételezed rólam, hogy nem ismerem meg az írásodat. A gyáva és buta cselekedet helyett próbáld meg bátran és

Geszti Juliska, Silics Gábor, Radó Irenke, Schweining Katka, Percsi István, Kanyó Mária, Homola Juliska, Kocsis Eszike és Imke, Tóth Ferkó és Lajos, Bálint Juliska, Wagner Irenke, Wagner Boriska és Lacika, Mayer Mihály, Fischer Konrád, Polgár Bözsi, Fischer Mariska és Emma, Fischer Gizi és Józsi, Radó Irenke, Katona Manci és Aranka, Schubert Vera, Pencz Sanyi, Bün Kamilla, Bollok Viktória, Bódy Lacika, Esky Irén és Lia, Svab Emma, Nagy Czírok Erzsébet és István.

A sorshuzárnál Kardos Józsinak (Zrínyi u 33) kedvezett a szerencse. A noviszádi Union cukorkaüzlet csokoládéját a szerkesztőségben vegye át. Hallgató Ilonkának és Karcsinak a noviszádi Union cukorkaüzlet csokoládéját postán küldjük el Kulára. Szabó Juliska (Pirosi ut 107), a noviszádi Hering Stúdió fényképére szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Silics Gábor a szubotícai Ruff cukorkaüzlet csokoládéját ottani szerkesztőségünkben vegye át.

A k. t. adu kifésztésért Takács István és Juliska (Graskova 36), a noviszádi Union cukorkaüzlet csokoládéját a szerkesztőségben vegye át. Kollár Juliska (Kotorszka 23) a noviszádi Foto Boulevard fényképére szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Vörös Feri a szubotícai Ruff cukorkaüzlet csokoládéját ottani szerkesztőségünkben vegye át. Nagy Zoltán könyvjutalmát postán küldjük el Szentára.

Köcske rejtvény

Közlő: Balázs Piri Ernő.

1. Ital
2. Férfi név
3. Belső szerv
4. Ilyen a borotva

Rejtett állatnevek

Közlő: Papp Sanyi.

1. Szépen esett a hó decemberben
2. A hatóság üldözi a tolvajt
3. Jokat nevet a Sanyi
4. Gyuri fürgé gyerek
5. Messze Braziliába vágyom
6. Zökken gurul a kocskerek
7. Tibor zenekedvelő fiú.

Pótló rejtvény

Közlő: Madaczi Veronka.

—idő, —rén, —ándor, —ilde, —dám, —oltán.

A hiányzó kezdőbetűk szóalakozóhely nevét adják

soha, sohasem szabad túrelmetlenkednie a tanító-nőnek?

— Jaj akkor inkább lemondok a tanításról. Ugy látszik tanulni mégis könyv? mint tanítani.

— Agnes ezentul nagy buzgalommal végezte leckéjét, nem elégedetlenkedett többé, hanem örült, hogy tanulhat. A tanítást meg a felmőttekre bízta.

Haszontalan Sárka

Sárka eddig ovodába járt. Ugy ismerték ott, mint az ovoda kis ördögét. Nagyon csin-talan volt a kis betyár, ha csak tehetett, minduntalan borsot tört valakinek az orra alá. Homokot szórt a gyerekek uszc. más táskájába; verebet csempesztet be a játéktartó szekrénybe; összekötözte a fogásra akasztott kis kabátkák ujrait, — egyszer meg gye kis egérekét eresztett bele az óvónéni hegedűjébe. Hát ilyen haszontalan a kis nő volt Sárka.

Most azután, hogy már kinőtt az ovodából, őt is beiratta a mamája az iskolába, za első elemi osztályba. Szépen felszerelt iskolai táskát kapott Sárka. Volt abban minden szükséges holmi, gazdagon. Abécés könyv, írka, palatábla vesszővel és szivaccsal, pompás tolltartó tok, benne ceruzák, kék is, piros is a feketén kívül; Gyönyörű tollszár, tollak — szóval minden, amire csak szüksége lehet egy iskolás kislánynak.

Mindjárt az első iskolai órán erre a kis versikére tanította Sárkát és osztálytársait a tanító néni:

Iskolába jó ám járni!

Iskolások vagyunk már mi.

Tiszta, rendes minden dolgunk,

Senki sem mond rosszat rólunk.

Csupa öröm minket látni,

Dicsér minket néni, bácsi...

A gyerekek mondták a versikét a tanító-néni után, hogy megtanulják. Eleinte csak mondta, mondogatta Sárka is, de közben már másfelé járt az esze. Előző nap kiránduláson volt, szedett néhány vad árpakalászt s most eze ket csavarta bele óvatosan az előtte ülő kislányok hajába. A vadárpa majd huzza a hajukat, ha ik akarják csavarni!...

Ennek a rosszalkodásnak az lett azután a vége, hogy otthon hiába próbálgatta Sárka elmondani a kis verset, — nem tudta. Félve felküldt le este. Reggel majd kérdezi a tanítónéni a verset s ő nem fogja tudni. Jaj, mért is nem figyelte jobban... Ezen töprengett az ágyacskájában is, amikor lefeküdt. Igen bántotta a lelkiismeret.

Egyszer csak azt vette észre, hogy a tanító-asztalkáján önmagától kinyílik az iskolai táská. Kinyitott biz az és kiugrott belőle az ábécés könyv za ijedtében mozdulni sem tudó Sári-

kának. Toporzékolt a könyv, mérgesen kiabálva:

Megállj, megállj, haszontalan Sára!

Nem tanultad meg a verset mára!

Ha nem tanulsz, az a magad kára, — Csacsipadban lesz a helyed Sára!...

A könyv után odapattant ám a palatábla is. Az is nekiesett Sárkának, dühösen veszekedve:

Most rádugrok ezen nyomban,

Meggyomrozlak haragomban!

Nem bánom, ha el is török,

Rápattanok, mint egy török!...

No, kezdte is ám gyomrozni Sárkát, — de ez még mindig nem volt elég! Odarohantak és felugráltak a kis ágyra a ceruzák, a palaveszók, a tollszár, a szivacs, de gém a nehéz és kemény tolltartó is. Kegyetlenül kiabált valamennyi:

Ne kiméljük ezt a rosszat,

Verjük ötét órahosszat!

Ha tanulni ő nem szeret,

Jóbarátunk nem is lehet!

Lássuk el a baját mostmár, —

Szurjad penna, üssed tollszár!

Tyű! Ez volt ám a haddelhad! Kopogott ám Sárka fején a palavesző, verte ám tenyerét a ceruza, szurta má talpát a penna. Sárka már nem is látott, nem is hallott semmit, csak nyögött kinjában, roppant keservesen!... És akkor megindult az asztalkáról maga a tálongó, nagy iskolatáska is. Olyan nagyra tálotta magát, mint a viziló szája. Így közeledett az ágy felé, mérges medveként dörögve és félretolva utjából a vadul ugráló tanszereket.

Félre innen, apró népek,

Sárihoz most majd én lépek.

Felmászok én az ágyára,

Megeszem őt vacsorára!

Megszem én Sárít bizony,

Nincs iránta bennem iszony,

Mért nem figyelt, mért nem tanult,

Iskolában még nem javult!

Ergem-nyergem libavége —

A Sárinak mostmár vége!

— Jaj! — sikoltott Sárka s abban a pillanatban, amikor kitarult előtte az iskolatáska szárnyú fekete torka, — fjlébredt. Felébredt gyötrelmes álmából a haszontalan Sárka. Kezével még hadonászott, védekezett, de azután kiugrott ágyából s felcsavarta a villanyt. Reszketve nézett körül, — de akorra már za iskolaszerek visszahúzódtak a táskába s maga a vad táská is megszelídülve, mozdulatlanul felküldt az asztalkán...

Reggel korán Sárka elment Bözsiékhez, a barátanfőhéhez, aki igen szorgalmas kislány. Ettől megtanulta a versikét és nyugodtan ment az iskolába.

Reméljük, hogy ezek után jó kislány lesz belőle!

VASÁRNAPI ÉRDEK

Az „Othon” kis árvái piroshabos köntösökben melon majszolták a reggeli kenyéret s napokat koronggattak a meleg kávéból.

A januári napsgár aranyesője színesre festett mindent a jó melege fűtött szobában és csillogó színlókat kevert a szöke s barna buksi fejcsékere. Boldog kacagás gyöngyözött az ajkáról.

Vasárnap ünnepi hangulata zsongla körül az egész házat...
Tantóneni ünnepben járt-kelt, mosolygó arc-cel, tréfas szavakkal babusgatta, cirógatta a kicsinyeket. Vasárnap...
Az Othon vezetője: Mama néni, fekete ruhájában utrakézen tartott, fekete ruhája s. e. élet szomorúságát, ezernyi bánatát jelképezte.

Korán maradt özeget, gyermeke nem volt. Ha végigment a kis árvákon, sokszor visszament lányosan fehérbuportat szobájába...
Most is odakészült; utolsó rendelkezését adta ki: Dada és Ilonka, vigyázzanak a gyermekükre, ne engedjenek senkinek közel a tőhöz. Játsszanak szépen. Már az ajtót nyitotta, amikor valaki csöngött...
Judit, a missziós nővér jött s melléte — jobbról és balról — egy-egy, barna rongyokba bugyolált apró mozgó tömeg.

Sietésből fulladt hangon beszélt: — Onnan letről a hegyi utcából hozták le ma hajnalban, jéghideg fészében találtak rájuk. Anyjuktól a városi kórházba kellett szállítani, félbeszállt, tüdőgyulladás van. Hetek óta nem éreztek melege, napokon át kenyéret nem volt. Vasárnap van, hivatalos felvételt nincsen az Othon létszáma régen betelt, de ő mégis elhozta...
Nem lehetett otthagyni. Tudja, hogy ez szabálytalan, de vegye át, kedves igazgatóm. Csak legutóbb holnapig, most leszáll a Ligához, talán talál ott valakit s holnapra majd csak el tudják helyezni őket. És már rohant is tovább.

A létszám betelt, a rongygombolyagokból két rémületben égi szempar könyörgött feljé...
Mama néni leletette inakönyvét. Mit is tegegy? Egy nem engedheti őket a többi gyerek közé. Holnapok óta fésült men látott hajuk piszkos csomóban, a kibontott rongyuk alatt pedig szemüféruha nincsen. Vezna kis testük sebekkel borítva, chségtől sárga arck szítkere lepte a piszoktól. — Dada, hamar meleg fűtőt készítsen; Ilus, valami ruhát készítsen. Igen abból, amit mullok foltoztak meg...
Dadát szegényeknek sebes a fejük, hajukat le kellene nyírni, még a többit is megfertőzik... Az

UNDERSZA

Öreg Kati szaladljon borhelyért. Addig hozzájuk sem lehet nyulni.

Vasárnap van, nincs egy borhely sem otthon, mindenki a templomban van ilyenkor... Mama néni is odakészült... De nem hagyhatja így szegényeket. A fűszereimnek van nyírógöpe, kölcsön kell kérni...
Maga lát a nyíráshoz. Nehezen megy, soha még nem volt kezében és a két csőppé meg nagyon...
Vegye megvan a nagy munka, fűrdeni viszont lesz, amit mosdafa, tisztogatója öket.

Már emberformájuk van. Tiszta. Ruhát adnak rájuk, a régi rongyokat hamar tűzbe dobni. Határból menekültek életcsillóságában ragyog a lánykák szeme, amikor ölebe illel, meleg kávéval itatja. Az éhség sikongó remélete meleg sugárzásba olvad...
Gyűgögni kezd az egyik, először batorlatlanul, alig hallható hangokat csempel; fölveti szemét, mosolyog, szabadon hagyott kis karját nyújtja és bele-remeg a csendbe: — Mama.

A másiknak si szolásra nyílik az ajka, utána mondja: — Mama.
Mama néni lehajtja fejét, megcsókolta a sebhelyt arccsókát, hívja Dadát, ágybafektetni az új lakókat mert ézi: nem engedni el, s itt fognak maradni. Majd kikönyörgi valahogy holnap, nehogy elvigyék... Ezek is az ő gyermekei lesznek...
Csend van a hálóteremben. Az órára tekint Tizenkét óra... Vegel Ma már nem lehet másé, sem a temetőbe. Nem imádkozhat szegény halottjait Szomoruan nézi az órát, újjai egymásba kulcsolódnak, sósajva mered a csendbe.
Nem ment misére, sem a temetőbe...
Ez már régen, nagyon régen nem esett meg vele. Csak ha épen beleg volt, súlyos beteg...
Es különös, a nagy mulasztás fölött érezte szomorúsága mégsem fájt, mégsem vádolt. Valami édes vigaszt érez, mely mintha messziről, a fölédn túlról szállna felé.
Napsugár szikrázik be az ablakon, melegeg érez laktetni ereiben, furcsa szédület fogja el, elhal ajkán za ima, valaki mintha simogatná...
Szívében felbug az orgona, Te Deumot zsong angyalok kara, száll a tömjén füstje... és a szál longó füstpárán át a Mester sápadt arca ragyog, és hangja kél: — „Engedjétek hozzám a kisteleket”
Mama néni szívében vasárnapi misét mondott az Ur!

Rejtvények, játékok, mókák és egyéb huncutságok

Mejtelések a Tündérország fele. 18-1 számából
Betűrejtvények: 1. Szakadék, 2. Likőr, 3. Szereplő színész, 4. Boriska számlázók.
Kocsa-rejtvény: 1. Bor, 2. Cár, 3. Yen, 4. A hó, 5. Ida, 6. Ada, 7. Ali, 8. Tar, 9. Nem, 10. Ot

UNDERSZA

11. Ila, 12. Elő. A vastagon szedett kockák: Banihi Antal.

Tréfas kérdés: Egy kilo vas ugyanolyan nehéz, mint egy kilo tollpohely.

Kettős fácskarejtvény: Független: 1. Albán, 2. Bogár, 3. Nótán, 4. Almás. Vizszintes: 1. Albán, 2. Narancs. Mi ez: Tü.

Keresztrejtvény. Vizszintes: 1. Adag, 4. Sajó, 7. Kajt, 9. Ska, 11 A hó, 13 O O, 14 Eke, 16 In, 17 Balaton, 18 Er, 19 V I A, 20 Da, 22 Kas, 24 Lud, 25 Adoma, 28 Zavarodás. Függőleges: 1. Alsó, 2. Aki, 3 G A, 4 Su, 5 Ata, 6 Odon, 8 Jókai Mór, 10 Kobra, 12 Hindu, 14 Elv, 15 Eta, 18 Éke, 21 Adós, 23 Sav, 24 Lad, 26 Da, 27 Mó.

A hibakereső pályázat megjelése

A Tündérország mesében több szót készakarva fordítva nyomunk és a gyerekek feladatát, hogy kikeresse a fordítva nyomtatott szavakat. A megtalált szavakat azután beírják a „Mejtelés” szelvénybe, a szelvényt pedig aláírva beküldik Dezső bácsinak postán, vagy bedobják a szerkesztőség postafiókjába lehetőleg szerda estig, de legkésőbb csütörtök reggelig.

A Tündérország mult vasárnapi számában az alábbi hibák fordultak elő: sé, egyoh, es kacs.

A multhei hibakereső pályázat nyertesé Nagy Manca. Könyvtálmát postán küldték el Bácsko Gradistére.

A rejtvények egészben, vagy részben megjeltek, szép tesiményt küldtek be:

Lukács Pál, Sztraharszki Miska, Molnár Gyuri, Takács István és Juliska, Vastag Imre, Gyuri és Malyi, Nagy Erzsike, Kulhanek Kálmán, Szónyi Bandi és Pisti, Gubik Sándor, Takács Vali és Ócsi, Velisk Rózsi, Boczonádi István, Uharik Mihály, Szabó Juliska, Nagy Rózsi, Róth Dezső, Csikos Etelka, Majoros Irma és Ibolyka, Tóth Mariska, Szász Dezső és Mariska, Deszpenes Gyuró, Fűrjes Mariska és Veronka, Fülöp János, Molnár Géza és Karcsi, Takács Magdolna, Németh Ferenc, Tóth István, Papp András és Pista, Szabolcsi Mihály és István, Péter Ferike, Turucz Magdolna és Margitta, Horváth Jani, Fehér Zsuzsika, Czozek Józsi, Rudi és Anti, Molnár Veronka, Gál Gyula és Lali, Molnár Mihály, Ruman József és Pál, Bózsó Géza, Bózsó Dezső, Németh József, Bankó Imre és Feri, Gottler Ferenc, Bonczó Kati és Rózsi, Mazányi Rózi és Ferkó, Tóth Bözsi és Zsika, Szekeres Anna és Gyuri, Szabó M. Imre, Eck Tereska, Kardos József, Zsigai Péter, Brezovác Iván és Márta, Mókus Pista, Jani, Márta és Bözsi, Szilcs Pista és Ilonka, Molnár Manca, Keszler József, Vadocz Gizike, Drégely Ilonka és Kati, Balogh Erzsébet és Juliska, Bartha Bözsi és Annuci, Vizi János, Tóth Tamás, Dujanovics

János és Feri, Mészáros József, Hamhaló Antika és Lacka, Lakatos József, Németh László, Balázs Mária, Zsigai Mariska és Magdi, Tóth Irenke, Mazányi Lacka, Trencsényi Mariska és Irma, Pavlov Ruzsica, Nagy Manca, Ujvári Karcsi, Kanó Mihály, Veronka és Ferike, Fogarassy Rebeka és Rózsi, Bartha Ilonka, Németh testvérek, Káposz Anti, Dóme Terke, Török Janka és András, Jung Zoli, Tandori Dezső, Szatmári Ilonka, Mészáros Jani és Géza, Evlonics Danijel, Kovácsos Kálmán és Gyuri, Evlonics Danijel, Kovácsos Kálmán, Schaner Olga és Vilma, Tóth László és Béla, Zelics Kati és Iván, Bartók Ilonka, Facsar István, Szalkay Vili Csizmar Józsi és Manca, Klauz Józsa, Cseh Irenke, Labanyi Etelka, Csizmadja Bözsi és Mariska, Kurucz Lali, Vargha Rózsi, Csabay Lajos, Bori Veronka és Pisti, Herczeg Rózi és Iren, Thurzó Klára és Lacka, Vicszó József és Ferenc, Stefanidesz Géza, Ács Károly, Gabi és Ilonka, Baksa Iren, Vass András és József, Stefanidesz Olga, Varsányi Irenke, Gál Izabella, Papp Józsi, Szabó Aranka és Enke, Halbela, Papp Józsi, Szabó Aranka és Enke, Ison-duk István, Fekete Mihály és Mariska, Soós Ilonka, Pölke László, Szabó Vali, Jóláthy Szilvia, Soós Dezső, Buják Ottó, Remel Laci, Morvai Böske és Tibike, Reiter József, Gombár Veronka, Puskás Katica és Olga, Juhász Sándor és Pista, Thurzay Ineke, Bollok testvérek, Vargai testvérek, Gumbinger Magda, Teichmann Irenke és Olga, Galkó, Annuska és Lacka, Csabajecz Lacka és Gyözö, Putz Ilonka,
Tóth Erzsébet, Senti Zsuzsika és Eszike, Fái Ilonka, Dávid Margita, Dudas Géza, Pázmány Péterke, Gácsák István és Péter, Valuk Gyula, Morovics Mariska és János, Nádi Jani és Pálka, Baranyai Pál, Lukács Béla, Gálk Sándor, Dudas Ferike, Csizmar Nándor, Dietrich Henrik, Dietrich Ádi, Vukovjac Mira és Vera, Pázmány Ferenc, Lajos és Aranka, Gabriel Ilonka és Józsi, Vonya Irenke, Vonya Ferenc, Hallgató Hanna és Karcsi, Sántha Jolánka, Waltner István, Csillag Pálka, Fodor Lajos, Nagyhegyesi Jani és Feri, Linderbann Valika, Milinszki Bözsi, Kühner Magdolna, Juhász Józsi, Tolt Margitka és Ilonka, Istók Bandi, Kovács Feri, Palfiskó János, Kosa Gyula, Schmidt Ilonka, Boszilykov József, Konya Ilonka, Marki József, Tóth Margitka és Katica, Forgi Kazi Maca, Kamarath Józsi és Katica, Magdus, László, Balaton Janika, Belcsics Rudi és Magdus, Paska Panni és Rózi, Varga Rózsi, Wagner Erzi, Czrepcis Pál, Fülöp és Zoli, Griseser Géza, József Ferike, Csipő Iren és János, Nagy István, Vékony Sanyi és Laci, Szabó Vilma és Juliska, Földi testvérek, Gombár Gyula és Pista, Schwarz Évike, Zupánz Rózsi, Kollár Juliska, Tszszek Ilonka, Fűrész Márta, Toma Juliska, Mészáros Géza, Vörös Feri, Fiala Nándor és Resz, Péter Károly, Szénássy Laci, Gombács Józsi és Rudi, Toma Katica és Bandi, Stefkovics Jani és Pista, Apró Laci, Ivanos Eleonóra, Balla Ilonka, Balla Erzi,

A mama kedvence

Francis huszonkét éves korában is még a »mama kedvence volt«. Lady Torpington kezdettől fogva leányos kedvességre, lágyágra nevelte a fiút. Amikor a férjét egy őszi délutánon szétzúzott fejjel, holtan hozták haza a rókavadászatról, Francis még csak öt éves volt. Az anya kétségbeesetten elhatározta, hogy egyetlen fiát nem neveli »vadembernek«, megóvja a »tulzott sport« veszedelmétől.

Egy nap, amikor a fiu éppen betöltötte huszonkettő évét, a posta levelet hozott nagyatyjától, Torpington nyugalmazott tábornoktól, aki meghívta, hogy jöjjön néhány heti nyaralásra Dorchester melletti birtokára.

Francis bevonulása Torpington nagypap házába nem volt nagy siker. A fiu anyja izlésszerű leányos ruhájában szinte nevetségesen hatott a vén katona házában.

A vén generális angol vendégszeretettel üdvözölte az unokáját, de nem tudta leleplezni az undort, amint férfiatlan külsején végignézett az unokatestvérei pedig nyílt kicsinyléssel mérték végig. Az első vacsoránál kiderült, hogy Francis nem játszik krikettet, sem teniszt.

Az öreg ur segíteni akart rajta s megkérdezte:

— Szeretsz lovagolni?

— Szeretek — felelte rövidesen, de már a vadászatra vonatkozó kérdésekre azt felelte, hogy »ezt a kegyetlen sportot utálja«.

A nagypap összeráncolta a szemöldökét s nagyot nyelt. A lányok gunyosan mosolyogtak. Az öreg ur, hogy a helyzetet megmentsé, csak ennyit felelt:

— Reggel nyergeltess magadnak egy lovat, amelyiket akarod.

Francis reggel hat órakor az istállóban volt. Az istállófiu, aki már hallotta az inástól, hogy furcsa »mama kedvence« az új vendég, azal fogadta, hogy kivezette elébe a »Vén B«-t, az istálló legszeleibb, kegyelem kenyérrel élő táltosát. Francis megveregette az öreg állat nyakát s így szólt az istállófiuhoz:

— A tábornok ur azt mondta, hogy akár melyik lovat választhatom. Nézzünk egy kissé körül az istállóban.

— Ezt nyergelje meg — mondta az istállófiu, de ez alig leplezett gunyos mosollyal így szólt:

— Uram, ezt még mi sem tudjuk lovagolni. »Sátán« emberevő állat.

— Csak ki vele! — felelte Francis olyan gögös, parancsoló hangon, hogy az istállófiu önkénytelenül vigyázba vágta magát és így szólt:

— Parancsára uram.

Az öreg tábornok megdöbbenve állt meg, amikor az erdő szélén portyázva megnépillantotta Francis, amint tizedszer kényszerítette vissza a hirhedt »Sátánt« a magas sövényhez s végül mégis átugratott rajta. A ló teljesen kimerültnek látszott, a szája habzott.

Az ebédnél Francis egy szóval se említette, hogy Sátánon lovagolt, és az öreg is hallgatott, csak különös pillantással nézte.

Amikor Francis délután a kertben találkozott Margarettel, a tábornok bájos fiatal leányrokonával, aki Francis mélységesen lenézte, mert nem sportolt, megszólította:

— Megengedi, hogy csatlakozzam?

— Tessék — mondta a leány kicsinylő mosollyal és Francis megjegyzéseire csipős válasza adta. A tennispálya közelébe értek. Az egyik fiu, Nick, egyest játszott a hugával.

Francis szokatlanul formátlanul kérdezte:

— Igaz, hogy ez a vízfejű fiu a maga vőlegénye?

— Aligha merné ezt a szemébe mondani — felelte a leány mély megvetéssel — Nick ötszörös krikettbajnok s Oxfordban a legjobb bokszoló...

Francis hangos nevetéssel felelt, ami felült Nicknek, mert már a pálya közelében voltak.

Abbahagyta a játékot s odajött hozzájuk:

— Min mulat olyan jól Francis »kissaszony?« — kérdezte és szemtelenül végignézett Francis leányos ruháján.

A leány gunyos pillantást vetett Francisra, amit ez észrevett s hidegen így szólt:

— Azt kérdeztem Margaretől, hogy igaz e, hogy ez a vízfejű lovag — s itt keményen szembenézett a sokszoros bajnokkal — a vőlegénye.

Nick szó nélkül hatalmas boksztűtést mért Francis számára, de ez hirtelen gyorsasággal tért ki előle és rövid harc után olyan állutást vitt be, hogy Nick elterült a gyepen...

Az öreg tábornok a kastély ablakából ámulva nézte a jelenetet.

Amikor egy héttel később Torpington tábornok a könyvtárszobában szemben ült a menyével, Lady Torpingtonnal, aki a meghívására eljött, hogy fiát hazavigye a tábornok így szólt:

— Edith, szegény fiamat látom magam előtt amikor Francis lovon látom... Különb akár melyik unokámnál... Nicket úgy vágta ki bokszban, hogy ebben az Isten ujját látom. A végrendeletben Francisra hagyom ezt a birtokot... Kemény kezekbe kerül...

Lady Torpington szédült, levegőhöz kapkodott...

Francis az esküvőről az ősi kastélyba visszaérkezve, meghatottan csókolta kezét az anyjának és megölelte nagyatyját. Az öreg tábornok odalépett Francis volt nevelőjéhez, Oliver tanárhoz, aki mosolyogva állt a háttérben:

— Oliver mester — mondta — magának köszönhetem, hogy a »mama kedvence«-ből »igazi Torpington« lett.

A mama a kétértelmű bókhoz hűvösen mosolygott, de a fiatalasszony megölelte a vén sportembert és halkán sugta:

— Köszönöm, hogy kimentette Francis a leányszobából.

Felhívom a t. hölgyközönség szives figyelmét különösen újonnan beszerzett lemodernebb

plüss gépemre

amelyen legrovidebb időn belül végezek mindennemű felszár szerinti megrendelést, a letermésékeltebb árban.

Egyben felhívom szives figyelmüket, hogy üzletemben továbbra is saját gépeimen végzek

aszurozást és endlizést, kézi- és géphímzést

a legkényesebb igényeket is kielégítően, ugyancsak mindennemű gombhúzókat, azonkívül szakaszerűen végzek függöny és mindennemű kézimunka montirozást, valamint vállalom szmírna és perza szőnyegek stuccolását, s minden e szakmába vágó munkák lelkülméretes és gyors elvégzését.

Előnyömdámban mindennemű új mintá oriasí választékban. Egyben értesítem a n. b. közönséget, hogy üzletemben válllok ruha és kelme testés! valamint ruhatisztítás! is.

Tisztelettel

özv. Nagyfejeóné

előnyömdámba és kézimunka üzlete

Novisad, Kraljica Marija u. 2. (Srpaka Matica épület)

S A K K

Világos: Kulzsinszki N. Sötét: Schwáb B.

1. d4, d5, 2. Hf3, Hf6, 3. c4, e6, 4. Fg5, 5. e3, Fe7, 6. Hd2, Hd7, 7. Fd3, dc, 8. Hxc, Hb6, 0—0, Hxc4, 10. Fxc4, Hd5, 11. Fxe7, Hxe7, 12. Vc2, Hd5, 13. a3, 0—0, 14. Fd3, g6, 15. Bfc1, Fd7, 16. Ve2, Kg7, 17. b4, a6, 18. Vb2, Ve7, 19. Ff1, Bfc8, 20. He5, Fe8, 21. Hc4, b5, 22. He5, f6, 23. Hd3, Hb6, 24. Hc5, Hd7, 25. Hxd7, Fxd7, 26. Bc5, Kf7, 27. Baf1, Ba7, 28. g3, Vd8, 29. Fg2, Vb6, (Sötét a legrosszabb védelmet választotta, mert a Vezért ezzel elzárta) 30. Vc3, Baf7, 31. d5, exd, 32. Fxd+, Fe6, 33. Fxe6, Kxe6, 34. Vd4, Vb7, 35. Vc3, Ke7, 36. h4, Kf7, 37. g4, Ke6, 38. g5, fg, 39. Ve5+, Kf7, 40. hg, Kg8, 41. Ve6+, Kg7, 42. Bd1, Vh7, 43. Vf6+, Kg8 és a sötét feladta, mert Bd8+ után tisztvesztés vagy esetleg matt elkerülhetetlen.

Dr. Aljechin Aleksandar

A most élő legnagyobb sakkozóúól és világbajnokról dr. Tarkakower Sawielly »Führende Meister« című könyvében az alábbiakat írja:

»Aljechin Alexander (Dr. jur.) született 1892-ben, Moszkvában. Jelenleg Párisban él. 1927 óta a sakk világbajnoka. »Korán kezd, aki mester akar lenni«. Már 1908-ban, tehát alig 16 éves korában, a düsseldorfi főtornán mutogatja oroszlánkörmeit, sőt egy évre rá, 1909-ben, minden oroszok pétervári versenyét nyeri Rotlewi előtt és a nemzetközi sakk-kongresszuson ugyan ott egybesereglett mesterek figyelmét magára vonja.

Kezdetben figyelemre méltó tapogatózó kísérletek, majd Hamburgban 1910-ben, Karlsbadban 1911, Wilnában 1912, míg végül Scheveningenben 1913 (a nagy Janowski előtt) elsőnek érkezik, az óriások versenyén Szt. Pétervárott, 1914-ben Lasker és Capablanca mögött helyre fut be és közvetlen utána a befejezetlen manheimi versenyen 1914-ben (Vidmár, Spielmann és mások előtt) megtartja elsőségét. Sakktevékenységét a világháborúval lényeges megszakítás éri. A háboru után Szovjetországából való szenvedésekkel teljes emigráció után (1920) nagy sikereinek sorozatával (Triberg, Budapest, Hága 1921) megalapozza hírnevét, mint Európa előharcosa, melyet több első díj (Karlsbad 1923, Baden-Baden 1925, Kecskemét 1927) támogat. Kisebb-nagyobb győzelmek után egy sakkbeli rekordteljesítménnyel brillioz, párisi világrekordja a tárlanélküli játékban 28 ellenféllel szemben, végül 1927-ben Buenos Airesben a precíziós játék bajnokától, Capablancától, a világbajnoki büszke címet 6:3 arányban, 25 döntetlen mellett fölényes módon ragadja el. Ezt követték tornagyőzelmek Bradley-Beach 1929 és főleg San Remóban 1930, melyeket erőttől duzzadó, valódi világbajnoki stílusban küzdött ki.

Dr. Aljechin kétségkívül fő-reprezentánsa az eszmei sakknak, mely a sakkbán rejülő okult momentummal nem kíván kompromisszumot kötni. Mert anélkül, hogy mint a boldogult Janowski (netán egy kényszerű remisfordulat mellőzésével) a végzetet maga ellen provokálná, Aljechin ért ahhoz, hogy kiküszöbölje a küzdelem vezető utat: ellenfelét ugyanis lépten-nyomon nehéz feladatok elé állítja és már a megnyitástól kezdve önálló gondolkodásra kényszeríti!

Aljechin kombinációit többnyire a következők jellemzik:

1. Taktikai szempontból a főváltozat cca. 3—4-ik lépésében egyszerűségével frappáns csattanó szokott bekövetkezni;
2. sztratégiai szempontból ez a játszma menetébe céltudatosan illeszkedik bele, végül
3. technikai szempontból valamely mélyebben fekvő pozíciós terv, pl. a fehér vagy fekete komplexumán való uralom, megvalósítását célozza.

Az itt elmondottakban a világbajnok stílusának jellemzését nem óhajtjuk formában példákkal igazolni, mert azt minden sakkozó Aljechin játszmáinak tanulmányozása közben saját nagy pedagógiai előnyére maga is észlelni fogja. Aljechin munkájának összképe ily tanulmányok közben főleg két oldalról fog bemutatkozni: mindig alkotó és mindig kimeríthetetlen!

SAKK-HIREK

Flohr a híres cseh sakk-mester szimultán-körutat tervez Jugoszláviában. Ezzel egyidejűleg Rogaska-Szlatinán nagy nemzetközi mester-versenyt rendeznek, melyen a jugoszláv mester-eken kívül még 8—10 nevesebb külföldi mester is részt vesz.

★

A grafikai munkások sakk-szekciója vasárnap f. hó 25-én egyetközi mérkőzés keretében méri össze erejét a nemrég alakult Eszperantisták sakk-szekciójával. Ezzel egyidőben a grafikai munkások sakk-szekciójának kvalifikációs mérkőzése is folyamatban vannak, amelyen 15 játékos vesz részt.

NDERORSZAG

NDERORSZAG

27

R · E · J · T · V · É · N · Y · R · O · V · A · T

Rejtvenyszelvény
Febr. 25

→ Kívágni! ←

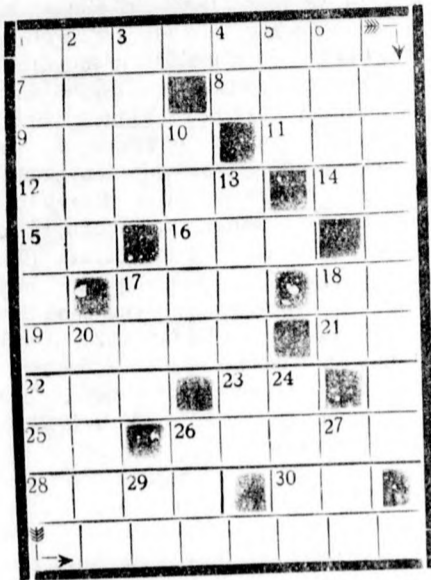
Rovatvezető: Vig Bözsi

Rejtvenymegfejtők figyelmébe!

A jutalom kiosztásában csak azok vehetnek részt, akik a megfejtést pontos címükkel ellátva küldik be. — A helybeliek szelvényeiket a szerkesztőségben vehetik át, vidékiek nyereményüket postán kapják meg. — A megfejtéseket csütörtök estig kell eljuttatni a szerkesztőségbe, a rejtvenyszelvény kíséretében. Egy helyes megfejtés beküldése elegendő. — Felhívjuk olvasóinkat, hogy kép-, betű- és keresztrejtvényeket szívesen veszünk, amelyek közül aztán a helyeseket sorjában közöljük. Akinek a rejtvénye megjelenik, részt vesz a heti sorsolásban.

Keresztrejtvény

Közli: Vig Bözsi, Novisad

Vízszintes: 1. Petőfi költemény címe. 7. Kereserű. 8. Modern sport. 9. Helytelenül dara. 11. Spanyol folyó. 12. Német névmás. 14. Nyakbavető mássalhangzói. 15. Holt nyelven csont. 16. Utolsó betűje kettőzve csecsebecse. 17. Szám. 18. Kocsiba fogják. 19. Tengernek is beillik. 21. Zóna. 22. Folyadék névelővel. 23. Szerb kérdő szó. 25. Fordított névelő. 26. A korcsmajáró. 28. Idegen nyelv vége. 30. A jó szívű.

Függőleges: 1. Igazmondás. 2. Némely kert. 3. Idegen nem. 4. A láng. 5. 50 év. 6. Görög romváros. 10. Nadir ellentéte. 13. Kockázat, veszély. 17. Egy évszak anagrammája. 18. Vadász igéje. 20. Fontos mondatrész. 24. Ez is mesterember. 26. ... Hur. 27. Állati lakhely. 29. Ellentétes kötőszó.

Rejtvenymegfejtés

Február 17-én megjelent keresztrejtvény helyes megfejtése. Vízszintes: 1. Elhagyta Bözsi, 14. Ora, 15. Erato, 16. Zov, 17. Yn, 19. TBC, 21. Ano, 22. Kin, 23. Er, 24. Jog, 26. Irt, 28. Kér, 29. Imi, 30. Anis, 32. Véd, 34. Pék, 35. A duc, 36. Sok, 38. Vadas, 40. Era, 41. Ég, 43. Mar, 45. Lop, 46. Aga, 47. Ez, 48. Kém, 50. Rip, 51. Amo, 52. Ars, 53. Omár, 54. Mák, 55. Ima, 56. VIII, 57. Ses, 58. Ver, 60. TTT, 61. RKR, 63. As, 64. Kel, 65. B oa, 67. Iró, 69. Am, 70. Vét, 71. Tredi, 73. Ílt, 75. Ivár, 77. Tér, 78. Ali, 80. Tabu, 82. Néi, 83. Tol, 85. Ide, 87. Léd, 88. Yn, 89. Ser, 90. Alj, 91. Alt, 94. Bok, 95. Alaki, 97. Irá, 100. Részegség a hazáért.

Függőleges sorok: 1. Egy játékos, aki nyer. 4. Gabi, 10. Szir, 13. Möriz Zsigmond, 42. Gémes, 44. Rimel, 46. Amati, 47. Ernka, 84. Alag.

Befültrejtvények

1	2
k i v é	Em Kód Am
3	4
Pénztárnok	L Olaszország L = N

Ellentétrejtvény

Ördög
Boru
Buta
Tél
Agg
Hegység

Ezen szavak ellentéteinek kezdőbetűi a szavak sorrendjében egy mitológiai alak nevét adják.

Heti ajándékaink

A helyes megfejtők között sorsolás útján a következők részesülnek jutalomban: Vigh Kató fényképet kap a Foto Boulevardtól. Szivery Károlyné szelvényt kap Aphrodite arckenőcsre Neurohr Jolán fényképet kap Studio Heringtől.

Egy fénykép
„Foto Boulevard“
Studióból

Egy fénykép
„Foto Hering“
Studióból

Aphrodite
arckenőcs
Michels patika

Borotválkozás
Martínovics
s alóiban

Onduálás
Martínovics
s alóiban

Milyen színű az ég?

Kéktől sötétszürkékig változik az ég színe. A lezuhant orosz sztratoszféra ballon érdekes színmegfigyeléssel.

Moszkvából jelentik: A központi meteorológiai intézet egyik vezetője, Thomson professzor felülvizsgálta azoknak az optikai megfigyeléseknek eredményét, amelyeket az Ossovischim orosz sztratoszféra-ballon hős utasai tettek, akik mint ismeretes életüket vesztették a léggömb lezárása alkalmával.

A repülés tartama alatt a gondolatban elhelyezett önműködő műszerek segítségével 11 méterest, 21 fényképfelvételt és 27 színskála mérést eszközölt a sztratoszféra léggömb. A megfigyeléseket 8500 méter magasságban kezdték meg. A műszerek a legnagyobb magasságig működtek, sőt a leszállás alkalmával egész 12 ezer méterig. A színmegfigyelésekből kitűnik, hogy az ég 8500 méter magasságig kék, 11 ezer méter magasságban sötétkék, 13 ezer méter magasságban sötét lila, 19 ezer méter magasságban kékeslila, 21 ezer méter magasságban szürkésbe átmenő lila, és 22 ezer méter magasságban egészen sötétszürke, csaknem fekete. 12 ezer méter magasságban, ahol valószínűleg a leszállás folyamán a katasztrófa történt Vassenko, a sztratoszféra léggömb egyik tudósa közvetlenül halála előtt még rendkívül érdekes megfigyeléseket örökölt meg.

Mindenféle rozsa, füreszgyári hulladék faszén vasgöngyöcskékben legolcsóbb beszerzési forrása
T O T H FAKERESKEDELMI R. T.
Bacska Topola. Telefon 20. 1453

Az egyesület összejöveteleit minden szerda este („Habag“ különtermében 1/9 órai kezdettel) tartja. Vendégeket szívesen látunk. Levélcím: Društvo novosadskih filatelista, Novisad, Wilsonov trg 2. (Válaszbélyeg melléklését kérjük).

Az egyleti könyvtár szaklapjai vidéki tagjaink rendelkezésére állanak. A „Filatelista“, „Filateliai Kurir“, „Die Postmarke“, „Die Post“ és a „Donaupost“ 1933. évi teljes évfolyamait, a postaköltségek fedezése mellett, szívesen küldjük meg. Szakönyveink jegyzékét a legközelebbi számban közöljük.

Ez évi közgyűlést az egylet március 25-én délelőtt 10 órakor tartja („Habag“ emeleti különterem, feljárt az udvarból, 2. lépcsőház). A tárgyszorozatok fontosságára való tekintettel teljes számu megjelenést kérünk.

Az „vezető“ sorozatból korlátozott mennyiségben újonnan belépő tagjaink számára biztosítva van.

UJDONSAGOK. Bulgária: 2 új levélbélyeg jelent meg és pedig egy átnyomós érték, 2 leva felülnyomás 3 leva olivbarnán, valamint egy 4 leva narancsszínű, új érték. — Németország: a forgalomban lévő sorozat következő értékei jelent meg eddig az új „horogkeresztes“ vízjelű papíros: 3,4, 5, 6, 10 és 12 Pf. — Litvánia: 15 centu vörös színű levélbélyeg került kibocsátásra. — Magyarország: a 80 filléres portóbélyeg fekete 10 fillér felülnyomással újlag kibocsátásra került.

Készülő új kiadások: Dánia: március elején az eddigi könyvmegos levél- és portóbélyegek — változatlan alakban — mélynyomásos kivitelben kerülnek kibocsátásra. — Saargebiet: az ez évben esedékes jótékonyági sorozat, minden ellentétes hitesztelés dacára is, meg fog jelenni. A sorozat a következő 6 értékből áll: 40 és 60 cent, 1, 1,50, 2, 3 és 5 frs.

Zeppelin-utazások tavaszi menetrendje a következő: Friedrichshafen—Rio de Janeiro május 26, június 23 és július 21; Rio de Janeiro—Friedrichshafen május 31, június 28 és július 26.

Bélyeghamisítások leküzdésére Romániában, Görögország és Magyarország példájára, törvényjavaslatot nyújtottak be. A javaslat szerint a kül- és belföldi bélyegek hamisítása szigorú büntetéseket von maga után.

Basaaarab, híres román festő, az utóbbi évek tetszetős román bélyegeinek tervezője, elhunyt.

Hollandia. Az utóbbi években kiadásra került magas névértékű bélyegeket röviddel kiadásuk után feltűnően nagy mennyiségben lehetett — még pedig olcsó áron — beszerezni. A jelenség magyarázata az, hogy Hollandiában a postafiókok, gárgyáza az, hogy Hollandiában a postafiókok, telefon stb. évi előfizetési díjat postabélyegekben leróhatták — mely pecsételt bélyeg a díjizetős kezeiben maradtak. Újabb rendelkezés szerint a jövőbeni díjizetéseknél csak a jótékonyági bélyeg használatos — mely esetben a bélyeg jótékonyági felára külön fizetendő.

Belgium: A legutóbb jelentett felülnyomásos „Orval“ bélyegek kézbélyegzős felülnyomása nem más, mint alkalmi bélyegző — új kiadásról tehát nincs szó; mindamellett óvakodjunk ettől a kiadástól.